

Q. D. B. V.

DISSERTATIO JURIDICA
De

OBLIGATIONE
FEUDI, CONSENSU
MUNITA,

^{Von}
Consentirten Lehnshulden/

QUAM

MAGNIFICO ICTORUM ORDINE CONCEDENTE

IN ILLUSTRIS VIADRINA

SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS STRYKII, J. U. D.

COMIT. PALAT. CÆSAR. ET PANDECT.

PROFESS. ORDINARIUM,

DN. DOCTORIS AC HOSPITIS OBSER-
VANTISSIME DEVENERANDI

Die Octobr. Anno M. DC LXXVIII.

PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

A. & R.

GEORGIUS HEINRICUS BORCK,

Eqv. Pomeran.

Cum Privilegiis

Denuo edita Anno M DC XC.

FRANCOFURTI AD VIADRUM,

Sumptibus JEREMLÆ Schrey/ & Hered. HENR. JOH. Meyers.

Vol. III. Disp. XX.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO JURIDICA

De

OBLIGATIONE

FEUDI, CONSENSU

MUNITA,

Don

Consentirten Lehnschuldern/

QUAM

MAGNIFICO ICTORUM ORDINE CONCEDENTE

IN ILLUSTRIS VIADRINA

SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS STRYKII, J. U. D.

COMIT. PALAT. CÆSAR. ET PANDECT.

PROFESS. ORDINARIUM,

DN. DOCTORIS AC HOSPITIS OBSER-

VANTISSIME DEVENERANDI

Die Octobr. Anno M. DC LXXVIII.

PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

A. & R.

GEORGIUS HEINRICUS BORCK,

Eqv. Pomeran.

Cum Privilegiis

Denuo edita Anno M DC XC.

FRANCOFURTI AD VIADRUM,

Sumptibus JEREMIAE Schrey/ & Hered. HENR. JOH. Meyers.

Vol. III. Disp. XX.

ORIGINAL

RECEIVED

SEP 11 1881

THE

LIBRARY

OF THE

CONGRESS

OF THE

UNITED STATES

OF AMERICA

WASHINGTON

1881

P R Æ F A T I O.

Amplum rerum Feudaliū est latifundium, & ampla quoque in eo est materia de CONSENSU ad obligationem Feudi requisito. Scilicet sæpissimè & ferè quotidie accidit, quod Nobiles ob urgentem necessitatem teneantur æs alienum contrahere, & creditoribus suis obligare bona feudalia. Magna enim onera sunt, quæ Feudis inhærent, & quæ præsertim hoc tempore indies magis magisque crescunt, adeo ut Nobilibus sæpissime non aliud relinquatur remedium, quam ære alieno gravare Feuda, & Creditoribus suis ea oppignorare, vel tandem plane iis in solutum offerre. Cæterum cum sine Domini Consensu regulariter Obligatio Feudi contrahi nequeat, & in præjudicium ejus Feudum validè oppignorari aut alienari haud possit, semper Nobilibus refugendum est ad Domini Consensum, & hunc implorare debent, quoties pro certa pecuniæ summa Feudum obligare volunt. Neglecto enim Domini Consensu, si Vasallus Feudum obligare velit, obligatio illa de Jure valida esse & subsistere non potest, nec debitum illud ex Feudo solvendum est. Cum enim non plenum, sed utile Vasallo Dominium circa feuda competat, iniquum foret, de eo, citra arbitrium directi Domini disposuisse. Cum igitur tam utilis & summè necessaria sit Nobilibus hæc materia, uti quotidiana testatur experientia, placuit mihi eam eligere & præsentem de ea componere Disputationem. Et quanquam Domini Consensus præcipuè requiratur ad obligationem feudalem nolui tamen omittere Consensum Agnatorum, sed quoties ille requiratur & quid operetur, semper addidi. Ut etiam, quantum fieri potuit, subjeci, quid obtineat in hac Materia secundum Consuetudines Feudorum Pomeraniæ. Quod si vero non omnia ad

palatum tuum B. L. nec mecum in omnibus consentire velis, tuæ sententiæ, si ea verior & æquior erit, lubentissimè subscribam, in cæteris si lapsus fuerim, veniam precor; nec me in solidum condemnabis, sed tantum in id quod facere potui. DEUM vero O. M. supplici manu & devota mente veneror, ut divinum suum Consensum his coëptis meis impertire velit, quò assistente ejus gratia omnia ex voto cedant, & succedant.

FELICITER!

CAPUT I.

De

Obligatione Feudali in genere.

S U M M A R I A.

Ingressus Disputationis. n. 1.
 Differentia inter Consensum & Confirmationem contractus. n. 3.
 Generalia quædam de Consensu. n. 4.
 Distinctio inter Debita Feudi & Vasalli. n. 5.
 Quenam Debita Feudalia dicenda. n. 6.
 Inter ea primum est onus elocandarum Sororum. n. 7.
 An Dos debeatur ex Feudo in subsidium. n. 8.
 Quanta sit Dos in Pomerania. n. 9.
 Secundum onus Feudale est, Dotalitii constitutio. n. 11.
 An Consensu Domini ad Dotalitium opus sit. n. 13.
 Quid operetur Consensus Domini in Dot. n. 14.
 Sponsalitia largitas, Merces habitatio-

nis, & Donat. propter nupt. an onera Feud. n. 15.
 An Paraphernalia. n. 16.
 In Pomerania augmentum Dotis. n. 17.
 De debitis Feudalibus, quæ in F. utilitatem sunt versa. n. 18.
 Pecunia quæ frater dimissus. n. 19.
 Salarium Advocati. n. 20.
 Residuum pretii quo Feudum est emptum. n. 21.
 An debita ratione Fructuum contracta. n. 22.
 An pecunia mutuo sumpta ratione Servitiorum. n. 23.
 An Meliorationes. n. 24.
 De Debito Studiorum causa contracto. n. 25.
 An legitima Debitum feudale? n. 26.

<i>An ex F. novo Legitima debeatur in Pomerania? n.28.</i>	<i>omnibus debitis constitui, male asseritur. n.49.</i>
<i>Filia quæ Legitimam habet ex F. Dotem petere nequit. n.29.</i>	<i>Quatenus valeat obligatio Vasalli, sub obligatione Feudi. n.51.</i>
<i>Expensæ in Funus Vasalli. n.30.</i>	<i>Hypotheca generalis non sufficit. n.53.</i>
<i>Alimenta pro filio vel fratre inhabili. n.31.</i>	<i>An Feuda præcipuè Pomeranica comprehendantur sub generali hypotheca omnium bonorum? Neg. n.55.</i>
<i>Debitum ob contributiones. n.32.</i>	<i>Quid de Fur. Communi? n.52.</i>
<i>Mercedes Famulorum. n.33.</i>	<i>An valeat obligatio Vasalli cum Pacto de ingrediendo Feudum. n.56.</i>
<i>Expensæ Nuptiales. n.34.</i>	<i>Formule ejusmodi Pacti. n.57.</i>
<i>An Creditor teneatur relicta sua hypotheca Feudali, debitum ex Allodio petere? n.35.</i>	<i>Quid hoc pactum operetur. n.58.</i>
<i>An pro debitis Feudalibus competat tacita hypotheca? n.37.</i>	<i>Si Debitor resistat quid Juris. n.59.</i>
<i>De Debitis Vasalli. n.40.</i>	<i>An nobili obærato necessaria Vita subsidia ex Feudo relinquenda sint. n.60.</i>
<i>An filius vel Agnatus possit repudiata hereditate retinere Feudum? n.42.</i>	<i>Affirmatur. n.61.</i>
<i>An Agnatus in Pom. teneatur omne æs al. defuncti solvere? n.46.</i>	<i>Rationes. n.62.</i>
<i>Tacitum pignus in F. Pomeranicis pro</i>	<i>In Saxonia ita obtinet. n.66.</i>
	<i>Et in Camera Ser. El. Brand. ita judicatum. n.67.</i>

IN limine Disputationis nostræ non me prolixè detinebo circa Rubricam. Nec magnoperè circa vocem Consensus ero sollicitus, & an rectius dicatur privilegium, vel Gratia aut Dispensatio, non inquiram; cui volupe, poterit hac de re videre Rosenth. d. Feud. C. 9. Concl. 36. n. 6. & seqq. Hoc tamen præterire hîc nequeo, per Consensum hîc non intelligi confirmationem contractus, quando sc. Princeps contractum super Feudo initum confirmat; multum enim inter consensum de quo hîc agitur, & confirmationem istam Contractus interest. Cum vero multum hoc in recessu habeat, infra pluribus hac de re à me dicetur. Alii differentiam quoque faciunt inter Consensum ex Necessitate & inter Consensum ex spontaneo motu præstitum. Sed in præsentî materia parum interesse videtur, an Consensus ex necessitate, an ex Spontaneo motu præstetur, sed ferè coincidunt, modo alia legitima adsint requisita.

Alii Consensum hunc dividunt in tacitum & expressum. Sed

tacitus Consensus regulariter hic non valet, sed expressus debet esse, si efficaciam in Feudis habere debeat. Proinde non de tacito Consensu ea quæ hic dicuntur, intelligenda erunt, sed tantum de expresse. De hoc itaque præsens tractatio nostra erit, & per hunc breviter intelligimus, quando Dominus Feudi & Agnati Vasallo licentiam concedunt propter æs alienum de Feudo disponendi, quod sine eorum consensu aliàs ipsi liberum non est. Etenim ex Feudis regulariter nulla debita solvenda sunt, nisi quæ Domini & Agnatorum Consensu sunt munita, & quidem respectu Domini propter nexum illum feudalem, qui inter eum & Vasallum intercedit; respectu Agnatorum propter jus quæsitum, quod in Feudis habent. Consensu itaque eorum toties opus est, quoties ære alieno gravantur Feuda.

- 4 Cæterum licet regulariter ita sit, & Consensus Domini & Agnatorum præcisè adesse debeat, quoties debita ex Feudo solvenda, quoniam tamen debita & onera quædam singularia occurrunt, quæ ex Feudis solvenda sunt, etiam si Domini & Agnatorum Consensus non adhibitus, quippe quæ Feudo ita inhærent, ut ex eo à quovis Possessore sint præstanda, hinc non malè me hic facturum, nec alienum ab hoc loco fore putavi, si priusquam ad debita consensu munita me conferam, antea hic de Debitis istis Feudo inhærentibus agam, & quænam illa sint, & quid Juris circa illa obtineat, considerem. Ita enim de cæteris debitis Feudo non inhærentibus & quæ consensu muniri debent, facilius constabit. Brevis autem, quantum fieri poterit, ero, & unam & alteram tantum quæstionem circa generalem obligationem Feudorum subjiciam.

- 5 Scilicet recepta est distinctio inter *Debita Feudalia* & *Lehnschulden* / & *Debita Vasalli*, & *Erbenschulden*. Illa sunt necessaria onera Feudo specialiter absque oppignoratione coherentia, seu uti Carpz. *Decad. 2. de Oner. Feud. p. 1.* describit, quæ vel Jure Pignoris in Feudo nituntur, vel in utilitatem Feudi conversa probantur. Et tum à Domino, cui Feudum aperitur, tum à Successore Feudali & Filio & Agnato ac quolibet Successore & Possessore veniunt præstanda. Et certâ quidem regula, quænam ejusmodi Debita Feudalia sint, definiri non potest. Ex textibus Juris Feudalis Communis istud saltem Debitum Feudale censetur, pro quo Feudum consensu Domini & Agnatorum est oppignorat. Hartmann. *Pistor. lib. 1. qu. 4. n. 14.* Kohl. *declarat. ad Constit. Marchic. t. vom Erbfall zwischen Eheleuten, qu. 29. n. 48.* Ideoque quæ Feudi
- onus

onus aliquod dicit; illud in Praxi probare debet. *Mey. P. 2. D. 124.* Interpretatione tamen *Dd.* ex æquitate & usu hætenus invaluit, ut etiam alia Debita hoc nomine veniant.

Et ita usu totius fere Germaniæ pro tali habetur Onus elocanda-
rum Sororum & Filiarum. Adeo ut non tantum Dos Sponso vel Ma-
rito promissa, sed etiam Debitum Dotis jam solutæ causa contractum
ex Feudo solvi debeat. Quæ & similia pluribus exhibent *Mey. P. 3. D.*
363. Id. P. 11. D. 119. Gail. Observ. 117. Hartman. Pistor. lib. 2. qu. 37. n. 1. Id.
de Feud. qu. 6. n. 67. Schult. ad Modest. Pistor. lib. 3. qu. 122. n. 33. Vultej. d.
F. c. 9. n. 57. Carpz. P. 2. C. 46. D. 13. & D. 15. 16. Köppen D. 39. n. 38. We-
senbec. lib. 1. Conf. 50. n. 31. Scheplitz in Prompt. Jur. t. 6. §. 10. n. 4. Brun-
nem. Cent. IV. D. 91. & Consil. 13. n. 3. 4. 5. 6. Et quanquam hæc Dos ex
Feudo non debeatur moribus Saxonis, nisi in subsidium, si deficiat
Allodium, vel non sufficiat, *Struv. c. 14. th. 17. n. 1.* Sufficit enim, quod
Dotes habeant salvas ex quibuscunque etiam præstentur bonis. *Dn.*
Ziegl. Diss. d. Deb. ex Feud. Solvend. c. 3. §. 20. & §. 22. ubi de Parapherna-
libus, quæ consistunt in nominibus tantum; Aliud tamen in Pomera-
nia obtinere, ubi Dos ex Feudo debetur etiam si hæreditas ampla sit, &
allodium amplissimum, post *Concl. Pomeran. Tit. 3. Concl. 3.* testatur *Mey.*
p. 3. D. 346. quod usus Marchiæ etiam comprobavit, uti innuit *Brun-*
nem. Consil. 13. n. 7. seqq. Adeo ut ibi non dignitas personæ contrahen-
tis, sed qualitas Feudi attendatur, ut sc. deducto omni ære alieno ultra
tertiam vel quartam partem Dos non constituatur. *Mey. p. 3. D. 346.*
Brunn. in L. 60. n. 5. & L. 69. n. 5. ff. d. Jur. Dot. Domini enim & Principis
multum interest, ne magnitudine Dotium Familiæ & Feuda exhau-
riantur, & prædia distrahantur. *Bodin. de Republ. p. 835. Modest. Pistor.*
P. 2. qu. 37. n. 19. Idem autem quod hic de Dote dictum, obtinet in
Alimentis ex Feudo præstandis; de quibus ratione Pomeraniæ dispo-
nit *Conclus. 1. t. 21.* & ita decisum refertur à *Dn. D. Wend. in Diss. de Ju-*
rib. Fæmin. singular. c. 2. Sub Dote filiarum Jure taciti Pignoris non
malè à *Dd.* comprehenduntur der Schmuck und Hochzeit-Gelder.
vid. *Dn. Ziegl. Diss. de Deb. ex Feud. solvend. c. 3. §. 21.* Non debetur ve-
ro filiabus vel sororibus ex Feudo Dos I. in concursu Creditorum, nisi
aliter loci consuetudine introductum. Etenim ubi nullæ facultates,
ibi nulla Dos. In Creditorum vero concursu nulla bona *L. 72. ff. d.*
Jur. Dot. L. 39. §. 5. ff. d. V. S. C. cui accedit, quod in bonis allodialibus
non debeatur legitima, nisi satisfactum Creditoribus, *L. 8. §. 9. ff. de inoff.*
Test.

Test. Ergo multo minus Dos; quod intelligo, nisi Dos à Patre ante mortem vel concursum promissa; post promissionem enim filia facta est Creditrix Patris, adeo ut tacitam inde consequatur hypothecam, Carpz. P. 1. *Decis.* 57. Mev. P. 5. D. 378. n. 1. Vi hujus ergo hypothecæ in Concursu inter creditores reliquos suum merebitur locum, dum inter hypothecarios à tempore factæ promissionis collocanda, modo nihil in fraudem creditorum fuerit commissum, Mev. d. l. Confer. Carpz. P. 2. C. 46. D. 17. II. Si exigere velint Dotem & elocationem immodicam. Quænam Dos vero pro moderata habenda, vid. Ziegl. *Disp. de Debit. ex Feud. Solv.* c. 3. §. 23. n. 3. III. Si Dos quidem à Feudi Successoribus filiabus constituta, sed ipsæ decesserint nondum maritatae. Est hoc in casu nullum matrimonium, quæ ergo Dos §. 11. *Inst. d. Nupt.* Hoc tamen fallit, quando interesse seu Usuræ filiabus loco Dotis datae, eo quod interesse Debitum conditionale efficit purum. Carpz. P. 2. C. 46. D. 22. ut & quando Dos filiabus constituta loco legitimæ, quæ conditionem *si nupserit*, non admittit. Nec hoc casu Agnati ad impensas funebres sunt obstricti, quicquid enim est onus hereditarium, illud Agnatis non est injungendum 2. F. 45. atqui onus sepulturæ est tale.

- II Secundo loco inter Debita Feudalia refertur Dotalitii constitutio, non quidem de Jure Communi Feudali, nam de hoc potius Debitum Vasalli est, quod heredes Allodiales luere debent, etiamsi Feudum cum Consensu Domini Uxori oppignoratam, c. 1. d. *alien. F. Patern.* Gædd. *Cons. Feud.* 27. n. 8. Carpz. P. 2. C. 46. D. 1. n. 9. & D. 25. n. 5. Berlich. *Cons.* 55. n. 69. Köppen *Dec.* 39. n. 40. & *Dec.* 54. n. 89. Wesenbec. *Cons.* 77. n. 2. 3. Sed consuetudine inter Debita Feudalia refertur, ita ut ab ipsis Successoribus sive Agnatis, vel etiam insciis iis, à solo Domino constitutatur, & principaliter, non in subsidium debeatur, sub certâ tantummodo ratione, quæ Doti illatæ conformis esse debet. Vid. plur. Köpp. d. *Dec.* 39. n. 42. Pruckmann. P. 2. *Cons.* l. n. 348. Gothmann. *Cons.* 48. lib. 1. Schurff. lib. 3. *Cons.* 68. n. 5. & lib. 3. *Cons.* 51. n. 3. Modestin. *Pistor. lib.* 3. qu. 132. n. 136. Berlich. P. 2. *Cons.* 55. n. 66. Nec Consensu Domini ad ejus Constitutionem opus est; nisi consuetudine quorundam locorum aliud introductum sit. Ita singulare hoc in Marchia est, quod Vasallus uxori Dotalitium sine Consensu Principis constituere non possit. per *Edict. public. d. an.* 1569. cujus verba citat Schepliz ad *Consuet. Marchic.* P. 3. T. 2. §. 11. quod tamen parum hætenus observatum fuisse, nisi in concursu Creditorum testatur Müller. *Pract. Rer. For. Resol.* 62. n. 59.

In nova Marchia tamen receptum singulariter per Recess. Provinc. de Anno 1611. ut si maritus vivus super Constituto Dotalitio Consensum Domini non impetrasset, vidua Consensum Domini post mortem petere, & ita locum inter Consensuatos Creditores occupare possit. Hoc certum Consensu Principis adhibito, subsistere Dotalitium, licet Agnati non consenserint. Schepliz. d. t. 2. §. 12. n. 3. Dn. Præs. Tract. de Success. ab Intest. C. V. §. 12. Brunn. C. 2. D. 59. Hanc etiam utilitatem affert 14 Consensus Domini & Agnatorum, ut tunc non amplius quærat, an Dos & quanta sit illata, ob quam constitutum est Dotalitium Struv. F. c. 14. d. 12. & si Consensu Domini constitutum Dotalitium, mortuo marito Vidua Jure Retentionis manet in Feudo, & ejus Successor gaudet privilegio eodem præ aliis Creditoribus. Dn. Brunn. C. IV. D. 39. propter Domini Consensum. Conf. Brunn. ad L. f. C. d. hered. vendit. De 15 Jure Sponsalicia largitas, Merces Habitationis, Donatio propter Nuptias, licet à Marito ex Feudo promissa, inter Debita Feudalia non recensenda sunt. Carpz. lib. 6. Resp. 60. Struv. F. C. 14. d. 9. n. 2. Carpzov. d. Oner. Vas. Feud. Dec. IV. Pos. VI. Aliud obtinere in Marchia testis est Müller. Pract. Rer. For. Res. 62. n. 6. prout judicatum refert in Camera inter Jochim von Ribbeck's Wittwe und dessen Söhne / quod secundum Superiora intelligo, si Consensus Principis accesserit; Si enim Dotalitii Constitutio non valet sine Consensu Serenissimi; nec valebit Constitutio illorum, quæ Dotalitio cohærent. Sed Paraphernalia ex Feudo regulariter non sunt solvenda, nisi versio probetur. Carpzov. d. Oner. Vas. Feud. Dec. 4. Pos. 4. Sed quemadmodum secundum Dd. præ- 16 sumitur Mercatorem argentum ex cambio sibi datum in mercaturam collocasse: Studiosum, acceptam impendisse pecuniam causa Studiorum: ita & præsumitur ex sola Paraphernalium illatione etiam versio in Feudi utilitatem. Partim ob hujus probationis difficultatem, partim ne Maritis, quibus concessa potestas pro lubitu de Conjugum dispo- nere bonis, alias injungeretur facti sui rationem reddere Mulieribus, partim ne mulieres ex matrimonio, quod favorabile ipsis esse debet, sentiant jacturam atque incommodum. Quæ omnia extra dubium sunt, si cum defuncti Vasalli filiis quæstio sit, qui cum heredes simul sunt, tenentur ad factum ac promissum Patris præstandum. Sed idem non æquè Agnatis applicari valet, quorum ex prima investitura de- pendens jus fortius est, quàm ut facto Vasalli possit infringi. Vid. Carpz. P. 2. C. 44. d. 9. in fin. Dn. Præs. Tr. de Success. ab int. cap. 5. Art. 2. §. 10.

17 In Pomerania vero huc refertur etiam augmentum Dotis, der dritte Pfennig Verbesserung des Ehe-Geldes / quod ex Feudo solvendum non obstante hereditatis amplitudine, *Concl. 12. t. 7.* Ita judicatum in causa Christian Manteuffels / contra Hans Manteuffels Wittve / und Töchter-Männer in Dicastorio Electorali d. 19. Martii An. 1661. his verbis: Die Verbesserung aber auffß Ehe-Geld allein aus dem Lehn zu entrichten.

18 Tertium locum Debitis illis Feudalibus assignamus quæ in Feudi utilitatem & emolumentum à Vasallo, eo contrahente, sunt versa. Cujus versionis probatio incumbit illi, qui ista ex Feudo vult solvi. Albertus Brunn. *Conf. 104.* Richter. *Dec. 78. n. 30.* Struv. *F. c. 14. a. 7.* Idem volunt *Conclus. Pomer. t. 25. Concl. 3.* Hinc pecunia ob liberandum Feudum à nexu obligationis legitimè contractæ mutuo sumpta, refertur inter debita Feudalia. Carpz. *P. 2. C. 46. D. 29.* Köpp. *Dec. 39. n. 32.* Quod tunc maximè valet, quando Frater Vasalli pecunia Creditoris dimissus est pro sua portione quam habuit in Feudo. *Concl. Pomer. 3. t. 25.* Ita noviter judicatum Stargardiæ in Dicastorio Electorali in Sachen Claus Steinwehren Witve contra Joachim Plözen d. 7. Sept. 1671. quod petita restitutione in integrum à parte Successoris Feudi & transmissis Actis ad Facult. Rostoch. per Sententiam confirmatum est. d. 27. Anno 1677. Quod si ex aliquo debito Vasallus seu feudatarius senserit utilitatem tantum, illud ne huc referas velim. Pertinet huc Salarium Advocati, qui causam Feudi utiliter gessit. Carpz. *d. l. D. 30.* nisi lis à Vasallo temerè accepta. Carpz. *d. oner. Vas. Feud. Dec. 4. P. 1. n. 5. & 9.* Dn. Brunn. *Conf. 13. n. 18.* Mev. *levam. Debit. c. 7. n. 182.*

21 Sequitur residuum pretii quo Feudum est emptum. Struv. *c. 14. ap. 7. n. 2.* Carpz. *d. Oner. V. Feud. D. 4. P. V.* Quamvis enim Jure Comuni is cujus pecunia res emptæ est, non habeat jus hypothecæ in illa re, nisi specialiter & expressè sibi de hypotheca in illa re prospexerit, *L. quavis 17. C. de Pignor.* nisi sit pecunia pupilli aut militis. Si tamen Vasallus pecuniam ad exsolutionem Feudi à se comparati mutuatus est, tum illud æs alienum quod adhuc residuum erat, à Successore Feudi solvi debet, quod multis autoribus & rationibus illustrat. B. Brunnem. *Conf. 14. n. 13. seqq.* & præcipuè hoc obtinet de Jure Saxonico, Carpz. *P. 2. C. 46. D. 27.* licet pro majori cautela Vasallus qui pro emendis Feudis æs alienum contrahit, & Agnatos in conjunctam manum assumit, Feudum illud novum specialiter cum Domini & Agnatorum consensu pro debito

debito isto oppignorari faciat. Thoming. *Dec. 27. n. 4. § 30.* Köpp. *Dec. 39. n. 49.* Sed secus est in Debitis ratione Fructuum ex Feudo perci- 22
piendorum aut Servitiorum præstandorum à Vasallo contractis. Ea enim personæ Vasalli inhærent, & nihil utilitatis exinde ad feudum redundat, & Servitia ob fructus, quos percipit, debet præstare Vasallus. Carpz. *P. 2. C. 46. D. 34.* Hartm. *Pist. lib. 2. qu. 6. n. 6.* Köpp. *D. 39. n. 32.* Berlich. *P. 2. Concl. 55. n. 76.* Kohl. *Exer. 2. n. 19.* Secundum quam opinionem pe- 23
cunia mutuo sumpta ratione Servitiorum, uti jam solet pecunia pro istis servitiis numerari, non referenda foret inter Debita Feudalia; tum quia servitia militaria præstanda ex fructibus; tum quia principaliter id debitum ob Domini utilitatem contractum; tum quia magis dicendum Provinciale, quam Feudale, quia principaliter versum in utilitatem totius provinciæ. Uti eleganter loquitur Carpz. *d. Oner. Vas. Feud. Dec. 4. Pos. 9. n. 16. § seqq.* Quod per Recessum March. *d. An. 1653. §. 32.* aliter se habet, verbis: *Es wären dann Debita Feudalia, als zu Bestellung des Roß-Dienstes.*

Pari modo meliorationes, magnas non modicas, Agnatus, vel 24
etiam in casu aperturæ Dominus heredibus allodialibus restituere debet, aut ut illæ auferantur pati debet. Mev. *Levam. Debit. c. 7. n. 182.* Carpz. *P. 3. C. 31. D. 1.* Dr. Brunn. *ad L. 38. ff. d. R. V. § Cent. 2. D. 59. n. 16.* Conclusa vero Pomeranica hic distinguunt inter Meliorationes liquidas & in continenti liquidandas, pro quibus jus retentionis conceditur, & illiquidas, quæ jus retentionis non habent, sed cesso Feudo demum exiguntur. *Concl. un. t. 28. d. melior.* At residuum pecuniæ dictæ *Præsent-Geld* / oneribus Feudi non rectè annumeratur. Struv. *c. 14. a. 16. n. 3.*

Non abs re autem hic quæritur, quid de Debito Studiorum causa 25
contracto censendum, an & hoc Debitis Feudalibus accensendum, ita ut cum Feudo ad quemvis Successorem transeat, & ex Feudo sit solvendum? Ita omnino videtur, nam Studiorum favor publicus est, & longe major quam Dotis, Studiis enim totus illuminatur mundus. *Auth. Habita C. ne filius pro patre.* Et studia æquiparantur militiæ armatæ, & ob hæc quoque bona Fidei Com. subjecta valide alienari possunt, si sc. alia bona non adsint, Knipsch. *d. fideicom. c. II. n. 322. seqq.* Hinc ita judicarunt Domini Camerales Berolinenses in causa Barthel von Willmersdorff Senioris, contra Barthel von Willmersdorff Juniores his verbis: *zumahl/weil Beklagter solche 644. Reichsthl. zu Fortsetzung seiner Studien non nöthen hat.* ref. Müll. *Pract. Rer. For. Resol. 62. a. 32.*

- 26 Estne vero LEGITIMA etiam Debitum Feudale? Hoc regulariter negatur. Dn. Brunnem. *C.V.D. 29.* qui enim ab Intestato non succedunt, Legitimam petere non possunt. *L. 6. §. 1. ff. d. inoff. test. L. maximum vitium. C. d. liber. præter.* filia vero à Successione Feudi exclusæ sunt, consecrarium ergo est, filias ex Feudo legitimam petere non posse. Vid. Heig. *P. 1. qu. 25.* Hartm. *Pist. P. 2. qu. 38. n. 15. seqq.* Menoch. *Conf. 8. n. 3.* Vultej. *F. c. 10. n. 105.* & filio in Legitimam Feudum imputari nequit, quia ex pacto ad filium pervenit, & de genere Bonorum adventitiorum Feudum æstimatur. Hoc tamen limitatur in Feudo novo: si enim Pater in ejus comparationem maximam partem Patrimonii & alodii impenderit, tunc filiabus in hoc novo Feudo debetur Legitima. Carpz. *P. 2. C. 46. D. 24.* Ludwel. *Tract. Feud. p. 153.* Hartm. *Pist. d. l. Fachin. lib. 7. Controv. 47.* Köpp. *D. 39. n. 58.* non quidem ex ipsa substantia Feudi, neque etiam secundum veram ejus æstimationem, sed duntaxat habita ratione pecuniæ in emptionem Feudi collatæ, quæ prima fuit causa acquirendi, arg. *L. 33. ff. d. Donat. L. 3. C. ad SCt. Maced.* ne aliàs Patri Filias Legitimam per obliquum fraudare sit permissum. Quod multis rationibus & argumentis pro hac sententia allatis defendit Hartm. *Pist. d. l.* & consentit Carpz. *d. C. d. 28.* & in Electoratu Saxoniae id minùs dubium habere testatur, cum expressè sancitum sit à Divo Augusto Electore, ut filia de pretio in Feudi novi emptionem collocato, ratam Legitimæ portionem petere possint.
- 28 In Pomerania tamen nec hoc casu debetur Legitima, nec debitis Feudalibus accenseri potest, uti patet ex *Concl. 6. t. 3.* ubi constitutum, quod perinde ut ex aliis Feudis Filia ex Feudo hoc novo empto dotandæ & elocandæ sint, & quidem cum hac restrictione nisi jam ante emptionem, talis feudi elocata fuerint, tunc enim nihil recipiunt. Vid. *Landtagß=Abschied zu Wolgast d. an. 1606. add. disp. D. Wend. d. Jurib.*
- 29 *Fæm. sing. p. 50.* B. Brunn. *Conf. V. Num. 41.* Quod si autem legitimam ex Feudo Filia acceperit, Dotem amplius petere non potest, D. Brunnem. *C. 2. D. 60.* Dos enim in legitimam computari solet per *L. 29. C. d. inoff. testam.* Quod si Filia impetraverint ex Feudo vel Dotem vel legitimam à Creditoribus paternis, respectu Debitorum eas exinde pro rata conveniri non posse statuo cum Dn. Ziegl. *Disp. de Deb. ex Feud. solv. c. 3. §. 76.* quod per elegantes probat rationes. Et huic legitimæ ratione feudi novi onus imponi posse, certa ratione testatur Dn. Rhet. *Com. f. F. lib. 1. t. 8. p. 314. n. 10. seqq.* v. g. ut vel nudam legitimam ex allodialibus

bus habeat, vel hoc vel illud ex Feudo v. g. Legati nomine solvat. Licet alias Legitima omne onus & gravamen respuat *L. quoniam. 32. C. d. inoff. testam.* Cumque & filiis haut permissum, matri hunc in modum præjudicium creare in Legitima, ideo & hæc ad Matris extendenda personam. Hoc tamen quod de Legitima diximus, limitandum, 1. Si Pater partem tantum substantiæ in Feudi emptionem converterit, & in residuo salva sit Legitima. 2. Si emerit pecuniâ in castris acquisita, vel ex Gratia Domini. 3. Si Feudum vendiderit antiquum, & ex pretio inde redacto recuperaverit novum. Conf. Carpz. *P. 3. C. 9. D. 29. 30. 31.* quicquid vero de Patre idem & ob correlatorum naturam de filio asserendum.

Sunt vero præter hætenus exhibita Debita Feudalia, quæ paucis recensimus. Ita nimirum huc pertinent expensæ in Funus Vasalli erogatæ; licet enim Carpz. *P. 2. C. 46. d. ult.* id neget, æquior tamen est sententia in subsidium ex Feudo deberi. Struv. *c. 14. a. 20.* Ideoque si Successor Feudi sepulturæ mandaverit Vasallum, tanquam alienum negotium gerens, funerariâ actione sumptum ab heredibus repetit. Mey. *P. 2. D. 124.* Et in Pomer. hoc certum est, quod hæc ex Feudis ante omnia debeantur.

Idem asserendum de Alimentis pro filio vel fratre inhabili ad succedendum, ita tamen ut in subsidium saltem ad hoc præstandum ex Feudo detur actio. 1. *F. 6. §. mutus.* Hartm. *Pist. lib. 2. qu. 37. n. 2. 3.* Carpz. *P. 3. C. 46. D. 38.* Dissentit Berlich. *l. 2. concl. 55. n. 70. 71.* Quando autem semel ab Agnato illa alimentatio suscepta fuerit, tunc pertinet tanquam Debitum feudale principaliter ad Agnatum & ejus Successorem, quod præjudicio confirmat Müll. *Pract. Rer. For. Res. 62. n. 42.* Præterea debentur alimenta ex feudis 1. muto. 1. *F. 6.* 2. Surdo, cæco, claudo. 2. *F. 36.* 3. Personis non quidem ad Feudi Successionem inhabilibus, sed per consuetudinem remotis, sicuti in Feudis regalibus, Ziegl. *Disp. de Deb. ex Feud. solv. c. 3. §. 29.* Denique inter Debita Feudalia collocatur Debitum à possessore Feudi ob contributiones respectu Feudi solutas contractum, Carpz. *de Oner. Vas. F. D. 4. P. 10.* Struv. *F. C. 14. a. 16. n. 4.* quod præjudiciis corroborat Müller. *d. l. n. 37.*

Huc etiam spectant Merces Famulorum, qui in Feudo servitia præstiterunt. Brunnem. *Cons. 13. n. 12. & 13. & Cons. 39. num. 47.* Expensæ Nuptiales non secus ac Dos Successoribus Feudi incumbunt. Mevius *P. 2. D. 120.* Conventio tamen inter Maritum &

Tutores de impensis Nuptialibus non præjudicat Successori, Mevius
P. 1. D. 21.

- 35 Hæcce fuerunt præcipua Debita Feudalia. De hisce Debitis jam quæritur. An Creditor teneatur relicta sua hypotheca quam habet in Feudo, ex hereditate vel allodio debitum petere? Resp. Creditor non tenetur ut relinquat suam hypothecam, sed hæc debita ita inhærent Feudo, ut ante excussionem rerum hereditariarum seu Allodialium ex Feudo debeantur & præstanda sint. Brunnerus *Conf.* 104. Borcholt. P. 2. C. 7. n. 94. Richt. D. 78. n. 15. Carpz. P. 2. C. 46. D. 7. una cum usuris, Richt. *d. loc.* & ita decisum refert Mev. P. 4. D. 192. ob rationes sat prægnantes. Si vero Debita Feudi superent bona Feudalia, in subsidium
- 36 tenentur heredes allodiales. Nam ex contractu super Feudo vel pecunia in Feudum versa initio Vasallus personaliter obligatur, quæ obligatio actionem gignit personalem & defuncto eo in heredes transfertur allodiales Carpz. *d. on. V. F. D. 1. P. X. n. 21.* quod imprimis obtinet, si in allodialibus hypotheca constituta, vel ita conventum, quod illa debita ex bonis allodialibus exsolvi debeant. Sed si hypotheca partim in allodialibus partim in Feudalibus constituta, Successores Feudales in solidum tenentur. *id. n. 24.*
- 37 Secundo quæritur, an pro hisce Debitis Feudalibus competat TACITA HYPOTHECA? Resp. Commune Axioma Feudale est, Tacitæ hypothecæ in Feudis non esse locum. Quia enim expressè obligari nequit, sine Consensu Domini, ita nec poterit tacitè, Dn. Præf. *Exam.* 7. F. C. 21. qu. 20. Adeoque onera quoque Feudalia de Jure Communi per se in Feudo jus reale non causantur nec actionem realem multò minus
- 38 tacitam hypothecam, Struv. c. 14. a. 27. n. 2. sed causantur saltem ejusmodi onera Jus Feudi singulare vel Feudatarium, quo Feudi successores occasione Feudi, obligantur, ita ut actio in factum subsidiaria ad instar actionis in rem scriptæ contra Agnatum ac possessorem quemque Feudi detur, L. quoties 21. ff. præscr. verb. Brunnem, C. V. D. 10. n. 7. Carpz. P. 2. C. 46. D. 33. & Lib. 9. Resp. 66. n. 2. & Resp. 68. n. 10. seqq. Thoming. Dec. 27. n. 12. Hartm. Pistor. qu. 37. n. 9. Berlich. P. 3. Conf. 55. Pos-
- 39 sit tamen dici secundum receptam consuetudinem, quousque moribus debitum pro onere feudali reputatur, eatenus & tacitam hypothecam competere, Struv. c. 14. th. 7. n. 2. Dn. Ziegl. *Disp. de Debit. ex Feud. solvend.* c. 3. §. 18. quod etiam de Dote repetenda, item donatione filiarum Vasalli de Jure Saxonico expressè statuitur. Nec non de Legitima

gitima ex novis f. præstanda vid. latè Hartm. Pistor. *lib. 2. qu. 36. n. 63.* Sicuti exceptio quoque est in Fructibus Feudi. Carpz. *p. 2. C. 25. D. 3.* Obiter hoc addo, & ad usuras ex debito feudali provenientes feudi Successores esse obligatos, quippe quod accessorium sequatur suum principale. Dn. Ziegl. *Disp. de Deb. ex Feud. solvend. c. 3. §. 35.*

Gravia sunt hætenus enumerata onera Feudalia quæ Feudis in- 40
cumbant. Sed adhuc magis sæpè gravantur Feuda Debitis Vasallo-
rum ipsorum, de quo quotidiana lacrymatur experientia. Vid. Struv.
S. J. F. c. 14. a. 30. seqq. Mevius in aureo suo libello de Levam. Debitorum.
Mantzius in Patrocin. Pauper. *c. 4. & seqq.* Caccialupus de Debitor. Suspect.
& fugitiv. *c. 3. seqq.* Qui pluribus de hac materia agunt. Mihi non 41
est propositum de hisce Debitis Vasallorum hic multis agere, breves
enim hujus capitis paginae tam diffusam non capiunt materiam. Uni-
cam tantum mihi hîc liceat subungere quæstionem, de exsolutione
debitorum Vasalli, de qua sæpe solet controversi, præsertim quando
ad Concursum Creditorum perventum, nimirum quando defun-
ctus magnum æs alienum reliquit, quæritur an quis possit repudia-
ta hereditate retinere Feudum, & se ita liberare ab exsolutione De-
bitorum? Distingvo breviter inter Filium & Agnatum. Filius non 42
potest habere feudum absque hereditate paterna per *c. 1. F. an agnati vel
Filius Defunct.* Mev. de Levam. Deb. *c. 7. num. 190.* Et P. V. D. *41. num. 12.*
Dn. Brunnem. *C. IV. D. 64. num. 5.* Struv. *F. c. 14. a. 30. num. 12.* Kohl.
exerc. 1. num. 22. Carpz. *P. 2. C. 47. D. 3. & 5.* Rationem quærunt Dd. 43
in pietate & honore quem Filius Patri debet, dum mediante Patris
persona filius pervenit ad Feudum, & sic cum Patre eadem esse per-
sona videtur: E contra ignominiam & gravem admodum injuriam
inferret filius Patri, si hereditatem damnosam repudiaret, & Feu-
dum retineret. Filius enim manes Patris ab omni injuria liberare
tenetur; sed pro eo omnia Debita solvere debet, ne Pater, si aut nullus
exstet heres, aut omnia ejus Debita non solvantur, injuria afficiatur.
Myns. *lib. 3. Obs. 67. in f.* Kohl. *exerc. 1. n. 18.* Köpp. *d. 39. num. 20.* Hinc
indistincte concludunt, quod filius non possit repudiare hereditatem
Patris, sed quod teneatur ad solvenda quævis etiam extranea Patris de-
bita. Mev. *P. 2. D. 115. n. 2.* Nec interest an beneficio Inventarii heredita-
tem adeat, an non. Struv. *c. 14. a. 30. n. 3.* Hoc etiam Saxones præsertim in
terris Electoratus observant Carpz. *P. 2. C. 46. D. 5. n. 6. 7. 8.* Dn. Brunnem.
C. 2. D. 69. n. 5. Et Marchici vigore consuetudinis & novissimi recessus
Pro-

Provincialis Elect. Frider. Wilhel. *d. an. 1653. observare solent.* Ad hoc enim saltem proficere videtur, ne filius teneatur ultra vires feudi & hereditatis. Mev. *tract. d. lev. Debit. c. 7. n. 194.* Nec refert, an succedat in feudo antiquo vel novo. Struv. *c. 14. ap. 18. n. 1.* Filius enim tene-
 44 tur indistinctè præstare factum defuncti. *L. cum à Matre 14. C. d. R. V.* Quatenus tamen id vires hereditatis & Feudi patiuntur. Et nisi intuitu Filii Feudum Patri concessum. Carpz. *P. 2. C. 47. D. 8.* Quod si filii ante Debitorum hereditariorum solutionem decesserint, heredes eorum non feudales, sed allodiales hoc gravantur onere. Nam solutione haut subsecuta, fructus ex Feudo percepti, de quibus solutio facienda, hereditati accesserunt, eamque locupletiores reddiderunt. Est autem notissimi Juris, eum sequi incommoda, quem sequuntur
 45 commoda *L. 10. ff. de R. J.* Quoad Agnatum hîc ratio illa, quæ superius allata, cessat, proinde absque aditione hereditatis ad debita Vassalli sine consensu suo contracta nequaquam tenetur. Köpp. *D. 39. Cravetta Conf. 197. Colerus de Procef. execut. c. 3. n. 272.* Agnatus enim causam succedendi non à defuncto habet, sed à primo acquirente, & jure ex prima Investitura quæsito, & hoc firmatur per textum *2. F. 45.* Cui accedit, quod Feudum sit ususfructus. *c. un. in f. 2. F. 23.* & Successor Feudi Usufructuarius feudalis; Qui licet discrepet ab usufructuario civili, tamen perinde illum ut hunc, vid. *L. 69. ff. ad L. Falcid.* ad æris alieni præstationem, sive ab ipso Domino sive ab usufructuario prædecessore contracti, haut esse obstrictum, tuto asserere licebit. Nec tam strictè honorem defuncti Agnati defendere tenetur quam filius. Licet ex suprema necessitate famis debitum contraxerit defunctus, Köpp. *39. n. 910.* Hinc cætera debita sine consensu Agnati contracta, & quæ non sunt Feudalia, ex allodio & ab herede, qui in illud succedit, sunt exsolvenda, non vero ex Feudo. Dn. Præf. *Exam. J. Feud. c. 21. qu. 3.* & in ipsius arbitrio est an abstinere an adire velit. Sed si heres simul, debita etiam defunctiolvere tenetur. Et si quid æris jamjam solverint Agnati, repetitionem habent ab heredibus defuncti Vassalli, quippe quod hic quemadmodum & in aliis casibus animus donandi haut præsumatur. Sed, inquis, qua actione? Resp. non actione indebiti, quæ datur non nisi adversus eum, qui solutum accepit, sed actione negotiorum gestorum, ad exemplum ejus, qui pro Sorore tributa solvit. *L. 16. C. de Negot. gest. junctâ L. 3. C. eod.*

Hoc tamen quoad Agnatos insignem patitur exceptionem in Feudis anomalis, qualia sunt F. Pomeranica; Hæc enim quoniam æri alieno sunt subjecta & solutio Debiti non tantum fiat ex fructibus, uti in Feudis communibus ex Pacto & Providentia, sed etiam ex ipso Feudo uti innuit Dn. Brunnem. *Consil. 17. n. 58. & Cent. I. D. 88.* in tantum ut in Feudis Pomeranicis Jus Creditorum potius sit Jure Agnatorum, & ratum sit quod ad exsolvenda debita sit, etiamsi Successorem aut minuatur aut oneret, de quo singulari Consilio egit Dn. Mev. Von der Pommerischen Lehn-Güter Natur und Eigenschaft/ und wie weit ein Lehnmann dieselben mit Schulden beschweren können/ exinde certo certius est, Feudum absque hereditate non posse retineri & omne æs alienum defuncti solvendum, sive sit Filius sive Agnatus, seu Successor extraneus. vid. resolutionem Illustrissimi Barnimi *sol. 5. lit. D.* quam etiam approbant Provinciales. Quod autem ita intelligendum est, ut procedat, tantum ad tempus, donec sc. dispositio Juris Feudalis in observantiam revocetur. Vid. Disput. Dn. D. Wend. *de Jur. Fæmin. singular. pag. 27.*

Ne autem in infinitum hoc extenderetur, & heredes nimium gravarentur, recepta est distinctio inter *Debita Necessaria* Nothwendige Schulden/ & non necessaria teste Mev. *P. V. D. 247. n. 2.* & dicto Consilio de *Natura Feud. Pomer.* Sed quænam illa Debita necessaria sint, de eo agit Mev. *d. D. 247.* inter quæ Debita ex Fidejussione orta etiam referuntur Mev. *P. V. D. 248.* Malè tamen exinde infertur tacitum pignus in Feudis Pomeranicis constitui. Mev. *P. IV. D. 21.* nec natura eorum propterea plane est mutata & absorpta. Vid. Chemnitii *Consil. relatum in Brunnem. Consil. n. 58. 66. 153. & seqq.* Quomodo vero in solutione æris alieni à defuncto Vasallo relictæ sit procedendum, de eo est integer *titulus 25. in Concl. Pomer. von Bezahlung des Lehnmannes hinterlassenen Schulden.* Primo enim assumenda est pecunia parata Die Baarschaft/ 2. Progrediendum ad bona mobilia, allodialia sc. ubicunque ea sita sint. Et si nec hæc sufficiant, tunc demum in subsidium tantum bona feudalia tenentur, non attento quod Domini & Agnatorum Consensus accesserit, nec ulla contractorum debitorum habita distinctione, vid. *Concl. 1. 2. & 4. d. T. 25.* Et quamvis sæpius cogitatum fuerit de aliqua distinctione inter Debita, pro quibus feuda cum Consensu Domini & Agnatorum oppignorantur vel hypothecantur, & inter Debita Chirographaria, pro quibus feuda in specie non

sunt obligata, ita sc. ut illa ex Feudo ipso per in solutum dationem: hæc verò ex fructibus saltem ad Vitam Debitoris solvenda essent; Tamen cum nihil certi adhuc in hac re decisum, priori isti observantiæ tam diu inhærendum, donec contrarium probetur. Vid. *Concl. 6. r. 25.* Plura huc pertinentia videri poterunt in eleganti & utilissimo Consilio Dn. Mevii Jcti quondam Pomeraniæ incomparabilis *de natura Feudorum Pomer. & quatenus Vasallus Feud. ære alieno gravare possit.*

Ex hisce jam obiter decidi poterit, an & quatenus valeat Vasalli obligatio, si se obligaverit sub hypotheca Feudorum suorum, seu si aliquid promiserit & fidem dederit, bey Verpfändung seiner Lehn / de Jure Communi talis obligatio nihil operabitur; Sine consensu enim Domini, Vasallus feudum oppignorare non potest. Sed secundum consuetudines Pomeranicas obligatio talis omnino valet, ob rationes superius allegatas. Hinc non tantum ipse Vasallus, sed etiam ejus heres hypothecam agnoscere tenetur.

- 52 Etea occasione hîc quæritur, si quis Creditori omnia sua bona obligaverit, alle seine Haabe und Güter / an Feuda sub hac generali hypotheca omnium bonorum comprehendantur, ita ut Creditor immissionem in Feudum petere possit? Resp. De Jure Communi certum est, Feuda sub generali hypotheca Bonorum non comprehendi, si genuinam naturam feudorum spectes. Et utut maximè Dominus Feudi, qui & Judex est ordinarius Debitoris, in hypothecam omnium Bonorum universalem consenserit, tutus tamen haut erit Creditor de pignore Feudali, si non Feudi expressa in Consensu facta fuerit mentio, ex proprio & genuino intellectu vocabuli Bonorum, quæ licet æque bona feudalia & allodialia comprehendat, restrictior tamen ejus est sensus in materia pignoris. Schrad. *F. P. 7. c. 2. n. 62. & P. 9. n. 7.* Uno enim ore Dd. probatum est, appellatione Bonorum simpliciter prolata, non subintelligi Bona feudalia. Matth. d. Afflict. *Decis. Neapolit. 14. n. 9. & Dec. 26.* & sub generali obligatione non continentur ea, quæ specialiter obligari vel alienari prohibita sunt. Dd. in *L. Si Procurator 6. in pr. ff. de Condict. in debit.*

- 53 Hinc nec Dominum Feudi in tali casu ad solvenda debita obligatum esse, si Feudum ob non petitam investituram debito tempore caducum declaretur per sententiam, etiamsi Dominus in obligationem consensisset; quippe generalis tantum hypotheca omnium bonorum nulla facta mentio: in instrumento obligationis &

in Consensu constituta, in ardua illa causa inter *Advocatum Fisci & Dn. de S. in puncto L.* in Camera Electorali visum fuit. Cautus ergo debet esse Creditor, ne generali hypotheca omnium bonorum contentus sit; quia sub hac feuda non comprehenduntur, sed in obligatione & Consensu necessum est, ut addatur: *Bei Verpfändung aller meiner Haab und Güter/ Lehn und Erbe.* Aliàs parum tutus erit, etiamsi in Cancellaria feudali confirmatio contractus, vel Consensus ejusmodi expediatur, uti in casu ante dicto contigit. Sed quid si in obligatione feudorum non facta mentio, in Consensu tamen? plus sic est in Consensu, quam in obligatione, & Consensus non tribuit novum jus, sed tantum confirmat, quum jam constitutum, 54

Sed quid in Feudis Pomeranicis? quamvis hæc non anomala 55 sint, & executio in ea fiat, nihilominus tamen, non continentur sub hypotheca generali omnium bonorum sine Consensu Domini constituta, uti *Mev. habet. P. IV. D. 321.* quod forte limitandum erit, modo quis alia bona, quam Feuda non habeat, & omnia sua bona obligaverit, tunc enim de Feudis actum censetur, ut exulet dolus, & plus valeat, quod agitur, quam quod simulate concipitur. In Electoratu tamen Saxoniae aliud obtinet, & sub generali omnium Bonorum hypotheca etiam comprehenduntur Feuda. *Carpz. d. Oner. V. Feud. Dec. 5. Pos. 3. num. 10.*

Circa generalem obligationem Feudorum etiam hoc in quaestione hinc venit, an valeat obligatio Vasalli cum pacto de ingrediendo Feudum? Nimirum si Vasallus Creditori suo Feudum obligaverit sub pacto tali, ut in casum moræ & non factæ solutionis, Creditor propria autoritate bona Debitoris occupare possit, & exinde Debitum exigere quovis modo, sive jure sive injuria, quod sub hac clausula exprimi solet, *Er soll aus meinen Gütern sich bester massen bezahlet machen/ oder die Hülffe in meinen bereitesten Gütern suchen/* de qua *Mev. P. VII. Dec. 105. n. 4.* Item *Er soll aus meinen Gütern nicht einen Fuß- 56 breit weichen/ bis er bezahlet worden.* *Dn. Brunnem. Cent. 2. D. 45.* vel etiam, *Es wird dem Gläubiger Macht und Gewalt gegeben/ daß er sich in meine sämtliche und sonderliche Güter/ wie es dem Gläubiger gefalle/ durch die Obrigkeit/ dafür ich dieselbe unterthänigst bitte/ mit Ampts-Hülffe einweisen lassen möge.* prout in causa *Herrn von Putliß* refert *Müll. P. R. F. Resol. 80. n. 11.* quæritur an hoc & simile pactum valeat, & quid operetur? Nimirum horum verborum alia conjectura 57

esse non potest, quam ut hypotheca constituatur. Pactum enim ingrediendi possessionem, inducit hypothecam. Colerus *Proces. Execut. P. 3. C. 12. n. 44.* Carpz. *P. 2. C. 23. D. 34.* Balduin. *de Pignor. c. 19.* Klock. *Vol. 2. Conf. 40. n. 103.* hinc in Concursu Creditorum inter Hypothecarios collocantur, qui talem obligationem habent Müll. *d. loc.* Cujus pacti effectus est, ut non quidem licita sit & legitima possessio, propria autoritate acquisita, sed ut tamen non sit violenta, imo licita secundum nonnullos, si Debitor aut Possessor non resistat. Mantica *de tacit. & ambig. convention. lib. II. t. 5. n. 6.* Franzk. *ad tit. de pign. n. 44.* Surd. *Conf. 221. n. 20. seqq.* Neguzant. *de Pignor. Memb. I. P. 3. n. 4.* Sed si Debitor resistat, Creditor propria autoritate occupare non potest hypothecam, & tunc proderit hoc pactum ut Judex celerrime eum immittat, & potest statim executive agere. Violenter vero occupans hypothecam, jus crediti amittit. Mev. *P. 1. D. 95.* Add. Rauchb. *lib. I. qu. 6.* Et quanquam consensus Domini in ejusmodi formulis non adsit, executio tamen fieri tantum solet in fructus, non in substantiam feudi; & ultimo casu consensus implicite in obligatione continetur. Ceterum si hoc pactum ita conceptum, ut in casum moræ executive contra alterum agere possim, tunc hypotheca non est constituta.

- 60 Coronidis loco circa æs alienum in genere hic quæro, an Vasallus vel Nobilis obærat, & per executiones vel oblationes Bonorum ad inopiam reductus, tantum ex Feudo retinere debeat, ut ei necessaria vitæ subsidia relinquantur, seu an habeat hoc casu Beneficium, uti vocant, Competentiæ? Communiter hoc solet Nobilibus denegari. Vid.
- 61 Disput. Domini de Jena *de Beneficio Competentiæ. c. 2. §. 44.* Æquius tamen omnino & justius videtur, ne ad Saccum & Peram excutiat talis obærat, sed modica alimenta arbitrio Judicis determinanda ei
- 62 relinquantur; & fundamentum in Jure hoc habet maximum. Nam cum hoc beneficium Militi indultum sit, ut in tantum condemnetur, in quantum facere potest, ita ut condemnatus licet plus habeat, possit retinere ea quæ ipsi ad sese honestè exhibendum & egestatem evitan-
- 63 dam sunt necessaria per *L. Miles 6. ff. de re militar.* Et etiam ad Sacerdotes hoc benef. extendatur per Cap. Odoardus. *X. d. Solut.* Dn. Brun-
- 64 nem. *ad d. L. 6.* Quare non & obærato Nobili vel Vasallo hoc beneficium indulgeatur, cum & Vasallus Jura Militum habeat, & militi assimiletur, licet non actu semper, potentia tamen. Hinc Militis nomen in J. Feudali pro Vasallo usurpatur. Carpz. *P. 3. D. 260. n. 14.* Et argu-

argumentum a Vasallo ad Militem hoc casu optimè duci poterit. Nam quod beneficium Competentiæ Militibus concessum restringatur ad debita tantum in Castris contracta, id nullum in Jure habet fundamentum, nec dignitas, aut favor militiæ, nec sana ratio id admittit. Carpz. *d. loc. n. 28.* Præterea Vasallus Militaria servitia equis & armis, 65 quotiescunque periculum aliquod Domino imminet, præstare debet 2. F. 7. Struv. *c. 11. th. 5. n. 1.* Si vero omnibus bonis sit spoliatus & ad pauperiem redactus, Dominum suum defendere non poterit. Hinc Wessenbec. *P. I. Conf. 50. n. 19. 20.* hoc turpe esse dicit ipsi Domino, cum sic nec Servitia præstare nec in Curia Domini amplius honestè comparere queat. Et Saxones æquitatis viam secuti in Foro hanc senten- 66 tiam receperunt, teste Carpz. *P. 1. C. 32. D. 13. n. 3. 9. & P. 2. C. 25. n. 11. & P. 3. Dec. 260.* Richter. *P. I. D. 24. n. 6. 7.* Et favet hac in re Nob. insignis JCtorum cohors, uti videre est ap. Coler. *d. Proc. execut. P. 2. C. 3. n. 116.* Gylman. *Symphorem. tom. V. Relat. 82.* Tiraquell. *de Nobil. c. 20. num. 142.* Hering. *de fidejussor. c. 10. n. 370.* Limn. *Jur. Publ. lib. 6. c. 4. n. 59.* Et in Ca- 67 mera Seren. Elect. Brandenb. ita aliquoties judicatum, uti in causa Hansen von Altenheim zu Sperenwalde contra dessen Creditores *d. 7. Nov. an. 1612.* ibi: Dagegen aber der Curator ihm nöthigen Unterhalt / wie auch das was er zu Beforderung seiner Rechtsachen allhier und anderer Orten benöthiget seyn wird. Ubi etiam ea adjudicata quæ ad Processum sunt necessaria. Et in causa Lippold von Bredows contra seine Creditores *d. 5. Decemb. an. 1604.* his formalibus: Ingleichen soll der Procurator aus dem Gute L. dem vom Br. seinen nothdürfftigen Unterhalt / und was zum Vortrag der Rechtsfertigung wider seine Creditores gehörig / zusammen lassen. Add. Manzius in *Patrocinio Pauper. Dec. 3. qu. 6. n. 23. & seqq.* Vid. Baro ab Enenckel. *de Privil. Nobil. Dissentit Dn. Brunnem. in L. 16. ff. de re judicat.*

Sufficiant hæc de obligatione Feudali in genere in capite hoc primo dixisse. Transeundum mihi jam est ad

CAPUT II.

De

Domino consentiente.

SUMMARIA.

Transitus. n. 1.

An Principes Imperii opus habeant consensu Imperatoris, quando partem Principatus sui oppignorare vel alienare volunt? n. 2.

Ratio dubitandi 1. quia dicuntur Vasalli Imperatoris. n. 3.

2. Quia Investituram ab Imperatore petunt, & quidem ab eo solo, non à Vicariis. n. 4.

3. Juramentum Cesari præstant. n. 6.

Deciditur questio negativè. n. 9.

Probat ex Praxi. n. 10.

Casus illustris hac de re. n. 12.

Et ex Statu Imperii nostri. n. 13.

Respondetur rationibus contrariis. n. 15.

Status Imperii Vasalli potius dicuntur Imperii quam Imperatoris. n. 16.

E contrariò Imperatori non licet partem Imperii oppignorare sine expresso Consensu Electorum. n. 16.

An sufficiat Electorum Consensus, an vero cæterorum Statuum Consensus etiam requiratur? n. 17.

Quid in Capitulationibus Imperat. intelligatur per confirmationem Oppignorationum der Pfandschafften? n. 16.

Proximorum Principum Agnatorum

Consensus an requiratur. n. 19.

De Consensu Domini Feudi in genere. n. 21.

Ejus necessitas. n. 22.

Olim Consensu Domini non fuit opus. n. 23.

Vasallus si F. obligaverit Consensu Domini non adhibito, an Feudo privetur. n. 24.

Pœna Notarii Instrumentum conficiantis. n. 25.

De conditione, si Dominus consenserit. n. 28.

Si putaverit rem esse allodiam. n. 29.

Si sine Consensu vendiderit, sed nondum tradiderit. n. 30.

De constituto possessorio. n. 31.

Declaratoria sententia requiritur. n. 32.

Annon in casu summae necessitatis Feudum à Vasallo sine consensu Domini licite alienari possit? n. 35.

Negatur. n. 36.

Subjiciuntur Casus speciales Marchici. n. 37.

An Dominus ad instantiam Vasalli consentire teneatur? n. 38.

An solius Domini Consensus sufficiat? n. 39.

Affirm. ratione Domini. n. 40.

<i>An Consensu Domini opus sit si in Agnatum proximè Successurum Feudum transferatur? n. 41.</i>	<i>Quid in bonis allodialibus hoc casu? n. 60.</i>
<i>Si plures sint Domini an omnium Consensus sit necessarius? n. 44.</i>	<i>De consensu in alienatione rei civitatis. n. 61.</i>
<i>De Consensu Procuratoris. n. 45.</i>	<i>De Consensu Agnatorum. n. 62.</i>
<i>De Consensu Regis Romanorum & Vicariorum Imperii. n. 46.</i>	<i>Domini C. semper requiritur, non vero Agnatorum. n. 64.</i>
<i>Si unus Dominus mediatu alter immediatus, cujus consensus necessarius? n. 47.</i>	<i>De Consensu Agnatorum in Marchia. n. 65.</i>
<i>Quidam Supremi Domini consensum requirunt. n. 48.</i>	<i>De Consensu simultaneè Investitorum. n. 66.</i>
<i>Quidam utriusq. n. 49.</i>	<i>A simultanea Investitura Saxonica multum differt à Pomeranica & Marchica. n. 67.</i>
<i>Sufficit Domini immediati Consensus. n. 50.</i>	<i>De Consensu ejus, cui expectativa in Feudo concessa. n. 68.</i>
<i>Rationes. n. 51.</i>	<i>An is teneatur ad exsolutionem Debiti. n. 71.</i>
<i>Limitationes. n. 53.</i>	<i>Quis consensum impetrare debeat remissivè. n. 72.</i>
<i>Utilis tamen certo casu etiam Mediatu Domini C. n. 54.</i>	<i>De Vasalli Consensu ratione Domini directi. n. 74.</i>
<i>Si nobilis sit sub alio Judice, an hujus C. sufficiat? n. 56.</i>	<i>Conclusio capitis. n. 77.</i>
<i>Negatur de Jure. n. 57.</i>	
<i>Quibusdam locis aliud receptum. n. 58.</i>	

DE Debitis Feudo inhærentibus, & obligatione Feudali in genere præcedenti egimus capite. Jam nos convertimus ad Debita illa quæ Consensu Domini & Agnatorum contrahuntur. Et dum hæc consideranda suscipimus, primum erit, ut de personis ipsis Consentientibus hoc secundo capite agamus. Ubi primo loco se nobis offert quæstio de necessitate Consensus Imperatoris ratione Statuum Imperii nostri; An scilicet Principes & Status Imperii, quando pro certâ pecuniæ summa partem Principatus vel alienare, vel quovis modo in Creditores suos transferre volunt, opus habeant Consensu Imperatoris? Quod prima fronte affirmandum videtur: Communiter enim asseritur, Status Imperii Vasallos esse Imperatoris. Quod probatur, quia adhuc hodie soli Imperatori collatio Feudorum

- rum Regalium reservata per *A. B. c. 5. §. 1.* & hoc Jus investiendi & cognoscendi de Feudis esse inter Reservata Imperatoris præcipuum, testantur Stamlerus *de Reservat. Imper. §. 38.* Besold. *de Regal. c. 7. & Thes. Pract. voc. Majest.* Sprenger. *Instit. Juris Publ. lib. 1. c. 15.* Burgold. *ad Instrum. Pac. P. 1. D. X. n. 15.* Deinde Investituram de Feudis ab Imperatore petere debere Status Imperii. Vid. Limn. *J. P. lib. IV. c. 7.* Böcl. *Not. S. Imp. lib. V. c. 3. p. 22.* Et quidem à solo Imperatore, adeo ut vacante Imperio nec Vicariis Imperii competat, ac indultum ab iis, ne fatale renovandæ investituræ labatur, supervacaneum esse, cum mora nulla non valentibus petere, imputari possit. per *A. B. c. 5. §. 1. ad eam Rummelinus.*
- 6 Porro Principes Imperii Juramentum Cæsari præstare, cujus formula habetur apud Limn. *rom. IV. ad Lib. 4. c. 7. p. 430.* & Burgold. *in Mantissa ad Instrum. Pac. p. 34. & 38. add. Arumæus d. Comit. c. 8. num. 72.*
- 7 Et hoc Juramentum non tantum fidelitatis, sed & subjectionis esse, de quo Vid. Carpz. *d. Lege Regia c. 13. Sect. 6. n. 39.* & Myler. ab Ehrenb. *d. Statibus Imper. c. 20. n. 13. seqq.* Sprenger. *Font. Jur. Publ. c. V.* Ex quibus sequi videtur, Status Imperii esse Vasallos Imperatoris & ob nexum hunc Feudalem sine Consensu ejus Feuda nec alienare nec obligare posse, omnis enim alienatio quæ sine Consensu Domini fit, in Feudis est ipso jure nulla per *c. 1. de Prohib. Feud. alien. & 2. F. 52. & 55.*
- 8 Verum hisce non obstantibus, non veremur contrarium asserere, Principem Imperii non esse obligatum Cæsareæ Majestatis specificum adhibere consensum, sed nihilominus oppignorationem valere, præsertim si tempore necessitatis aut ex singulari ratione sui Status ea facta, etiam si Imperatoris Consensus non fuerit imploratus. Idque quotidie ita observari videmus. Prout de communi hac Praxi testatur Referens apud Gylmannum *tom. IV. Symphor. P. I. Vol. 3.* Ubi inter alia notabiliter deducit, in Imperio nunquam ita observatum ut Electores, Principes & qui habent magna Feuda ab Imperio, cum pro receptis pecuniis, maximè in necessitatis casibus, nonnulla ex eis Feuda etiam transferendo possessionem obligant, opus habeant specificum Imperatoris consensum exigere. Confer. *Conf. Argentor. 30. num. 11. ubi idem asseritur.* Unde Zasius dicit, in Germania nostra Friderici constitutionem de prohibita Feudi alienatione malè servari. *de Feud. P. 9. n. 22.* Idque omne de consuetudine & usu recepto, quam Jure subsistere Jacobus de Sancto Georgio *de Feud. Verb. & cum pacto n. 6.* & Zasius dicto

dicto loco tradunt, & communem esse omnium Dd. sententiam dicit Curt. Jun. *Conf. 88. n. 8.* Conf. casus illustris in causa Episcopi Leodiensis contra Annam de la V. apud Gilmannum *tom. V. in relat. 13. n. 34. & seqq.* ubi Successor Principis, qui ad defensionem & conscribendos milites aliquot pecuniam mutuo sumpserat, non obstantibus exceptionibus de non impetrato Consensu Imperatorio, ad solvendum, & ad expensas condemnatus est. Et quæ in voto tam Referentis quam Correferentis hanc in rem pluribus tradita sunt apud eund. *tom. 4. Symphor. P. 1. voto 3.* Add. Meisner. *lib. 2. Rer. Juridicar. Cameral. Dec. 51. per tot. præsertim vero n. 28.* Klock, *de Contrib. c. 8. n. 78. Consil. Marpurgensia 35. n. 116. Vol. 3.*

Quæ consuetudo singulare fundamentum & specialem rationem habet, quando consideramus Statum Imperii nostri Romano-Germanici, ubi Electores & Status Imperii præ aliis Vasallis longe maiorem præminentiam habent, & Electoratus, Ducatus & Comitatus suos Jure ferè Majestatico, summo & proprio & cum suprema potestate Territoriali possident, in quibus uti notum, non tantum idem possunt quod Imperator in Imperio, sed ferè plus, uti eleganter novissimè deducit personatus Autor sub nomine Cæsarini Fürstenerii in eruditissimo tractatu *de Jure Suprematus Principum Germanorum, c. 10. n. 12.* ubi iis suprematum, quem Galli vocant *la Souverainité* attribuire non dubitavit. Et certe potestas Principum Imperii nimium quantum restricta foret, si Consensum Imperatoris toties implorare necesse haberent, quoties vel mutuam pecuniam in casu necessitatis sumere, vel etiam in bene meritos partem Principatus vel præfecturæ conferre volunt, quod à Franzkio imprimis urgetur in Consilio hac de re scripto apud Struv. *S. J. C. c. 14. aph. 29. n. 5.*

Nec superius in medium prolata nobis obstabunt; vix enim putaverim Imperatorem credere se Principibus Germanis, dum eos investit, eas verè & quasi de suo conferre, aut hos judicare, se easdem vi istius Investituræ tantum accipere eoque nomine Imperatori magnopere obstringi. Verum non minus ante quam post Investituram DEI gratia sese esse quod sunt profitentur, & omnes Imperii actus in suos pari vigore exercent. Neque sequitur, etiam ista Feuda ob non petitam intra tempus legitimum Investituram possunt committi, ergo per Investituram ea revera conferuntur, sicuti non sequitur, Mercator ubi de suis mercibus vectigal non solverit, illæ cadunt in

commisum, ergo dum vectigal persolverit, Dominium suarum mercium acquirit, aut idem solutioni vectigalis tanquam conditioni superstruebatur, quæ eleganter deducit Dn. Puffendorffius *de Rep. Imp.* p. 25. *seqq.* add. Grot. *de Jur. B. & P. lib. 1. c. 3. §. 11. & 23.* Burgold. *ad J. Pac. P.I.D.V. n. 7. & P.I.D.X. n. 18. & in Colleg. p. 129. seqq.*

16 Hinc ad objectiones istas, quas superius inter rationes dubitandi adduxi, respondeo, longe aliam rationem esse inter Vasallos communiter ita dictos, & inter Status Imperii, imò secundum Juris Publici Doctores, Status Imperii verius dici Vasallos Imperii quam Imperatoris; Quod ex Legibus Imperii fundamentalibus abundè probari potest. Ita enim in *A. B. t. 1. §. statuimus* dicitur, *universis aliis Principibus, Feuda à Sacro Imperio tenentibus.* In Literis Maximiliani I. ap. Goldast. in *Reichs-Satzungen* p. 94. die ohne Mittel vom Reich zu Lehn rühret. In R. J. d. Ann. 1521. paulo post princ. ita habetur: Dar auff befehlen wir bey den Eyden und Pflichten / die ihr uns von des Reichs wegen insonderheit gethan. Reformat. Politic. d. Ann. 1530. ibi, mit den Pflichten damit sie dem H. Reich verwand (ubi Imperium tanquam principalius exprimitur, Imperator autem omittitur) & iisdem verbis in Reformat. Politic. d. Ann. 1548. Pari modo in Principum Imperii diplomate de Ann. 1200. apud Goldast. *Tom. unic. Constitut. imperial.* p. 288. §. 2. notanter dicitur: *Nos Principes, qui jam dictum Dominum in Regem eligimus, Feuda nostra, quæ ab Imperio tenemus, à manu ipsius recipientes, homagium ipsi fecimus, & fidelitatem juravimus.* Hinc Limnæus in *addit. ad lib. 1. c. 10. num. 50.* status Imperii, ait, à Manu Imperatoris recipiunt Feuda, quæ ab Imperio tenent, & jurant Imperatori fidelitatem von des Reichs wegen. Ergo verius sunt Vasalli Imperii, quam Imperatoris. Unde Feuda illa dicuntur esse Imperii *Capitul.* Matth. *art. 29.* Ferdinand. III. *artic. 33.* Ferdinand. IV. *artic. 31.* Et quæ ea propter præstare debent, ea præstant Imperio *A. B. t. 10. §. 2. Capit. Ferd. IV. artic. 32.* Hinc Investitura & omnia ea de quibus superius dixi, potius de solennitate fiunt, & nihil derogant superioritati Territorialium Statuum Imperii.

17 Longe alia ratio est in Imperatore, huic enim partem & membrum Imperii oppignorare vel alienare non est liberum, sed Consensus Electorum expresse requiritur in *Capitulat.* Leopold. §. 12. ubi notanter dicitur, wir sollen und wollen dem Römischen Reiche und dessen Angehörigen ohne wissen und zulassen der Churfl. sämtlich nichts hingeben /

ben/ verschreiben/ verpfänden/ versetzen noch in andere Wege vereus-
fern oder beschweren. Adeoque licet olim Imperatori licuerit mem-
bra & partes Imperii oppignorare, uti apparet ex Privilegiis Cæsareis
v.g. Francofurtensi, quod exhibet Limn. *Lib. 7. d. Jur. Publ. c. 16. n. 14.*
restricta tamen ea licentia est per Capitulationes; uti videre est ex Ca-
pitulat. Caroli V. *artic. 9.* Capitul. Ferdin. I. *artic. 8.* Maximil. II. *artic. 6.*
Rudolphi II. *art. 8.* Matthiæ *artic. 8.* Ferdin. III. *artic. 9.* Ferdin. IV. *art. 9.*
& jam allegatam Capitulationem Leopoldinam dict. *artic.* In quibus
omnibus Capitulationibus Electorum Consensus requiritur.

Haut equidem fugit, à multis Publicistis præter Electorum con-
sensum hoc casu etiam ceterorum Ordinum Consensum tanquam in 18
re magni præjudicii requiri, & fundamentum assertionis ex Instrum.
Pac. artic. 8. vers. habeantur, peti. vid. Limn. *ad Capit. Ferdin. artic. 9.*
Videtur tamen illud argumentum non adeo validum & firmum esse.
Hinc tutius videtur, & non sine ratione dici posse, quia Legibus Impe-
rii hæc quæstio nondum decisa, Capitulationibus tamdiu inhæren-
dum esse, donec aliud definiatur. Non enim videtur verisimile, Im-
perium, cum minora negotia expressè nominarit, hoc maximum ne- 19
gotium istis verbis generalibus determinasse. vid. Boeckl. *Not. S. R. Imp.*
lib. 18. num. 2. Burgold. *Colleg. ad Instr. Pac. P. II. D. 13.* Add. Capit. Leo-
pold. *artic. 3.* ubi Imperator promittit se velle Statibus non cetera tan-
tum Jura sed etiam *Ihre Pfandschafften* conservare; de quo inter
Publicistas variè disputatum, quidnam sibi velit ista oppignoratio-
num confirmatio, num Bona Imperii quæ pignori fuere supposita, ita
sint confirmanda, ut juri reluendi non sint obnoxia, vel an pertineant
ad illas res, quæ juri reluendi natura sui sunt subjectæ, ita ut vi con-
firmationis Imperatoriæ ab Imperatore relui non possint. Cæterum
in *Instrum. Pac. art. 5. §. 9.* hac de re dispositum est, quod nimirum in
oppignorationibus à Statibus sibi invicem olim factis, reluitio ces-
sare debet. vid. D. Strauch. *Diff. exoter. IV. num. 15.* Burgold. *P. II. D.*
13. n. 3. Sed hoc obiter. Diximus Principes Imperii non habere præ-
cisè opus Consensu Imperatoris, quando pro debitis partem princi-
patus sui oppignorant, aliud tamen dicendum videtur, ratione Con-
sensus Agnatorum, nam horum Consensu opus erit, si successio ad eos
proximè spectet, aliàs ad solutionem debiti se non obligatos putabunt.
Vid. Struv. *S. J. F. C. 14. a. 39.* Quomodo extra hunc casum Princeps 20
Successor teneatur ad solutionem cujuscunque debiti à Prædecessore

contracti, vid Dn. Myl. ab Ehrenb. in *Nomol. Ordin. Imp. c. X. n. 3.* Schrad. *Conf. 3. n. 399.* Vultej. *Conf. 35. n. 116.* Cothman. *Resp. 52. n. 231.*

- 21 Nolo me amplius detinere circa consensum ratione Statuum Imperii, sed eo misso me confero ad Consensum Domini ratione Va-
- 22 fallorum seu Nobilium; Et hujus quidem Consensus semper necessarius est, quoties de Feudo vel oppignorando vel alienando agitur.
- 23 Licebat quidem olim Vasallis integrum Feudum sine Consensu Domini alienare, & libere de eo disponere *II. F. 44. pr.* postea ad medietatem usque alienatio indulgebatur. *1. F. 13.* tandem Jure novissimo nihil sine Consensu Domini alienare permittum, sub Lege amissionis. *2. F. 2452. & 55.*
- 24 Sine Consensu itaque Domini (ut hoc circa Domini Consensum in genere hic præmittam) si Vasallus de Feudo disposuerit vel alienando vel oppignorando, Feudo privatur. Quia Domini Consensum non implorando eum contemnere videtur. *2. F. 24. in f.* Et Notarius conficiens Instrumentum de alienatione Feudi sine Consensu Domini suo officio cum infamia & poena amissionis manus notatur. *Schrad. F. P. VIII. c. 1. n. 4.* Feudum enim non omnino in Vasalli Dominio est, ut ut instar Domini habeatur. *§. rei autem 2. F. 8.* unde utile Dominium tantum adscribitur Vasallo à Dd. Dn. Struv. *F. c. 12. a. 1.* quanquam Domini utilis appellatio haut paucis displiceat. Rittershusius *F. lib. I. c. 3. qu. 4.* Johan. Yannez. *Parladorius rerum quotidiana-*
- 27 *rum lib. 1. §. 2. n. 8.* Sed si ve utile Dominium si ve quasi Dominium si ve jus Dominio proximum dixeris, parum interest, cum in effectu eodem redundant omnia & Domino Feudi Dominium directum competere certum sit.
- 28 Si tamen Vasallus sub conditione (si Dominus consenserit) oppignoraverit vel alienaverit, non privatur Feudo. Anton. *Disp. Feud. II. th. 6. lit. b.* Quoniam tamen multæ confusiones exinde oriri solent, quando Consensus non statim, sed post multos demum annos ex Cancellaria feudali petitur, hinc Serenissimus ac Potentissimus Elector FRIDERICUS WILHELMUS gloriosissimæ memoriæ in Edicto *d. 10. Maji 1683.* sancivit, ut intra annum & diem post contractum Consensus petatur, verba Edicti §. Wann auch / hæt sunt: *So ordnen/ setzen und wollen Wir/ daß allezeit nach getroffenen Contract und Vergleichen/ nach geschעהener addition vor Gericht/ oder sonst auff andere Wege geschעהene Abtretunge/ ob gleich der Lehnsherrliche Consensus in genere vorbehalten/ innerhalb Jahr und Tag zum längsten die gehörige*

rige *Consense* bey Unser Lehns-Canzeley nicht allein gesucht / sondern
 auch inständig denselben zu erlangen angehalten werden. Quod si pu- 29
 taverit rem esse allodiam, juramento se purgabit, & sic Feudum reci-
 pit. 2. F. 42. Anton. d. th. 6. lit. b. Vassallus vero Emtori ad Interesse te-
 netur. 2. F. 26. §. Vassallus. Si vero vendiderit sine Consensu Feudum, 30
 sed non tradiderit, verior est sententia Feudo non privari. Non enim
 alienatum censetur, quod in Dominio Venditoris manet. per L. 67. ff.
 d. V. S. Fictam tamen traditionem quæ fit per constitutum possesso- 31
 rium ad privationem sufficere putat Ludwel. p. 353. realem vero tradi-
 tionem expectandam esse æquius existimat, Struvius c. 15. th. 9. n. 5. Et
 non interest, si Feudum novum, si antiquum, si ex pacto & pro- 32
 videntia si mixtum & hereditarium. Licet vero amissio Feudi sine
 Consensu Domini in alium translatus, ipso Jure fiat, arg. 2. F. 55. §. callidis
 verbis, declaratoria tamen sententia opus esse defendimus. Sicuti e- 33
 nim de Jure Romano licet ipso Jure quid fiat vel dispositum sit, in ge-
 nere quidem tenet, an vero in hunc vel illum ob circumstantiarum
 contingentium varietatem cadat, declaratio requiritur, arg. L. 7. in f.
 pr. juncta L. 6. ff. de Curator. furioso dand. Ita etiam hic declaratione ali- 34
 qua cum causæ cognitione opus est. Gail. de Pac. Publ. lib. I. c. 3. n. 13. arg.
 Capit. Leopold. art. 28. verb. Ehe und bevor wir zur wirklichen Achts-
 Erklärung schreiten.

Tantæ itaque necessitatis est Consensus Domini. Sed annon in 35
 casu Summæ necessitatis Feudum à Vassallo sine Consensu Domini ob
 urgens æs alienum oppignorari vel alienari poterit? Resp. licet alias 36
 necessitas Legi subjecta non sit, atque illud quod per se illicitum, lici-
 tum efficiat. c. quod non est licitum. X. d. Reg. Jur. quare motus Matth. d.
 Afflictis c. 1. in princ. qualitat. Feud. olim facultatem alienandi hoc casu
 Vassallo concessit: alienatio tamen etiam in summæ necessitatis casu si-
 ne consensu Domini Vassallo est interdicta. arg. II. F. 9. II. F. 52. & 55.
 Schröder d. F. P. VIII. c. 1. n. 20. cujus hæc ratio, quia proprietas Domi-
 ni est directi, ideoque de ea, ut re aliena disponere non potest. per L. f.
 C. d. Pact. Neque utile Dominium potest transferre, quia ita debilita-
 retur Directi Domini Jus, Dn. Brunnem. Conf. 1. n. 247. licet interve-
 niat autoritas Judicis. Menoch. d. Arbitr. Judic. lib. 2. Cent. 2. Conf. 80. n. 1.
 Roland. à Valle Conf. 56. n. 14. lib. 4. Quod tamen ita temperandum
 videtur, modo Dominus in hoc summæ necessitatis casu sine justa cau-
 sa consensum suum non denegaverit, aliàs Vassallus licitè alienare
 poterit.

poterit. *Clar. §. Feudum qu. 31. n. 11. in f. Mynf. lib. 6. Observ. 30. n. 5. Rosenth. & alleg. c. 9. Concl. 3. n. 9. Struv. F. c. 13. a. 1. n. 2.*

37 Sic nec alienatio ad pias causas absque Consensu Domini valebit, de quo, ut & aliis illicitis alienandi modis in *Edicto de an. 1602.* clarè dispositum, hisce verbis: Es soll kein Basal seine Lehn-Güter ganz oder zum theil bey Verlust derselben/ ohne des Lehn-Herren und Landes-Fürsten vorhergehenden ausdrücklichen *Consens*, verkauffen/ versetzen/ verpfänden/ verwechseln/ verleibdingen/ übergeben/ oder zum Gottesdienst wenden/ noch sonst in einerley andere Wege Veränderung damit vornehmen. Et talis alienatio etiam prohibita inter proximos agnatos, hisce verbis: Kein Basal sol auch von seinen Lehn-Gütern ohne sonderliche Bewilligung und Zulassung weder Fremden noch Blutsverwandten nichts erblichen noch wiederkaufflichen verkauffen noch verwechseln; Sed à Serenissimo Domino Electore F. W. p. m. quoad descendentes hoc ita determinatum, ut novo Consensu tali casu non sit opus: Wann aber Güter nicht verkauffet/ sondern Eltern auf Kinder in *linia descendente* dieselbe transmittiren, so ist kein neuer *Consensus* nöthig. d. 13. Maji 1684. quod tam in casibus præteritis, quàm futuris observandum. In aliis vero Casibus novo Consensu opus, prout sub eod. dato rescriptum: Wann über einen Wiederkauff Churfl. *Consens* ertheilet ist/ der Käufer aber hernach solches Lehn an einen andern ohne neuen erbetenen *Consens* verkauffet/ so kan solches/ weil es eine neue *alienation*, ohne neuen *Consens* zu recht nicht bestehen. Et hanc ob causam, multa feuda in Marchia caduca declarata sunt, dum semel impetrato Consensu, renovatio ejus non petita fuit, sed de uno in alium feuda translata e. g. in casu illo, ubi Balzer K. feudum B. an. 1604. ad 21. annorum cum consensu Serenissimi emerat. Post ejus mortem uni ex cohæredibus in solutum addictum, & ut verba contractus habent: Erb und eigenthümlich defuncto fratre sorori loco dotis iterum in solutum datum, cum eadem clausula. Erb und eigenthümlich zugeschlagen und abgetreten. an. 1644. & tandem post hujus mortem reo Johann Ar. juniore, Daß er mit dem Gute nach seinem Gefallen schalten und walten solte/ semper absque Consensu, & sic caducum declaratum. 1685.

38 Teneturne itaque Dominus Consensum suum ad instantiam Vassalli præstare? Distingvo, aut Vassallus habet legitimam causam v. g. ob urgens æs alienum, & tunc Dominus si justam exceptionem non habet,

bet, obligatus est ad Consentiendum, nec poterit Consensum suum iuste denegare. Sed si Vassallus talem legitimam causam non habeat, Dominus Consensum suum denegare poterit. *Wurms. observ. 16. t. 51. lib. I. Frideric. à Sandè d. Feudis Geldricis t. 2. c. 1. n. 7. Struv. F. c. 13. a. 12. num. 6.*

Sufficitne verò Solius Consensus Domini? Resp. Solius Domini 39
Consensus Agnatis non præjudicat. Dn. Brunnem. *Conf. 12. n. 25. & 26.* tantum tamen operatur, ut ipse Dominus, si Jure Caducitatis Feudum ad eum pervenerit post obitum Vassalli, obstrictus sit, hypothecam vel debitum consensuale luere. *Carpz. lib. 2. Def. 186. n. 28. & seqq. usque ad n. 34.* Est enim ea Consensus natura, ut Dominus consentiens Juri suo quod in Feudo habet, renunciasse videatur, cui postea contravenire nequit, quia ex Consensu in perpetuum est devinctus. *Carpz. lib. IV. Resp. 67. n. 14. & seqq.* Et solus consensus Domini etiam hoc operatur ut Emptor revocato Feudo ab Agnatis, repetere pretium à Venditore ejusve heredibus aut eos de evictione promissa convenire possit. *Hartman. Pistor. P. 2. qu. 10. n. 3. 17. 19. Modest. Pist. P. 2. Conf. 46. num. 5. Carpz. P. 2. C. 49. D. 8. 9. 10.* Idem quoque obtinet, si Feudum prius ad 40
Agnatum non consentientem defuncto debitore transierit, & postea tandem ad Dominum pervenerit, quo casu etiam Dominus ob suum consensum solvere tenetur. *Kohl. Exerc. 3. n. 23. 24.* Agnatus vero ad solvendum æs alienum defuncti solius Domini consensu confirmatum sed sine suo Consensu contractum, quando repudiata hereditate Feudum acceptat, solvere non tenetur. Dn. Brunnem. *Conf. 162. n. 858.* Et breviter: Ad Hypothecæ Feudalis existentiam solius Domini Consensus sufficit; Quo verò hæc in Agnatorum præjudicium effectum fortatur horum consensu quoque opus est.

De eo possit Dubitari, an Consensu Domini opus sit, si in Agna- 41
tum proximè successurum alienatio Feudi vel oppignoratio fiat? Et hoc casu consensus Domini non erit necessarius, quia non tam alienatio, quam in Cessione Feudi est, per quam Dominus non decipitur, nec extra Familiam Feudum transit. Idem est in Cessione, qua heres coheredi 42
suo Feudali partem suam relinquit, nam nec hoc casu Consensu Domini opus est. *c. I. d. alien. Feud. Patern. Köpp. Dec. 54. n. 34. 35. Hartman. Pist. qu. 6. n. 19. Godd. Volum. VII. Conf. 6. n. 6. 8.* Aliud in Marchia obtinere, & 43
consensum requiri etiam hoc casu testis est Müllerus *Pr. Rer. For. Resol. 66. n. 14.* ubi allegat verba Recessuum Elect. & Sententiam Dn. Camera-
lium.

- 44 Si plures sint Domini, eritne omnium consensus necessarius? Aff. puta si Domini heredes aut alii sint, tunc omnium consensus erit impetrandus, & si forte unius vel alterius consensus in alienatione vel oppignoratione non intervenerit, pro rata Feudum committitur, & obligatio pro omitta parte invalida, pro consentientium vero parte valida est & subsistit. *II. F. 38. Struv. c. 13. n. 8. Vultej. F. lib. I. c. 1. n. 62. & c. 11. n. 45. Roland. à Valle Conf. 17. n. 5. vol. 2. Burfatus Conf. 40. n. 32.* Si quis tamen plures Dominos habere non cogeretur, neque in plures consensisset, consequens esset, quod eorum quos Dominos habere non cogitur, nec consensus sit postulandus. *Rosenth. F. cap. 9. Concl. 30. n. 2. & c. 6. n. 38. Jacobin. de Sancto Georgio in tract. de Feud. in verb. qui quidem investiti & c. n. 28. inf.* Quamvis tutius sit ad evitandas disputationes, omnium consensum & hoc casu impetrare cum protestatione tamen, de sibi non præjudicando, donec lis inter illos super dominio directo fuerit composita.
- 45 Procuratorem Domini cum Mandato speciali consentire Vasallis alienantibus posse, certum est *per L. Pomponius 40. in pr. ff. de Procurat. & L. 63. ff. eod. & L. 16. C. eod. & sic in specie determinat. Matth. Afflictis in cap. Imperialem Sect. 3. post vers. decimo sexto quero. n. 3.* Sed an in is qui liberam administrandi facultatem (quem vulgo *cum libera* vocant) habet, idem possit, controvertitur. Nam talis alienare res Domini nequit, *L. filiusfamilias 7. ff. d. Donat. L. contra Juris. §. fin. ff. d. Pact. L. Procurator cum generaliter. in f. ff. d. procur. Menoch. de arbit. casu 200. n. 7. & seqq. Paris de Puteo d. F. redinteg. c. 270. n. 2.* At hoc casu alienatio quædam esse videtur, nam consensum tribuere alienationi, alienationis & donationis instar est. Alii contra, quod nempe Vicarius generalis cum libera possit, cum hæc proprie non sit alienatio, sed consensus alienandi. *Rosenth. F. cap. 9. c. 30. n. 6.* Et sine dubio Vicarius Regis aut Principis hoc poterit. Et in Imperio nostro Rex Romanorum vel Vicarii Imperii eandem potestatem habent. Vicariis enim omnia in Imperio concessa sunt quæ Imperatori, excepta duntaxat Investituræ Ducum Majorum Imperii *Sahn- & Lehn. per A. B. t. S. Limn. Jur. Publ. 3. 12. & 50. usq. ad f. Arum. add. c. A. B.* Et sane quin Regimini Electorali in Pomerania Jus hoc consentiendi nomine Electoris competat, eo minus dubii habet, quo certius quotidie ab eodem Consensum interponi. Quod idem in Regimine Neo-Marchico usu venit. Si Vasallus sub Prælato Ecclesiæ, quatenus tunc Consensus validus, vid. *Rosenth. c. 9. Concl.*

Concl. 31. Quid vero obtinet si unus Dominus Mediatas, alter imme- 47
diatus, v. g. Princeps & Nobilis, cujus Consensum Sub Vasallus implo-
rare debet, an Supremi an vero immediati Domini? Resp. Variant in
hac decisione Autores, quidam Consensum supremi Domini seu Prin-
cipis requiri, si quidem apud ipsum Dominium directum remansit.
Ejus enim consensum dicunt necessarium, apud quem Dominium di- 48
rectum est. Zaf. *F. P. 9. n. 33.* Sonsbec. *F. P. 12. n. 91.* Borcholt. *cap. 8. n. 52.*
Paris de Puteo *de Feud. redinteg. c. 90. n. 4. & seq. & c. 261. n. 9.* Mynsing.
Cent. 5. Obs. 66. & multa in hanc sententiam accumulat Schrader. *F. P.*
VIII. c. 2. n. 26. quidam utriusque Domini Consensum requirunt, & pri- 49
mi & secundi, cum uterque habeat interesse, ille ne jus suum minua-
tur, hic ne sibi alius Vasallus ingeratur, Jfernias *in cap. Imperialem, coll.*
4. n. 9. vers. verius putarem. de prohib. Feudi alien. pro Frid. & hanc senten-
tiam jure rectius defendi posse autumat, Vultej. *d. F. lib. I. c. 10. n. 63.* add.
Menoch. *Conf. 226. n. 158. cum seqq. usque ad num. 186.* rationes & argu-
menta contraria refutans.

Tertia eorum est sententia qui Consensum Domini immedia- 50
titantum requirunt, supremi vero Domini Consensum non esse ne-
cessarium: quorum sententia verior & in Praxi receptior est. Do-
minus enim supremus Sub-Dominum infeudans, Dominium quasi
directum in eum transtulit per tradita Harm. Pistor. *lib. 2. P. 2. P. qu. 45.*
n. 13. & seqq. Kohl. *de sub-Feud. c. 4. num. 45.* Struv. *F. c. 12. a. 2.* Imò Ef- 51
fectus Sub-Feudi in eo potissimum consistit, ut accipiens Sub-Feudum
fiat Vasallus, non mediati vel superioris Domini, sed subinfeudantis
sive immediati Domini, *c. Imperialem. de prohib. Feud. alien. per Frid.*
quia vulgo traditur Vasallum Vasalli mei non esse meum Vasallum,
Hartm. Pistor. *lib. 2. qu. 145. num. 8.* Schrad. *P. VIII. c. 2. n. 25.* Hinc Sub-
Vasallus non tenetur superiori ad ea, ad quæ Vasallus principalis Do-
mino obstrictus est. Neque à Superiore, sed ab immediato Domino
Feudum recognoscit Sub-Vasallus. Neque coram Superiore sed im-
mediato Domino forum sortiri debet, ratione Sub-Feudi. Natta *Conf.*
887. Menoch. *de præsumpt. 102. n. 16.* Et vocatur hic Vasalli Dominus, 52
eique etiam ob culpam in Dominum supremum commissum aperie-
tur Feudum. vid Chassan. *in Consu. Burgund. rub. 3. §. des siefs. verb. du*
Seigneur. Molin. *in Conf. Paris. §. 1. gl. 6. n. 11.* Hinc cum Sub-Vasallus
Nobilis cujusdam Familiæ Sub-Feudum suum alienavit adhibito
consensu non Domini immediati sc. Familiæ B. sed Superioris mediati,

- 53 venditio illa pro illicita judicata fuit, Brunnem. *Cent. IV. Dec. 25.* Non tamen ob neglectum Consensum Domini immediati privandus utili Dominio Sub-Vasallus : Præsertim si illud ex errore Juris etiam intricatioris factum, non vero in contemptum immediati Domini, vel animo ipsum privandi suo Jure. Quia error Juris in damno vitando obesse non solet. *Et ita Respons. ead. D. 25.* & similiter judicatum in causa Baronum à Schencken contra Sub-Vasallos à Krummensee Müller. *Pract. Rer. Forens. Res. 82. num. 3.* alias Sub-Feudum sine Consensu & licentia Domini immediati alienatum, Domino immediato procul dubio aperitur. Rosenthal. *F. c. 9. concl. 64.* Sonsbec. *F. P. 13. n. 91.* Hartman. *Pistor. qu. 45. num. 18.* Fachin. *lib. 7. Controv. 53.* Carpzov. *P. I. D. 65. num. 1.* Quanquam itaque Consensus Domini immediati tantum requiratur, ad alium tamen effectum utilis erit utriusque Consensus, non quidem ad ipsam alienationis aut hypothecationis substantiam, sed ad ejus durationem præsertim in eo casu, quo Feudum ad Dominium mediatum per mortem immediati devolveretur. Hartman. *Pistor. d. qu. 45. num. 161. 17.* Menoch. *Cons. 226. num. 172.*
- 55 Struv. *c. 13. num. 2.* Quod & in Praxi ita observari testatur Müllerus *d. loc. num. 34.*
- 56 Accidit sæpe ut Vasallus vel Nobilis sit sub Jurisdictione Domini alicujus Indirecti v. g. Præfecti, vel Castellani aut alius Judicis, v. g. *Berwefers* vel *Hauptmanns* / & tamen Feudum immediatè à Principe recognoscat, tunc quæritur, an sufficiat Consensus Jurisdictionalis, an vero Principis Consensus præcisè requiratur? Et de Jure Consensus Judicis non sufficit, quia Vasallus vel Nobilis ab eodem à quo immediatè Feudum recognoscit, Consensum quoque petere necesse habet. Carpzov. *lib. IV. Resp. 30. num. 5. & 6.* Ad Exemplum Bonorum Emphyteuticorum, ad quorum oppignorationem requiritur Consensus Domini directi, licet sub alterius Jurisdictione sita sint. *L. 17. ff. d. pignor. act.* Dn. Brunnemann. *in L. 1. C. de Fundo Patrim.* ab Emphyteusi autem ad Feudum & vice versa valet argumentatio
- 58 Carpzov. *d. Respons. 30. num. 13.* Schrader. *F. P. VII. c. 5. num. 51.* Inspiciendæ tamen locorum consuetudines. Nam secundum consuetudinem Marchiam, multis in Provinciis, districtibus, præfecturis ac Castellis consensus Jurisdictionalis super alienatione ac oppignoratione Feudi ab Elector. immediatè dependentis, à præfectis aut Castellanis valide antea impetrari potuit; quod postea à Joh. Georg.

Georg. in suo Recessu Provinciali an. 1572. §. Wir wollen auch / & Elect. Jochim Friedrich in Recessu die 11. Martii an. 1602. §. 21. cum certa restrictione, tum ad summam centum solidorum, tum ad certa feuda, certosque casus confirmavit, cujus Recessus formalia recenset Müller. *Pract. Rer. For. Res. 82. n. 15.* Et cum in Saxonia reperiantur Vasalli qui 59 Jurisdictioni Quæstoris subjiciuntur, die da Anpptsässig seyn / & feudum tamen immediatè ab Electore recognoscunt, quod vulgo appellatur *Canzeley-Lehn* / hi non quæstoris sed Electoris Consensum adhibere debent. In Bonis allodialibus vero secus est, nam ibi consensus 60 Domini Superioris circa Oppignorationem Bonorum immobilium sub Judice Inferiore situatorum, non tam necessarius est quam Judicis Inferioris, adeo ut licet hypothecam tribuat, Jus prioritatis tamen præ aliis Creditoribus, quibus Bona Consensu Judicis inferioris sunt obligata & oppignorata, quantumvis posterioribus præsertim de J. Saxoni- co non tribuat Carpz. *Dec. 64.*

Cæterum alienatione rerum civitatis Consensu Principis opus 61 est. Et ita judicatum in Camera Brand. in causa *Advocati Fiscii contra die Stadt Pr. An. 1685.* Si verò non constet an bona sint feudalia, pro Senatu & Civitate judicandum in dubio, accedente privilegio & immemoriali possessione, uti casus fuit in causa Adv. Fiscii contra die Stadt *Prigwalde* / quæ ultra 360. an. à tempore Marchionis Ludovici, possedit certos agros, quos emerat cum clausula, *Erb und eigenthümlich* / quam intelligendam esse, nach Lehn-*Art* / voluit Fiscus, & in dubio bona in Marchia potius feudalia quam allodialia præsumenda esse. Pro Senatu tamen judic. in Camera d. 5. Jan. 1686.

Hactenus de Domino Consentiente, non vero sufficit semper si 62 debitum Consensu Domini sit munitum, sed insuper quoque requiritur CONSENSUS AGNATORUM, Distingvendum tamen hic erit inter Feuda. Nam Feudum novum sine Consensu Agnatorum oppignorare vel alienare licet. Vultej. *F. l. 1. c. 10. n. 72.* Quod & de Feudo noviter empto testatur Schraderus *F. P. 2. C. 2. n. 19.* Nec opus est Consensu Agnatorum ad alienationem Feudi hereditarii, quod quidem distingui solet in merè tale & mixtum. Sed in utroque Agnati succedunt ut heredes, adeoque neutrum revocare possunt. Hartm. *Pistor. 2. qu. 14.* Carpz. *P. 2. C. 48. D. 12.* Struv. *c. 13. a. 20.* ob liberam Dispositio- 63 nem quam in tali Feudo habet Vasallus. Idem in Feudo ex pacto & providentia esse, post alios asserit Vult. *lib. 1. c. 10. n. 72.* Menoch. *Conf.*

104. n. 26. v. 1. Antiquum vero Feudum sine Consensu Agnatorum quovis modo alienari nequit. Ratio, quia in Feudo antiquo succeditur non proximè defuncto, sed primo acquirenti. In Feudo autem novo primus acquirens proximus cum defuncto idem erit. Zas. F. P. 9. n. 23. Roland. à Valle Conf. 2. n. 35. vol. 1. Hinc sequitur Consensum
- 64 Domini semper requiri, Consensum autem Agnatorum & eorum quorum interest, non semper. Vultej. c. 10. n. 72. circ. f. & n. 94. in f. atque adeo omnis alienatio facta sine Consensu Domini, est ipso Jure nulla, non item facta sine Consensu Agnatorum, quæ ipso Jure valet. Vultej. d. l. Frantzk. lib. 3. resol. 8. n. 99. quomodo vero consentiendo sibi præjudicent Agnati infra dicetur.
- 65 In Marchiâ ante *Recessum Provinciale* de an. 1653. Consensu Agnatorum non fuit opus, hinc debita ante illum recessum contracta, Agnati adhucolvere tenentur, etiamsi eorum Consensus non accesserit, sicut quotidie in Camera Electorali Brandenburgica judicatur, sed post an. 1653. Consensu Agnatorum opus est, in denen *debitis*, so hier nechst *à dato an contrahiret werden / sollen die feuda dem æri alieno anderer Gestalt nicht / als wann der Consensus Domini & Agnatorum darzu fömt / subject seyn.* Landtags-Recess §. 32. Agnatus vero consentire debet, nisi relevantes causas habeat, de quibus cum causæ cognitione in Camera Electorali judicatur, & pro qualitate & necessitate debiti pro consentiente agnatus per sententiam declaratur. Quod tunc maximè fit, quando debitum est feudale, & ut verba dicti recessus habent: Wann etwas zu Anrichtunge oder Erbauunge eines Lehns auffgenommen werden müste / zu Vergnügung eines abgefundenen Bruders / Ausstattung einer Schwester oder Tochter / Bestellung des Roß-Dienstes / oder was dergleichen Sachen mehr seyn möchten. §. 32. Quod etiam de pactis dotalibus intelligendum, si Dotalitium non immodicum, sicut judicatum memini in causa Ribbeck contra Ribbeck. Agnatorum vero Consensus tunc maximè necessarius est, quando ad eos reversurum est feudum. Wann das Lehn auff den Fall stehet. Si verò tempora Consensus nondum elapsa, Agnatus ad reversionem feudi non admittitur, sed expectare tamdiu debet, uti judicatum in causa B. contra H. C. v. B. daß Kläger nicht befuget das Gut B. zu reluiren, so lange die Consens-Jahre währen. Nec rationes Agnato reddere debet, jure enim Dominii feudum possidet, sicut in eadem causa judicatum: Beßl. v. B. sey nicht schuldig dem Kl. Rechnunge und die Belege zu thun. Feudum enim hoc erat sub hasta emptum. Hacte-

Nec Agnatorum Consensus debitorem semper reddit securum, 66
 sed requiritur aliquando insuper CONSENSUS SIMULTANEE INVESTITO-
 RUM. His enim absque eorum consensu in Feudo præjudicari non
 potest, cum jus in Feudo jam habeant proprio facto acquisitum.
 Hartm. Pistor. l. 2. qu. 3. n. 92. Struv. F. C. 13. a. 14. Et simultaneè inve-
 stitus habet idem Jus, quod Agnatus, Dn. Brunnem. c. 3. D. 3. Hinc
 nulla in præjudicium eorum de Feudo valet dispositio, sed habent Jus
 revocandi alienationem, absque consensu eorum factam, Struv. c. 9. a.
 16. n. 3. vel etiam Jus retrahendi. Struv. c. 13. aph. 21. & 22. Et hoc præ-
 fertim de Jure Saxonico. Nam licet simultanea Investitura de Jure
 Civili non sit incognita, & tribus præcipuè casibus obtineat, quos re-
 censet Dn. Præses Exam. J. F. c. 12. qu. 40. Jure tamen Saxonico magis
 attenditur, dum hoc Jure nulli collaterales ad successionem admittun-
 tur, nisi sint simultaneè investiti. Berlich. P. 2. Concl. 53. n. 16. quod con-
 firmatum in noviss. Corpor. Saxon. p. 268. quæ successio secundum usi-
 tatam ac receptam clausulam fit, *Nach rechter Sip-Zahl* de qua obi-
 ter vid. Struv. c. 9. a. f. n. 7. Hinc patet de Jure Saxon. eorum consen-
 sum omnino adesse debere. A qua simultanea Investitura multum 67
 differt ea quæ in Marchia obtinet. Vid. Dn. Rhet. Comm. J. F. lib. 1. t. 8.
 p. 351. n. 13. Et quæ in Pomerania est, quod fuse deducit Chemnitius
 in Conf. n. 262. & multis aliis. adeoque hic tanta necessitas Consensus non
 erit.

Si alicui Princeps expectativam in Feudo concesserit, eritne hu- 68
 jus Consensu opus? Negat. quia enim expectativa nihil aliud quam
 jus ad rem, & actionem personalem contra Dominum, & quidem tum
 demum, quando conditio existit, operetur, Matth. d. Afflict. ad tit. q.
 succed. ten. n. 5. D. Brunnem. Cent. 3. D. 3. ideo non est opus ejus, cui Feu- 69
 dum promissum, Consensu ad alienationem Feudi, nec is revocare
 potest Feudum à possessore ritè alienatum, vid. latè Harm. Pistor. lib. 2.
 qu. 28. quod de Jure Saxonico disertè ita dispositum legitur *Lehnrecht*
 c. 5. & 57. Hinc de Jure communi non minus quam de Jure Saxo-
 nico in confesso est, quando Vasallus possessor cum Consensu Do-
 mini alienaret Feudum, in quod alii in casum vacantiae successio
 promissa, expectantiam expirare. Dn. Rhet. Com. J. F. p. 172. num. 11. &
 omnia sibi alias licita Vasallus exercere valet, ac si facta expectantia
 non fuisset. Et hoc obtinet, licet possessor qui alienavit, postea sine here- 70
 dibus feudalibus decesserit: quia conditio, quæ, si absque alienatione
 fuisset,

- fuiſſet, exiſtere poterat, per alienationem eſt interverſa. Hartm. Piſtor. *d. l. n. 6.* Add. Reuſner. *lib. 3. Conf. 23. n. 12. 19.* & ad Inter-eſſe Dominus promittens obligatus eſt, licet ex mera gratia facta con-ceſſio. Matth. 71 Coler. *P. I. D. 14.* Köpp. *lib. 1. obſ. 102. n. 12.* Richt. *D. 23. n. 7.* Si quoque Conſenſu Domini ære alieno gravatum Feudum, ad hujus exſolutio-nem iſ tenetur, qui Feudum ob promiſſam expectantiam capit. quia Expectans ad omnia tenetur ad quæ Dominus, ſi Feudum apud ipſum remanſiſſet. Hinc licet vel ultra dimidium ære alieno ſit gravatum, expectans tamen ad id teneretur. Struv. *c. 14. n. 21.*
- 72 Habuimus haſtenus de perſonis Conſenſum ſuum concedenti-bus, conſiderare hic jam deberemus, quis Conſenſum impetrare de-beat? ſed quoniam infra hæc quæſtio occurret an mortuo & inſcio De-bitore Conſenſus impetrari poſſit, proinde ea quæ hic dici debent, eò 74 referimus. Denique hoc obiter hic addendum, quemadmodum Vaſallus ſine Domini Conſenſu utile Feudi Dominium alienare nequit, ita nec Dominus ſine Vaſalli Conſenſu directum Dominium alienare poterit, ne Vaſallo novus obtrudatur Dominus. 2. F. 34. §. *eadem* Struv. *c. 13. th. 1. n. 3.* hinc omnis irrita eſt alienatio quæ ſine Vaſalli conſenſu ſuſcepta, quod tamen variè limitatum vid. ap. Roſenth. *F. c. 9. concl. 62.*
- 75 Vaſquetz. *illuſtr. Contrav. 1. c. 5. 6.* Et quanquam Dominus de Domi-nio directo teſtari poſſit, quia Dominus proprietatem à nullo recognoſcit, ſed illam libere poſſidet, limitant tamen id Id. ut Dominus inter ſuos Agnatos de proprietate poſſit, ex eadem ratione ne Vaſallo novus 76 obtrudatur Dominus. Vultej. *c. 9. n. 84.* Anton. *Diſp. 9. th. 6.* Oppigno-ratio verò Directi Domini ſine Conſenſu Vaſalli ſemper Domino licita eſt. Schrader. *P. VIII. c. 1. n. 27.*
- 77 Tantum de perſonis conſentientibus. tranſeo ad

CAPUT III.

De

Forma & Requiſitis Conſenſus.

S U M M A R I A.

C Onnexio. n. 1.

Conſenſus, de quo hic agitur, regu-

lariter ſtricti imò ſtrictiſſimi Juris eſt. n. 2.

Exinde

- Exinde varia colliguntur utpote, quod non extendatur in non expressis. n. 3.*
- Nec de persona ad personam. n. 4.*
- Ejus ratio. n. 5.*
- Ignorantia Vasallum non excusat. n. 6.*
- Personâ in quam Consensum mortuâ, an in ejus heredem alienatio fieri possit. n. 7.*
- Quo casu Creditores jus prætereendere possint in Feudalibus impetrato Consensu. n. 8.*
- Consensus quatenus transeat ad heredes, si Consensu impetrato Feudum non fuerit obligatum. n. 9.*
- De consensu in genere impetrato seu Consensu Generali. n. 10.*
- Non licet eo casu transferre Feudum in incapacem. n. 11.*
- Quod præjudiciis Pomeranicis illustratur. n. 12.*
- Consensus non extenditur de re ad rem, nec de Contractu ad Contractum, &c. n. 13.*
- Si Consensum, ut liceat Feudum alienare inter vivos, non valebit alienatio facta in ultima voluntate. ib.*
- Data licentia de Feudo testandi, non valet Donatio mortis c. n. 14.*
- Habito Consensu vendendi non poterit permutare, nec donare. n. 15.*
- Si Consensum quis habeat ad vendendum an possit sine novo C. hypothecæ dare. n. 16.*
- Regulariter negatur. n. 17.*
- Distinguitur inter alienationem in genere permissam, & inter venditionem. n. 19.*
- E contrario si quis Consensum impetrauerit ad hypothecandum critne novo Consensu opus ad vendendum? n. 21.*
- Negat. n. 22.*
- Si Vasallus consensum habeat ad vendendum, & Feudum pignori interim obligetur venditori, donec prætium solvatur, an subsistat. n. 24.*
- Intelligitur Consensus tantum de prima alienatione. n. 25.*
- Consensu impetrato de obligando toto Feudo, an partem obligare liceat. An C. super sorte datus extendatur quoque ad usuras? n. 27.*
- Distinguitur inter Contractus. n. 28.*
- An fructus loco usurarum hoc casu percipi possint. n. 30.*
- Quid hodie obtineat. n. 31.*
- Si Dominus expressè non excluserit usuras, & sub sorte comprehenduntur. n. 32.*
- An Consensus possit cedi? n. 33.*
- Affirmatur. n. 34.*
- Consensus debet esse expressus. n. 37.*
- An tacitus Consensus hîc nunquam sufficiat? n. 38.*
- Sola scientia Consensum non inducit. n. 39.*
- Sed factum Domini approbativum cedere debet. n. 40.*
- An Dominus qui Contractum confirmavit, etiam in hypothecam consensisse dicendus sit? n. 42.*
- Negatur. n. 44.*
- Rationes. n. 45.*
- Respondetur objectionibus. n. 46.*

Si Agnati Contractum subscripserint, an pro Consistentib. habendi? Neg. 47.

An Consensus contractum sequi, an præcedere possit? n. 52.

De Ratihabitione Domini. n. 54.

An pœnitere liceat, Consensu nondum impetrato. n. 55.

An Creditor in scio & absente Debitore Consensum impetrare possit; n. 56.

Negatur, per rationes. n. 57.

Aliter judicatum refertur, sed an rectè queritur. n. 60.

Limitatur questio. n. 62.

Copia Literarum Consensus. n. 67.

De sumptibus consensus, quis illos erogare debet. n. 68.

Si Creditor eos erogaverit, potest repetere. n. 69.

Taxa variat, quid in Pomerania obtineat ex resolutione Seren. Elect. potest videri. n. 71.

Qu. an Jus Retorsionis obtineat in materia consensus, seu an Agnatus teneatur in Pomerania, si in Saxonia Debitum contractum fuerit? n. 72.

Casus formatur. n. 73.

Deciditur. n. 74.

Rationes. n. 75.

Exempla quibus Jus retorsionis locum habeat. n. 76.

Conclusio capituli. n. 77.

- P**ostquam Dominum Consistentem & eos quorum Consensu ad obligationem Feudi opus est, præcedenti consideravimus capite, jam operæ pretium erit, ut nos ad Formam Consensus nostri convertamus, & quænam requisita hîc occurrant videamus.
- 2** Quod antequam in specie faciamus, præliminariter ipsam Consensus qualitatem, & quousque verba ejus extendenda præmittere lubet, cum inde haud pauca ad formam consensus pertinentia desumi & sequentibus applicari possint. Primum ergo notamus, quod consensus ad obligationem Feudi requisitus sit regulariter Stricti imò strictissimi Juris. Ita tradunt Jfernias in c. Imperialem. in princ. in prima addit. unum. 5. in f. d. prohib. Feud. alien. per Frid. Matth. d. Afflict. eod. loc. in 2. sect. vers. duodec. n. 10. & late Camerar. in d. Capit. Imper. d. prohib. Feud. alien. per Frid. p. 342. Vultej. F. l. 1. c. 10. n. 66. Wesenb. Conf. 73. num. 4. & seqq. Part. 2. Decian. Conf. 83. n. 3. vol. 2. Rosenth. F. c. 9. concl. 33. Glos. lit. a.
- 3** Ideoque Consensus hic adeò strictè accipiendus est, ut non extendatur ad non expressa, Mozz. d. amiss. Feud. n. 156. Rosenth. F. d. concl. 33. n. 1. præsertim quando Consensus iste accommodatur alienationi, quæ est contra naturam Feudorum, Vultej. d. c. 10. n. 66. Gozadin. Conf. 26. num. 44.
- 4** Exinde sequitur, quod nec de persona ad personam extendatur, puta, dedit Dominus tibi Consensum, ut Cajo aut alii certæ personæ vendas,

si alii vendideris, Jus tuum amittis. Paris de Puteo *d. F. c. 98. n. 5. § 228.* Marin. Frecc. *lib. 2. de auctor. § potest. Baron. auct. 5. n. 18. Zas. p. 9. n. 36.* Schrad. *de F. P. VIII. c. 4. n. 14.* Rosenth. *d. loc. n. 2.* Vultej. *d. c. 10. num. 66.* tum quia limitata causa limitatum producit effectum, tum quia si aliud diceremus, Dominus alium, quam quem vellet, invitus Vasallum agnoscere cogeretur, quod juris dispositioni refragatur, Schrad. *F. P. VIII. c. 4. n. 14.* Quod limitandum, nisi alter sit similis conditionis cum primo, & Domini nihil intersit, imo consensurus præsumeretur, si de tali persona cogitasset.

Nunquam vero excusatur Vasallus, qui Consensum non petiit, & postea suam ignorantiam allegat, se nescivisse opus fuisse consensu. Hinc sæpe feuda caduca sunt declarata, e. g. duo fratres nobiles J. C. & J. W. v. R. ad actionem Advocati fisci responderunt: Sie müßten bedauern/ daß sie des Lehn-Rechtes so unerfahren gewesen und bey der Lehn-Canzeley sich nicht angegeben. Item in alio casu: Er habe als homo rusticæ conditionis nicht verstanden/ daß er sich wegen des Consensus bey der Lehn-Canzeley angeben müste. Poterat enim peritiores consulere. Similiter Pastor: Er habe niemahls gewußt/ daß dieses Lehn-Stücke gewesen. Scire enim debuisset. Hoc enim in jure in civile est, à transeunte & ignorante emere, & non debet quis esse ignarus conditionis ejus cum quo quis contrahit, vel si dicat: Er wisse nicht quo titulo er das Gut besitze. Sic enim caducum declaratum. *11. Septemb. An. 1685.*

Sed persona in quam Consensum est moriente antequam venditio fiat, in heredem ejus Feudalem alienatio fieri poterit, cum is eandem repræsentet personam. Marin. Frecc. *de auct. Baron. auctor. 1. qu. 5. n. 9. lib. 2.* Schrad. *P. VIII. c. 4. n. 19.* Roland. à Valle *Conf. 6. n. 22. vol. 3.* Rosenth. *d. loc. n. 3.* & dispositum de uno, de alio etiam dispositum intelligitur. *L. heredem 59. d. R. 7.* Schrad. *d. loc. n. 19.* Notanter autem dixi in heredem Feudalem, alienationem hoc casu fieri posse; in alium enim heredem si transferatur, alienatio non valebit, cujus ratio est, quod Feudum hoc ab altero emptum jure successionis ad heredem Feudalem pervenisset, & sic in effectum Dominus Consentiendo ut vendatur Cajo, etiam ut ejus heredes Feudales Vasallos habeat, consensisse intelligitur, ita ut hic nulla fiat extensio. *conferat. cap. ult. hujus disp.* ubi pluribus traditur, an & quatenus Consensus transeat ad heredes. Imo creditores etiam pro debitis suis, jus aliquod prætereendere possunt in

- feudalibus, si Vafallo à Domino concessa fuerit licentia bona Feudalia pro certa summa alienandi, isque vivus Feudum non alienaverit. Secundum tradita Bursati *Conf. 89. n. 29. vol. 1.* & Decian. *Conf. 83. Vultej. d. c. 10. n. 66.* Ipso quoque Vafallo mortuo si Dominus Feudum alienare ei permiserit, etiam heredi ipsius sive successori Feudum alienare permittitur, si nimirum ille antequam Feudum alienet, mortuus fuerit. Schrad. *F. P. VIII. c. 4. n. 18.* Solet enim quandoque Consensus denegari, e. g. Wann das Lehn auff den Fall stehet. quod hodie tunc etiam putatur, quando duæ tantum personæ in registratura feudali sunt: Wann zwei Personen im Lehne seyn/ als nemlich/ wann ein Lehnmann nur einen Sohn/ und kein Gesamthender/ oder keinen Sohn/ und nur einen Gesamthender hat / alsdann soll das Lehn-Gut auff dem Fall stehend geachtet werden. Resol. de dato Potsdam 10. Maji 1683.
- 10 Si Consensus in genere fuerit impetratus, & nulla persona in Consensu expressa, tunc poterit cui vult alienare. Rosenth. *F. c. 9. Concl. 33. n. 4.* Schrad. *d. l. n. 14.* Dum tamen non transferatur in inimicum Domini, nec in inidoneum & succedere prohibitum, ut in mulierem, Ecclesiam, Civitatem & aliam universitatem non morituram, quibus Feudum alienare Dominus Feudi verisimiliter in specie non permisisset. Curt. *tract. Feud. 4. Part. n. 140.* Schrad. *d. c. n. 14.* Rosenth. *n. 5. & 6. seqq.* Nec in potentio rem, sicut nec in plures, si in unum alienandi concessa licentia, quia ita Dominus ratione unius ejusdemque Feudi plures Vafallos pro uno agnoscere cogeretur; sicuti verò Vafallus non cogitur pro uno Domino plures agnoscere, ita quoque nec Dominus pro uno Vafallo plures agnoscere tenetur. Schrad. *d. loc.* Rosenth. *n. 9. & not. lit. L. 4. & verbo;* non licet transferre Feudum Consensu in genere impetrato in incapacem. Hinc sequitur Creditorem Feudi incapacem, cui addictio facta est, si Feudum in personam capacem Feudi alienare velit, Consensum Domini requirere, debere, quod si enim in personam Feudi incapacem Jus suum transferre velit, absque Consensu ipsi hoc permissum est, ita Conclufum in Pomerania in causa Berndt Joachim von Dersitzen contra creditores, ipsique documentum desuper fuit datum sub sigillo Anno 1659. ob rationem istam, quia Jus incapaci per additionem quæsitum est transmissibile ad heredes, & ita est cessibile; quod ex speciali attestato Dicasterii Stetinenfis de alienatione & additione Feudorum Pomeranicorum pluribus videri potest.
- 13 Dum Consensum nostrum stricti Juris esse diximus, sequitur por-

ro exinde, quod non extendatur de re ad rem, de contractu ad contractum, nec de toto ad partem, nec de una re principali ad aliam rem principalem, aut de uno modo ad alium, vel de uno tempore ad aliud. Hinc si concessum fuerit alienare inter vivos, non valebit alienatio facta in ultima voluntate. Vultej. c. 10. n. 66. Schrad. c. 4. n. 22. Bertachin. in tract. d. Gabell. 3. Part. 8. quest. 12. & data licentia de feudo testandi, 14 donationem mortis causa facere non potest. Heig. lib. 1. qu. 27. n. 47. Et habito consensu vendendi, non poterit permutare, per ea quæ habet Camerar. in C. Imperialem d. prohib. F. alien. per Frid. p. 446. Nam aliud 15 est vendere aliud permutare. L. 1. ff. d. rerum permutat. Rosenth. c. 9. Concl. 34. n. 2. lit. b. nec donare. Neque licentia donandi concessa, vendendi data intelligitur. Nam uno prohibitorum concessio, non & alia permessa censetur. Hinc feuda sæpe non observato Consensu caduca declarata sunt per sententiam, e. g. Dominus consensum dedit, ut feudum vendatur wiederkäufflich / Vasallus verò vendit Erblich. ideo ad instantiam Advocati Fisci pro caduco judicatum. an. 1685. Similiter in casu, ubi Dominus consenserat. an. 1664. in alienationem, sed sub hac clausula, daß der Käuffer schuldig seyn solte / sich mit solichem Gute förderlichst beleyhen zu lassen. Ille vero hoc neglexerat, & ita mortuus, filius an. 1685. feudo privatus. Secus vero est, quando Dominus in alienationem alternativè consensit, auff 35. Jahr wiederkäufflich / oder auch seiner Willführ nach erblich / sic enim pro reo judicatum, etiamsi investitura feudi non petita. Uti talis casus in Camera 26. Jan. 1685. Sed quid si Dominus consenserit anno 1652. decisus in contractum, & quidem ut Creditor feudum possideat jure pignorationis, five ut verba contractus sonant, als einen Pfandschilling / addita tamen clausula, iedoch ohne Rechnunge / item; an statt der meliorationen eigenthümlich zu behalten: Doch wollen wir uns vorbehalten haben / dem Käuffer das Kauffpretium zu bezahlen / wann es uns beliebt / und das Gut zu uns zu nehmen / licet Consensus contradictionem videatur sapere, pro eo tamen judicatum in Camera, daß reus nicht schuldig sey Rechnunge abzulegen. Reservatō tamen Fisco jure reluendi; quæ sententia à Serenissimo confirmata. 16. Sept. 1685.

De eo vero controversitur, si consensum quis habeat ad vendendum, an sine novo Consensu hypothecæ dare possit? Quod regulariter negatur, quia Domini Consensus stricti Juris est, & per oppignorationem 16 gravior fit causa Domini, quam per venditionem, nempe Feudo 17

- do aperto ob æris alieni solutionem, quod secus est si Vasallus venderit; tum enim res non est onere gravata, & Dominus loco venditoris alium consequitur Vasallum quo defuncto plena sine gravamine
- 18 fiet consolidatio Rosenth. *C. 9. Concl. 34. n. 8. 9.* Accedit, quod Feudum ære alieno gravatum & hypothecæ datum sæpissimè in ruinam inclineth, & debitum cum usuris quotidie cumuletur. Hinc ita in terminis decisum refert Dn. Brunnem. *Cent. 3. D. 18.* quanquam distinguendum hîc mihi videatur, an in genere data licentia alienandi, an
- 19 vero tantum vendendi. Nam priori casu sub generali voce alienationis, sine dubio licentia oppignorandi quoque concessa videtur, cum alioqui hujusmodi pactum nihil operaretur, & cui concessum majus, quod est alienare, curei non licitum erit minus, quod est hy-
- 20 pothecæ dare. Sed aliud in venditione esse, concedo, nam uti dixi, per oppignorationem gravior fit causa Domini, quam per venditionem.
- 21 E contrario si quis consensum habeat ad hypothecandum, eritne novo Consensu opus ad vendendum? Negatur, sed liberam habet potestatem Vasallus vendere Feudum, quia alias esset consensus otiosus, & pignus inutile & alias Decretum super obligatione præstitum, etiam ad alienationem extenditur. *L. 7. §. 1. ff. de reb. eorum qui*
- 22 *sub tutel.* Hartman. Pistor. *P. 1. qu. 15. n. 39. & seqq.* Cum tamen Domini interfit, scire quis futurus sit Vasallus, tutius est Consensum repetere. *d. l. 7.* ne Domino ignoranti alius obtrudatur Vasallus. Dominus tamen consensum in alienatione denegare non poterit, cum semel in obligationem consenserit. Köppen. *Dec. 39. n. 18.* Dn. Præf. *Exam. J. F. C. 19. qu. 14.*
- 24 Ex quo & illud fluit, si Vasallus vendendi consensum à Principe habens, Feudum pignori, donec pretium solvatur, interim obliget Vasallo venditori, quod venditio quidem in suo robore persistat, pactum vero obligationis inefficax sit, uti testatur Matth. d. Affict.
- 25 *in constit. Neapolit. rubric. 5. num. 16.* Rosenth. *c. 9. Concl. 39. num. 9.* Sed & illud notatu dignum, quod consensus ad alienandum, aut vendendum præstitus, de prima alienatione aut venditione, non autem ulteriore aut etiam pluribus intelligatur, arg. *L. Boves. 89. §. hoc sermo-*
- 26 *ne ff. d. V. S.* Vultej. *lib. 1. c. 10. num. 66.* Rosenth. *num. 10.* Et concessa venia alienandi totum Feudum, partem ejus Vasallus alienare non poterit. Quamvis aliqui id admittant, si Domini non interesset Feudum dividi, quoniam sub toto contineatur & pars, vid. Rosenth. *concl. 33. n. 11. & 12.* Mozz. *d. F. n. 156.*

Dum itaque Consensus noster tam stricti juris est, dubitatur, 27
 AN SUPER SORTE DATUS EXTENDENDUS QUOQUE SIT AD USURAS?
 Sane si consensus datus sit pro sorte & usuris simul, dubium nul-
 lum subest; si vero Dominus consenserit oppignorationi facta sal-
 tem mentione sortis, ut fieri solet, tunc distinguendum erit inter u- 28
 furas quæ ex natura Contractus citra pactionem debentur, & inter
 usuras quæ speciali pacto præter naturam obligationis separatim de-
 bentur. Illas in se quoque continet Consensus Domini, ad has au-
 tem Consensus Domini non extenditur. Hartman. Pistor. lib. 2. qu. 49.
 Vultej. lib. 1. c. 10. num. 66. Pruckm. Conf. 17. num. 49. vol. 1. Struv. F. c. 13.
 a. 7. num. 7. Hinc quando Dominus consentit ut Feudum sit pigno- 29
 ri pro sorte, nulla facta mentione usurarum, Consensus non poterit
 extendi ad usuras ex promissione debitas. Domin. Brunnemann. Cent.
 3. D. 19. fructus etiam eo casu loco usurarum percipi nequeunt, sed 30
 omnes in sortem imputandi Dn. Brunnem. d. D. num. 3. si sc. Feudum
 cum Consensu Domini oppignoratam sit pro sorte. Ex quibus au-
 tem contractibus usuræ debeantur vid. Struv. Exercit. ad ff. 27. Ve- 31
 rum cum hodie usuræ etiam ex mutuo ob moram, tanquam inter-
 esse damni emergentis ac lucri Cessantis debeantur, Dn. Brunnem.
 Cent. V. d. 50. volunt in Praxi, consensum tum Domini tum Agnato-
 rum ad oppignorationem Feudi accommodatum, non de ipsa sorte
 tantum vel debito principali, sed etiam de ejus accessorio hoc est de 32
 usuris intelligi deberi, Hartm. Pistor. d. qu. 49. num. 20. Berlich. P. 2.
 Concl. 55. num. 52. Carpzov. P. 2. C. 46. D. 32. Et hoc in Camera Beroli-
 nensi observari attestatur Müllerus Pract. Rer. Forens. Ref. 79. 1. 18. Ex 33
 eadem ratione quæritur circa consensus extensionem AN CONSEN-
 SUS POSSIT CEDI? Seu an Creditor jus suum quod Consensu Domini in
 Feudo consecutus est, alteri cedere possit, sine novo Consensu? Quod
 secundum quorundam Jctorum sententiam negatur. Vid. Rauchbar.
 P. I. qu. 6. n. 29. Heig. P. 2. qu. 5. n. 28. & Vincentius de Franchis Dec. 39.
 Carpz. lib. 5. Resp. 36. Sed verius contrarium est, quod sc. rectè cedi possit, 34
 quia non personæ, sed debito quod ceditur, datus est; afficitque rem
 ipsam; si enim consensus daretur Contemplatione personæ, utique nec
 ad Creditoris heredem consensum transire sequeretur, per L. 42. ff. d. con-
 dict. & demonstr. quod tamen esse contra intentionem Creditoris, quia
 consensu & sibi & heredibus suis plene prospicere voluit. L. 9. ff. d. probat.
 L. 40. §. 1. ff. d. pact. Carpz. P. 2. C. 12. D. 25. n. 6. supra dixi. Hinc nusquam in

Concurſibus Creditorum aliter fuiſſe obſervatum teſtatur Dn. Brun-
nem. *ad l. f. C. d. hered. vel act. Vend.* Et Diſſentientes de Foro Saxoni-
35 co poterunt intelligi. Hinc ſequitur Jus Dotis Conſenſu Domini in
Feudo munitum alteri rectè cedi poſſe, Dn. Brunnem. *Centur. 1. Decif. 58.*
36 Vid. Mev. *P. VIII. Decif. 284.* Scilicet diſtingvendum hic eſt omnino
inter ceſſionem hypothecæ, & inter realem feudi translationem. Jus
Hypothecæ ſeu jus Crediti ſine novo Conſenſu cedi poteſt. Eſt enim
tantum ceſſio jurium, absque traditione feudi; & per hanc nudam ceſ-
ſionem jurium neque Dominus feudi læditur, neque Vaſallus; & ex-
ſoluto debito Conſenſus à ceſſionario repeti poteſt, manetque in ſuo
priſtino vigore. Secus verò eſt, ubi non tantum hypotheca ceditur,
ſed ſimul realis feudi poſſeſſio in alterum transfertur; hoc verò ſine
novo Conſenſu fieri nequit; Conſenſus enim ſtricti juris eſt, & ſic ut
Vaſallo non licet vendere ſine novo Conſenſu feudum, ita quoque in
alio caſu realiter feudum transferre nequit. Et ſecundum hanc diſtin-
ctionem in Camerâ Electorali ſæpius judicatum. E. g. in caſu C. H.
v. K. Sereniſſimus d. 19. Martii 1657. conſenſerat, hac clauſula: *Daß nach*
verfloſſenen 40. Jahren/ der Conſenſus wieder auff 40. Jahren/ und
ſo lange biß die Wiederkauffss-Summe nebst allen meliorationen erſtat-
ten/ continuiren ſolte. Poſtea emptor jus ſuum cedit, ſed expreſſe ohne
einige Veränderung des Wiederkauffss-Rechts. Hinc pro eo judi-
catum 10. Febr. 1686. quæ ſententia à Sereniſſimò confirmata. Et ſi-
mili in caſu Advocati Fiſci contra Michel Leveman. E contrario in cau-
ſa B. K. d. 15. Maji 1685. feudum caducum declaratum; cujus Pater in
an. 1604. Conſenſum impetraverat, ſuper feudo, quod poſtea uni ex
coheredibus ceſſum, & ſimul pro 6800. tal. in ſolidum addictum, hōc
mortuō ſorori defuncti loco dotis, & tandem eā mortuā, reo traditum
& in contractu ultimo expreſſa verba habentur: *Erb und eigenthüm-*
lich. Nec audiebatur Reus, allegando hæc verba ex errore in contra-
ctu poſita; hoc enim non præſumitur: Cautius ille fecit, qui in Con-
ſenſu clauſulam poni curavit: *Daß der Creditor, und getreue Inhaber*
des Gutes Macht haben ſolte ſein auff dieſem Hoffe erlangetes und in
Conſenſu beſtätigtes Lehn-Recht an andere zu cediren. Sic enim pro
lubitu cedere potuiſſe judicatum 6. Junii 1684.

37 Hæc omnia verò quæ hætenus dicta, propterea attulimus, ut is
qui conſenſum Domini impetraturus eſt, non ſemper Formulâ con-
ſveta contentus ſit, ſed pro re natâ verborum extensionem petat, ne ſtri-

Et Consensus interpretatio ipsi postea sit impedimento. Jam ad Formam propius progredior, & quia Consensus hic adeo de necessitate est, ut sine eo nec forma nec existentia obligationis aut hypothecæ Feudalis pro debito constitutæ de Jure Communi Feudali subsistere possit, utique omnino requiritur, ut CONSENSUS SIT EXPRESSUS, & optimè sibi consulit Vasallus aut Creditor, si expressum impetret Consensum Domini. Struv. c. 13. a. 2. n. 1. expresso enim Consensu adhibito dubium non est, quin alienatio Feudi, ceteris paribus, rectè fiat. Clar. in §. Feudum. qu. 40. in f. Vultej. d. Feud. lib. 1. c. 10. n. 63. in f. Cæterum an non aliquando tacitus Consensus sufficiat, non immerito hic quæritur? Et distinguendum est inter Consensum Domini & Agnatorum. Quoad illud licet non desint qui negent tacitum Consensum Domini aliquando sufficere, uti Bertrandus Capreoli in Cap. 1. d. prob. Feud. alienat. Matth. d. Afflict. in n. 13. de prob. Feud. alien. & alii quos alleg. vid. ap. Rosenthal. d. Feud. C. VII. Concl. V. n. 2. seqq. sine dubio tamen verior aliorum erit sententia, quam arg. II. F. 52. defendunt Vultej. c. 10. num. 64. Schrad. F. P. VIII. c. 4. n. 2. Rosenth. F. c. 9. Concl. 29. Rauchb. lib. I. qu. 6. n. 63. Mynsing. lib. 4. obs. 87. n. 2. Pruckman. lib. I. Conf. 15. n. 43. Decian. Consil. 117. n. 5. vol. 3. Borcholt. F. c. 8. n. 72. Zas. F. lib. 9. n. 31. Dn. Brunnem. Conf. 75. n. 23. & 24. Mozz. d. Amiff. Feud. n. 151. Sola tamen scientia hunc Consensum non inducit. Struv. c. 13. a. 2. num. 2. incongruum enim esset ex sola scientia & patientia in suum detrimentum consentire alterum. L. 8. §. non videtur. ff. quibus mod. pign. solvitur. Præsertim vero Consensus Domini Feudi colligitur, si Domini scientia & factum approbativum accesserit. Dn. Brunnem. Conf. 75. n. 24. Hinc si alienatio Feudi facta fuerit Domino præsentem & non contradicente, vel literæ de alienatione scriptæ Domino fuerint insinuatæ, quibus admissis Dominus non respondisset, vel sigillo suo actum approbasset. Rosenth. F. c. 9. Concl. 29. n. 1. vel per longissimum hoc est 30. annorum tempus tacuisset, ex diuturnitate enim temporis Consensus præsumitur. Dn. Brunnem. Cent. IV. D. 54. vel manus percussione *Glückwünschung* Emptori dedisset, perinde habetur, ac si Dominus huic alienationi expresse consensisset, qui enim actui præsens est, aut satis de eo informatus, & tacet, quem contradicendo impedire potuit, ipsum approbasse censetur. arg. L. saepe ff. d. re jud. Mascard. de Probat. concl. 417. num. 32. Scilicet tacitus consensus in Praxi vix obtinebit, sed expressus requiritur. Prout tacitam culpæ remissionem plane non habere locum, sæpius

pius rescriptum est, & secundum ea judicatum in Camera Electorali.

- 42 Propius tamen ad scopum nostrum venit illa quaestio, de qua initio hujus Disputationis me pluribus hinc dicturum promisi, an nimirum Dominus qui contractum confirmavit, etiam eo ipso in hypothecam consensisse dicendus sit? Ita nonnulli statuunt, & consentientem Instrumento obligationis videri consensum suum dedisse ad omnia in Instrumento contenta, adeoque ad ipsam Feudi hypothecam. arg. *L. cum Principalis 2. ff. d. Jurisdic.*
- 43 Sed Respondeo, quod nuda confirmatio Principis non sufficiat, nec constituat hypothecam in Feudo, magis enim ut Judex, quam ut Dominus Feudi contractum confirmasse censetur. *Carpz. lib. IV. Resp. 29.* Hinc expresse in hypothecam consentire debet Dominus, quia res maximi praedicii est. *Struv. c. 13. ap. 7. n. 4.*
- 44 Et uti pleraque alia ita etiam Consensus Domini juxta materiam subiectam est intelligendus. Cum autem actus sint distinctissimi, confirmationis Instrumenti & oppignorationis in eo contentae, nec unus ab alio dependeat, quin & alter absque altero subsistere queat, hinc tuto consensum super confirmatione Instrumenti ac obligationis requisitum & concessum, actui oppignorationis accommodare nemo auit. *Carpz. d. Oner. Vas. Feud. Dec. II. Pos. VI. n. 14. & seqq.* tum quod Consensus sit strictissimi Juris, tum quod in casu odioso & consentienti periculoso (qualis noster, quippe quod Dominus, ob validam oppignorationem ad solutionem adstringatur, feudo ad ipsum devoluto) nulla Consensus extensio permittenda; tum quod alia sit Instrumenti confirmatio, aliud oppignoratio.
- 45 Non obstat, (1.) consentiens Instrumento videtur consensum dedisse ad omnia in Instrumento contenta. Resp. si sint inseparabilia, non vero si separabilia, qualia obligatio & oppignoratio. (2.) Verba Consensus ita interpretanda, ne sint otiosa.
- 46 Resp. ea haut esse supervacanea; efficiunt enim ut obligatio, quae alias
- 47 esset nullius momenti, ob confirmationem subsistat. Ex quo fluit fundamento, Venditorem, qui in feudo vendito pro pretii residuo studet sibi reservare pignus, operam navare debere, ut expresse in istam oppignorationem consentiat Dominus. Non enim si coram Consiliariis haec cessio facta, & hunc actum Domini Consiliariis confirment, hoc ipsi prodest. Vid. *Dn. Brunnem. Cent. 2. D. 45.* Hinc multa feuda in Marchia caduca declarata sunt, quod confirmatio contractuum tantum in Camera Electorali petita, & non Consensus ex Cancellaria
- feu-

feudali. E. g. in causa Advocati Fisci contra heredes M. D. M. in puncto S. Cl. in der Uckermark / quod pro 6000. tal. emptum & contractus in Camera quidem confirmatus d. 5. febr. 1652. sed absque Consensu Electorali. Hinc caducum declaratum per sententiam d. 21. Sept. 1685. & ita sæpius judicatum. Nec sufficit ut Judex contractum confirmet, in quo feudum obligatum, sed in specie requiritur, ut consentiat Dominus feudi, hoc modo: Und wir der Churfürst und Lehns-Herr *consentiren, ratificiren, confirmiren* und bestätigen vorherührten Contract / und was dabey allenthalben verabredet und verglichen / aus habender Macht und Obrigkeit / und Lehns-Herrschaft wegen / Krafft dieses unsers offenen Brieffes. Et ut hoc fiat in Cancellaria feudali necessum est, vel à Domino feudi ipso, licet in casu posteriori vitium sub & obreptionis oppositum memini. Et sufficere, si Cancellaria feudalis confirmet, etiamsi verbum consentire omissum, in puncto juris verius est.

Quod attinet Agnatos horum tacitus Consensus regulariter non sufficit nec eis præjudicat. De eo tamen controversitur, si Agnati præsentibus sint & contractum subscripserint, an pro consentientibus sint habendi? Quod mihi negandum videtur, quia ut testes hoc fecisse præsumuntur. Hinc requiritur ut se declarent, se ut Agnatos consentire, alioqui clausula illa, *salvo Jure meo* subintelligitur. Vid. Hartm. Pist. lib. 2. qu. 7. n. 1. Rosenth. c. 9. Concl. 77. 578. Struv. c. 13. aph. 19. n. 1. Mev. P. 2. D. 251. n. 6. Multo minus itaque Agnatus præsens & non contradicens pro Consentiente erit habendus. Schrad. P. VIII. c. 5. n. 5. namque certum est, quod Vasallus Feudum alienare possit cum Consensu Domini, etiam invitis & repugnantibus Agnatis. c. 1. §. Titius Si de Feud. defuret. Sed præsens actui & tacens non videtur huic actui consentire, aut eum approbare, si ipse contradicendo hunc actum impedire non potuit. Vid. Anton. Disp. 10. th. 6. lit. b.

De tempore etiam, quando Consensus impetrari debeat, hic agendum, & quæritur an Contractum præcedere debeat, an sequi possit? Et quia de tempore quonam & quando petendus sit, non certam aut descriptam habemus regulam, eapropter Consensus Domini & Agnatorum non modo in ipso alienationis actu, & ante alienationem, sed etiam ex intervallo peti & adhiberi potest. Schrad. F. P. VIII. c. 4. n. 3. Mynsing. Obs. 87. Cent. 4. Roland. à Valle Conf. 97. Ita ut ratihabitio Domini subsecuta, quoad validitatem contractus ac interesse Do-

mini eundem habeat effectum ac retrotrahatur ad tempus præteritum, ac si in ipso actu contractus vel obligationis adhibitus fuisset consensus, *c. 1. pr. F. d. prohib. F. alien. per Frid. Vultej. F. 1. c. 10. n. 65. Burfat. Conf. 49. n. 25. & Conf. 50. n. 28. Pruckm. lib. I. Conf. 28. & Conf. 47. n. 154. Köppen Dec. 54. n. 64. Mey. P. VII. D. 105.* actus enim favore Tertii nullus, ejus ratificatione convalescit. Ratihabitio tamen ista, licet faciat alienationem aut oppignorationem validam ac legitimam, in præjudicium tertii seu Creditoris prioris, non retrotrahitur, sed tempus præsens hac in re consideratur, ita ut in concursu Creditorum ille præferatur, qui priorem Consensum producere potest; quia etiam inter consensuales regula hæc habet locum, qui prior tempore, potior Jure. Quinimo, si Vasallo, qui alteri Feudum vendidit, mortuo absque herede masculo, Feudum Domino apertum fuerit, Dominus postea alienationi feudi antea factæ simpliciter consentiens, sive sciverit Vasallum Feudi alienatorem mortuum, sive illud ignoraverit, hic Consensus superveniens alienationem non confirmat, quia Dominus non censetur cogitasse de hoc casu, nec ultra terminos expressos Consensus Domini est extendendus, sed strictissimè interpretandus, Matth. de Afflictis *cap. I. in princip. qu. 24. num. 46. Roland. à Valle Conf. 97. Dub. 2.* ubi hoc pluribus declarat. Schrader. *F. P. VIII. c. 4. n. 5.* Præterea si Vasallus alteri Feudum vendiderit & tradiderit, propter quam traditionem ipse Feudum amittit, consensus Domini superveniens contractum præcedentem non confirmat, nec feloniam remittit, si ipse ignoraverit ex hoc contractu traditionem jam antea esse factam. Secus vero est, si ipse sciens traditionem Feudi à Vasallo factam, alienationi Feudi consentiat, tunc enim alienatio Feudi confirmatur.

55 Verum illud in quæstione est, utrum facta venditione Feudi, vel alio contractu de feudo celebrato, in iis casibus, in quibus alienatio Feudi absque Domini Consensu prohibita est, permittatur uni ex contrahentibus, alio non consentiente, antequam Domini Consensus impetretur, pœnitere & à contractu desistere? Distinguo, aut contractus celebratus sub conditione, *si Dominus consenserit*, & clausula adjecta de impetrando Consensu, & tunc non licebit pœnitere, si consensus Domini postea subsecutus fuerit; aut nihil dictum, & tunc pœnitere licebit, antequam Consensus Domini impetretur. Eam ob causam, quia Contractus de Feudo initus absque Domini Consensu, antequam Domini Consensu confirmatus fuerit, imperfectus dicitur,

dicitur, propter deficientem solennitatem, Consensum nempe Domini. Cui accedit, quod ex contractu hoc, cum ille contra expressam Legis prohibitionem celebratus sit, ante Consensum Domini supervenientem neque civilis neque naturalis obligatio nata sit. arg. *L. non dubium §. C. d. LL.*

Ipse itaque Vasallus seu Debitor poterit consensum Domini 56 quovis tempore impetrare. Verum enim vero an Creditor impetrare possit Consensum, inscio & ignorante vel absente Debitore, & ita hypothecam consequi in alterius bonis, de eo merito dubitatur. Nam I. Ipsius Debitoris maximè interest, ut sciat, quis Consensum impetravit & hypothecam in ejus bonis habeat, & quâ ratione sua Bona alteri sint obligata, ne Consensus Domini sub- & obreptitiè ab altero impetretur, posset enim malitiosus Creditor absente & ignorante Debitore Principi offerre chirographum, & desuper petere Consensum, cum tamen illud debitum vel solutione vel alio modo jam sublatum & extinctum, vel ita comparatum sit, ut eo modo amplius peti non possit, quomodo in obligatione fuit expressum, veletiam alia ratione fraus & dolus committi potest, si Creditori permetteretur in alterius ignorantis Feudo hypothecam impetrare. II. Talis Hypotheca inscio & absente Debitore impetrata nullo fun- 57 datur jure, semper enim de Jure requiritur Consensus & scientia ipsius Debitoris, quoties Creditori pignus & hypothecam conventionalem in illius Bonis Judex constituere vult. argum. §. ult. *Inst. quibus mod. re contrah. & L. 1. §. 3. ff. d. Pact. L. 4. ff. d. pignorib.* Hoc casu vero nulla Debitoris voluntas adest; neque consensus, ergo etiam nulla erit hypotheca in ejus bonis constituta. III. Talis hy- 58 potheca species foret Clanculariæ Inscriptionis, qua Creditor ignorante debitore sibi hypothecam Judiciale in bonis debitoris acquirit, quæ tamen ob magna incommoda quæ secum fert odiosa meritò censetur, & hinc non extendenda ad alia loca, ubi nondum recepta. *Vid. Disput. Per-Illustris Dn. Baronis de Friesen de Potest. Principis extra Territor. c. 3.* Hinc IV. cæteris Creditoribus talis hypotheca 59 præjudicare non potest, quippe quorum jus voluntate Debitoris constitutum & sic potius & validius est. Exinde jam constabit, quid censendum sit de præjudiciis à Müllero in *Pract. Rerum For. Resolut. 81. n. 23. & seqq.* allegatis, ubi refert, quod consensus Domini non modo vivente sed & absente & mortuo jam Venditore aut Debitore peti & extrahi

- soleat, cujus exemplum exhibet *num. 24.* quod an Juri conforme sit, val-
 60 de dubito. Jura enim volunt, quod solus Debitor Consensum impe-
 trare debeat, alias non valere, vid. *Carpz. P. 2. C. 23. Berlich. lib. 2. c. 19. n. 74. Struy. S. J. F. c. 13. a. 7. n. 4.* quod nisi per expressam contrariam Legem aut consuetudinem mutatum, quare stare prohibeatur, arg. *L. 61 Sancimus 27. C. d. Testam.* Hoc quidem singulariter in Marchia Viduæ concessum, ut si super Dote & Dotalitio Maritus vivus non impetra-
 verit consensum, vidua post mortem ipsa impetrare Consensum possit, quamvis hoc in Pactis Dotalibus non reservatum. vid. *Recess. Neo-March. d. Anno 1611.* Sed in quibus casibus id non singulariter conces-
 sum, in iis quoque non valebit. Et talem consensum inscio debitore
 dam impetratum cæteris creditoribus potiora habentibus jura non præjudicare, judicatum in *Cam. Elect. 25. April. 1687.* his verò tacenti-
 bus, quando Consensus talis adest, in suo vigore relinquitur. Solent
 igitur Creditores talem clausulam in contractu adjicere, ut ipsis liceat
 proprio motu consensum impetrare: Und soll dem Herrn Gläubiger
 frey stehen einen Ehursl. Consens über diese Obligation auff meine Un-
 61 Kosten zu extrahiren. Quo casu consensus subsistit, etiam si inscio De-
 bitore postea à solo creditore impetratur. Et ita sæpius in *Cam. El.*
 judicatum.
- 62 Verum limitandum tamen hoc erit, quod sc. Creditor tunc pos-
 sit impetrare Consensum absente Debitore, quando in obligatione De-
 bitor se Consensum impetraturum promiserit, vel etiam Creditori li-
 centiam dederit, ut ipse Consensum impetraret, quod tali modo ex-
 63 primi solet in obligationibus, Und wil der Verkäufer (oder Schuld-
 ner) hierüber einen Ehursl. Consens schaffen / vel etiam ita, es wil auch
 der Schuldner dem Gläubiger freye Macht gegeben haben / auff seine
 64 Kosten einen Ehursl. Consens auszuwirken. Quo casu si Creditor eum
 impetraverit, hypotheca subsistit. *Dn. Præf. Exam. Jur. Feud. c. 19. qu. 11.*
- 65 Cæterum ad Formam Consensus nostri pertinent quoque Literæ
 Consensus, quæ à Principe concedi solent, Germanicè alicubi vocan-
 tur Ein Will-Brieff; quarum literarum exemplar cum forte ad ma-
 nus esset, illud hîc subjicere placuit:
- 66 Demnach uns N.N. zu vernehmen gegeben / welcher Gestalt sie
 1575. Reichsthaler gezahlet / und solche auff N.N. Lehn-Gütern ge-
 hafftet / und theils mit unsern Consens bestärcket gewesen / worüber sie
 die erhaltene Cessiones unserer Neumärckischen Lehn-Canzley in Ori-
 ginali

ginali produciret, und uns um unsern gnädigsten Consens und Vollmacht unterthänigst angelanget. Dahero wir in ihre Bitte in Gnaden geruhen / consentiren und willigen / also als Landes-Fürst und Lehn-Herr hiemit und Krafft dieses / daß derer Gebrüdere von S. Lehn-Güter vor obbenandten Posten / derer zuwachsenden Zinsen / und erweißliche Schaden und Unkosten auff 8. Jahr zur würcklichen hypothec haßten / und dieselbe in Fall der nicht Zahlung sich daran zu halten / und zu voller Gnüge daraus (iedoch mit vorhergehenden unsern Decret) bezahlet zu machen befüget und berechtiget seyn solle. Alles sonder List und ohne G. fährde. Jedoch Uns unsern Erben und Nachkommen und sonst iederemänniglich an seinem Rechte ohne Schaden. Uhrkundlich mit unserm auffgedruckten Lehn-Siegel besiegelt / und gegeben zu Custrin den 16. Junii Anno 1677.

Ubi obiter notandum, quod Consensus alius concedatur simpli- 67
citer sine expressione temporis, quo casu tamdiu durabit Consensus, quamdiu durat obligatio; alius verò cum restrictione ad certum tempus, ubi lapso tempore consensus renovatio petenda. Porro quoque observanda clausula in fine subiecta, SALVO JURE NOSTRO, de cujus effectu in capite sequenti pluribus dicturus sum.

Quod sumptus attinet pro impetrando Consensu erogandos, De- 68
bitor seu Venditor suis sumptibus Consensum Domini impetrare debet; quia quilibet ad actum quendam faciendum, personam suam prius legitimare & licentiam faciendi impetrare debet; giebet das Consens-Geld / ut Dominus consentiat in alienationem Feudi factam. Speidel. *Observ. verb. Lehnwahr seu de Laudemiis*. Hinc in obligationibus promitti solet Consensus à Debitore; Und wil der Schuldiger auff seine Kosten dem Gläubiger einen Ehursl. Consens schaffen. Si ergo Cre- 69
ditor pecuniam pro Consensu super debito impetrato erogaverit, tunc repetere illam à Debitore potest. Aliquando tamen ex Conventionem Consensus Domini super alienatione Feudi utriusque & Emptoris & Venditoris sumptibus impetratur, teste Speidel. *Observ. in verb. Lehn-Geld*. Sicut autem hoc regulariter competit Venditori, ita & Empto- 70
ris onus est, ut investituram novam Feudi empti suis sumptibus extrahat, er muß das Lehn-Geld geben. *Carpz. lib. I. Resp. 90. n. 7.*

Quod vero Taxam attinet, illa secundum locorum consuetudi- 71
nes variat, quid in Pomerania obtineat ex sequenti Resolutione Serenissimi ac Potentissimi Electoris nostri Brandenburgici videri potest,

quam hîc subijcere volui, quoniam & alia continet quæ ad Consensum ratione Pomeraniæ pertinent.

Ad S. 4. Bey dem Puncte der *Consense* leben Sr. Churfürstl. Durchl. der gnädigen Zuversicht / es werden dero getreueste Stände nicht etwas suchen oder begehren / so zu Sr. Churf. Durchl. als des Lehn-Herren *præjudicij* gereichen / auch wider die Adliche *Privilegia* selber anlauffen können / und erklären sich im übrigen in Gnaden dahin / daß ob zwar in Fällen / da des Lehn-Herren *Consens* erfordert wird / solcher durch gerichtliche *Decreta* und *Sententien* nicht kan *suppliret* noch ersetzt werden / sie dennoch in Gnaden geschehen lassen wollen / daß wann auff vorhin *consentirte Obligationes* dem Hinter-Pommerschen Hoff-Gerichte einiger Lehn oder Lehn-Stücken jemanden *addiciret* und endlich zuerkannt worden / der neue Besitzer über sothane *alienation*, wie es sonst wohl Nichtens wäre / und in diesen Sr. Churf. Durchl. Churf-Landen täglich *observiret* wird / bey der Lehns-Canzley in Pommern keinen *Consens*, sondern nur die Belehnung in gehöriger Frist suchen dürffe. Die *Taxam* anlangend / weil es zusehenderst darauff ankömmt / was etwa und wie viel vor die *Consense* zu geben / und dann die *Deputirte* nicht in Abrede seyn können / daß vor vielen Jahren / da einer ihres Mittels bey dem *Archivo* gewesen / eines von Hundert genommen; so seynd S. Churf. Durchl. der gnädigsten Zuversicht / daß die Stände hierunter einer so vieljährigen *Observanz* sich ferner hin *accommodiren* werden / und wollen im übrigen bey der Regierungs-Canzley und Hoffgerichte die Anstalt machen / daß bey diesem Punct der *Taxa* sich niemand möge zu beschweren haben /c.

- 72 Denique ultimo loco hîc incidit dubium, an in materia Consensus, locum habeat Beneficium Retorsionis? Seu quoniam in quibusdam locis, uti in Pomerania, & in Marchia ante 1653. Agnati tenentur agnoscere & solvere debitum Defuncti, etiamsi in illud non consenserunt, è contrario alibi v. g. in Saxonia nullus Agnatus tenetur ad exsolutionem Debiti sine ejus consensu contracti, hinc quæritur, si
- 73 Nobilis Saxonicus conveniat Nobilem Pomeranicum ob debitum ejus Agnati, cui successit, an Nobilis Pomeranicus teneatur solvere illud debitum, an vero excipere possit contra Nobilem Saxonicum se non consensisse? Resp. Videtur dicendum, Nobilem Pomeranicum ad exsolutionem illius debiti teneri, & quidem eam ob causam, quoniam in Pomerania Consensus Agnatorum non requiritur,

tur, modo debitum fuerit necessarium, vid. Domin. Mevius *P. V. D. 246.*

Sed omnino puto, Nobilem Pomeranicum ad exsolutionem illius debiti non teneri, & quidem ob Jus retorsionis; Nam quoniam in Saxonia exteris nihil solvitur, nisi Agnati in illud debitum consenserint, hinc æquum iterum est, ut Nobilibus Saxonis in Pomerania nihil solvatur, si Agnati, defuncti Nobilis Pomeranici, in illud debitum non consenserunt. *Æquum enim est, ut quod quisque juris in alterum statuerit, ipse eodem utatur. pert. t. ff. quod quisq. Juris.* E contrario summè iniquum foret, ut extraneis in Pomeraniâ ex Feudo aliquid solveretur, nostris vero in Saxoniâ solutio denegaretur. Dixeris, novum & insolitum esse, ad talia, præcipuè ad Feuda extendere Jus Retorsionis? Sed Responsum habeto, planè non insolitum hoc esse, nam Jus Retorsionis toties locum habet, quoties nostris jus alibi redditur. Quod multis exemplis probari potest. Sic in Saxoniâ fæminis Marchicis denegatur Gerada, quia Saxonis non conceditur in Marchia, Dn. Præses *Tract. d. Success. ab intest. c. 2. artic. 3. §. 25.* Idem observatur in tebus expeditoriis. Et Galli hic decedentis hereditas Principi acquiritur, quia in Gallia ob jus Albinatus id observatur contra peregrinos. Et in detractioe certæ partis hereditatis, quæ aliàs Gabella hereditaria vocatur, idem jus retorsionis in usu est. Hinc nullum est dubium, Nobilem Pomeranicum hoc casu non teneri ad solutionem illius debiti, quod in Saxonia ejus Proximus Agnatus sine Consensu ejus contraxit, ob summam æquitatem hujus Edicti quod quisque Juris &c. quod etiam ad Feuda extendi potest, Carpzov. *P. 3. C. 38. n. 1. Conf. Struv. S. 7. F. c. 14. a. 29.* ubi decisum refert à Facult. Jenensi, in simili casu Jus Retorsionis locum habere. Et B. Dn. Brunne-
man. *Centur. 2. Decis. 69. & Consil. 12. per tot.* Sed hæc incidenter & Coronidis loco in fine hujus capitis subjicere volui; Colophonem jam impono huic Capiti & me confero ad

CAPUT IV.

De Effectu Consensus.

S U M M A R I A.

Quoniam effectus sint Consensus?
n. 1.

Effectus consentientis Domini alius est in
Feudis, & alius in Allodialibus. n. 2.

In genere Accedente Domini consensu
Vasallus licite poterit alienare. n. 3.

Donare. n. 4.

In Dotem dare. n. 5.

In Emphyteusin concedere. n. 6.

Usumfructum ultra dies vite sue con-
stituire. n. 7.

Testari, quod tamen limitatur. n. 8.

In specie, consensus Domini operatur,
quod Dominus in casu Apertura
Feudi, debitum teneatur solvere. n. 9.

Ejus ratio. n. 10.

Inde fluit, quod Dominus oblato pretio,
non possit repetere F. n. 12.

Nec habet Jus Protimiseos. n. 13.

Plures Effectus respectu Domini consen-
tientis recensentur. n. 15. 16.

De clausula, Salvo suo Jure, an Prin-
ceps nihilominus teneatur ad solu-
tionem debiti, si ea adjecta sit. n. 17.

Formula quibus concipi solent in Con-
sensus tales Clausulae. n. 19.

Deciditur Principem esse hoc casu obli-
gatum. n. 20.

Claus. Salvo suo Jure, non detrahit

aliquid Juri Pignoris. n. 21.

Quid operetur in Consensibus Claus.
ista. n. 23. & 24.

Si Dominus consenserit in obligationem
Feudi, adjecta clausula NE QUID
EX FEUDO SOLVERETUR, quid ta-
lis protestatio operetur? n. 25.

Si clausula S. Jure Nostro, addita, an
Feudum alienari possit? n. 26.

An novo Consensu opus sit, si Princeps
consenserit Salvo suo Jure? n. 27.

An Princeps consensum vi hujus clau-
sula denegare postea possit in aliena-
tione Feudi? n. 28.

Si hac clausula in literis consensus forte
omissa, an Consensus sit invalidus?
n. 29.

Clausula salvo Jure Superioritatis
semper subintelligitur. n. 31.

De clausula bey dem Consens zu schul-
den. n. 32.

Qualem effectum habeat Consensus
Domini in ALLODIALIBUS? n. 33.

Creditor qui consensum Domini habet,
non praefertur in allodialibus ei qui
expressam alteriorem hypothecam
habet. n. 34.

Nisi ejus hypotheca sit prior. n. 35.

Talis hypothecarius praefertur, non in
vim

vim Consensus, sed in vim hypothecae publicae. n. 36.
 Et habet ad minimum beneficium L. Scripturas. n. 37.
 Quid Consensus Domini operetur in FRUCTIBUS FEUDI? n. 38.
 Possunt liberè in solutum dari. n. 39.
 Et potest immissio in eos fieri. n. 40.
 De feudo in antichresin sine consensu dato. n. 42.
 De Effectu Consensus respectu AGNATORUM. n. 43.
 Multum interest, an hi consentiant alienationi, an vero oppignorationi Feudi. n. 44.
 Qu. si Feudum sine consensu Agnatorum oppignorum, an illud sine refectione pretii revocari possit? n. 46.
 Affirmatur de Jure Communi. n. 47.
 Negatur quoad Feuda Pomeranica. n. 48.
 Quod praedictum confirmatur. n. 49.
 An consentientis Patris filii revocare possint Feudum? n. 52.
 Communiter affirmatur. n. 53.
 Deciditur Negative. n. 54.
 Respondetur ad rationes contrarias. n. 55.
 Si Agnatus consenserit, & emptor postea illud Feudum vendere velit, An Agnatus habeat Jus Protimiseos? n. 56.
 Neg. n. 58.
 Aliud si non consenserit. n. 57.
 Quid si adjecta clausula, Salvo Jure Protimiseos. n. 60.
 Si Agnato Feudum ad emendum sit oblatum, ille vero recuset, an à Jure

revocandi sit excludendus? n. 61.
 Excluditur hoc casu à Jure Protimiseos, non à Jure Retractus. n. 62.
 Quid inter hac intersit. n. 63.
 Qu. An Agnatus teneatur consentire? n. 64.
 Neg. de Jure Communi. n. 65.
 Nemo cogitur invitus consentire. n. 66.
 Multis tamen in locis aut ad consentiendum Agnati sunt obstricti aut ad emendum. n. 67.
 Quid si aliqui ex Agnatis consenserunt, ob odium sequentium revocare nolint? n. 70.
 Si Agnatus solus in obligationem Feudi consenserit, Dominus autem non, an Agnatus sit obligatus? n. 72.
 Negatur. n. 73.
 Nec valet respectu Creditoris. n. 74.
 Probatur hac sententia. n. 75, 76.
 Respondetur Dissidentibus. n. 77.
 Nisi ad solutionem se simul obligaverit. n. 78.
 De Effectu Consensus RESPECTU CREDITORUM. n. 79.
 Debitum Consensu munitum praefertur ceteris omnibus Creditoribus. n. 80.
 In specie 1. hypothecae publicae praefertur. n. 81.
 2. Doti licet anteriori. n. 82.
 Nisi Pacta Dotalitia Consensu munita. n. 84.
 3. Si concurrat Dos sororis seu filiae cum debito consensuato, hoc praefertur. n. 85.
 Secus de Jure Saxonico. n. 86.
 Et secundum Consuet. Pomer. n. 87.

De Dotatio, & Debitis feudalibus.
n. 88.

Quid si concurrat D. Consensuatum cum hypotheca in Feudo venditore servata? n. 89.

Quid si plures sint Domini, & unus

ex iis consenserit. n. 90.

De Creditoribus, qui Jure separationis utuntur. n. 92.

Quis potior inter ipsos Creditores Consensuatos? n. 94.

Conclusio Capitis. n. 95.

- P**ervenio tandem ad effectum Consensus nostri ad obligationem Feudi necessarii. Et quanquam hic multis casibus deprehendatur; potissimum tamen triplici modo considerari poterit, nimirum 1. ratione Domini, 2. ratione Agnatorum, 3. ratione Creditorum. Hoc ordine præsens caput tractaturi sumus. Et quod attinet Consensum Domini, hic diversum effectum habet in Feudis, & in Allodialibus. Quoad Feuda, primò in genere tam ratione Domini quam Vasalli notabimus, quod Consensus Domini id operetur, ut omnis Vasalli dispositio de Feudo valeat, quæ ipsi alias est interdicta.
- Ita ergo poterit Vasallus consentiente Domino Feudum *ALIENARE*, & si Feudum novum sit, solius Domini Consensus sufficit, secus vero est, si Feudum antiquum de quo jam pluribus dixi superius. Similiter licet *DONATIO* Feudi regulariter Vasallo sit interdicta 2. *F. 9. §. donare.* accedente tamen Domini consensu recte donare poterit Feudum Vasallus. vid. *Conclus. Pom. t. 25. §. 9.* ubi in specie de Donatoriis habetur. add. *Dn. Brunnem. Cent. 3. Decis. 12.*
- Porro quoniam species alienationis est, quando *FEUDUM IN DOTE M DATUR*, sine Consensu Domini hoc fieri nequit. *d. §. donare.* Si tamen Feudum Fœmininum sit, fœmina Marito suo illud sine Consensu Domini in Dotem dare potest. 2. *F. 13.* quia sic propriè non alienat, cum Dos in Patrimonio uxoris maneat. *Ludw. p. 361. Struv. c. 13. th. 5.* Similiter Donatio *PROPTER NIPTIAS* sine Consensu Domini subsistere nequit in Feudis, vid. *Struv. d. l. n. 3.* De Dotatio superius egimus, *cap. I.*
- Feudum in *EMPHYTEUSIN* concedere sine Consensu Vasallus quoque non potest, præsertim perpetuam, qualis regulariter esse solet, quia sic ad species alienationis refertur. *II. F. 9. §. donare.* Quod *DE USUFRUCTU* in re feudali constituendo quoque judicandum, qui sine Domini Consensu ultra dies Vitæ à Vasallo constitui non potest, benè tamen si Dominus consenserit. Et breviter ne omnes actus recenseam, qui

qui prohibiti sunt Vafallo, in genere dicendum, accedente Domini Consensu liberè & licitè Vafallum disponere posse non tantum inter Vivos, sed etiam ultima voluntate; adeo ut licet alias in Testamento suo de Feudo Vafallus disponere non possit, Feudum enim ad res alienas spectat, de quibus testari non possumus; Si tamen Dominus in Testamentum Vafalli consentiat, vel illud ratihabeat, validum sine dubio est testamentum; quod tamen ita intelligendum est, si modo Feudum novum sit, nam in Feudo antiquo solius Domini consensus ad validitatem Testamenti non sufficit. vid. Rosenth. *F.c. 7. concl. 4. n. 6.* Ratione divisionis inter liberos dubium extitit, annon Consensu Serenissimi opus sit? e. g. Christoph von D. S. feuda sua R. W. und St. cum pertinentiis, filiis suis per dispositionem inter vivos tradit, cum reservatione alimentorum, *an. 1661.* qui etiam illa statim inter se dividerunt, & post mortem Patris renovationem Investituræ debito tempore petierunt. Petente postea Advocato Fisci declarare feudum caducum, & annullare investituram, pro reo tamen judicatum *19. Jan. 1685.* quæ sententia à Serenissimo confirmata. *4. Febr. 1685.*

Talis effectus in genere est Consensus ratione Domini & Vafalli, in specie vero effectus ratione Domini consentientis in obligationem feudi in eo potissimum consistit, quod in Casu Aperturæ Feudi, deficientibus liberis & Agnatis defuncti Vafalli, teneatur Dominus hypothecam in Feudo constitutam, & ejus Consensu munitam, non tantum agnoscere, sed etiam debitum cum usuris & omni interesse solvere. Cum enim pignus semel legitimè in Feudo sit constitutum, hinc res ita pignore affecta ad Dominum venit, & Creditori ex Jure in re legitimè constituto competit, si pignus possideat, jus retinendi & distrahendi, cum Dominus in pignus consentiens, simul etiam in distractionem ex pignoris Jure fluentem consenserit, adeoque hoc casu aut solvere, aut distractionem concedere obstringitur; Sin vero non possideat, actione hypothecaria contra Dominum potest experiri. arg. *III. F. 13. vers. si vero.* Carpzov. *P. 2. C. 46. D. 11.* Hartm. *Pistor. lib. 2. qu. 20.* Richter. *Decis. 78. num. 33.* Gail. *lib. I. Obs. 117. num. 2.* Cacheran. *Decis. 156. n. 9.* Thoming. *Decis. 27. n. 18.* Natta *Cons. 615. n. 7.* Vultej. *F.I.c. 10. n. 70.* Schneidw. *F.c. 12.* Köpp. *Decis. 39. n. 28.* Kohl. *exerc. 2. n. 15.*

Hinc Dominus qui consensit in alienationem Feudi, postea oblato pretio Feudum licitè alienatum repetere non potest; quia Feudum consentiente Domino à Vafallo alienatum, perinde habetur, ac

- finon à Vafallo, fed ab ipfo Domino alienatum fuiffet. Schrad. *F. P. VIII. c. 4. num. 29.* Carpz. *lib. IV. Refp. 67.* Quoniam itaque certum eft, quod nemo in re à fe alienata Jure protimifeos uti poffit, arg. *L. Sicut S. C. d. O. & A. & L. 72. C. d. contrab. Empt.* hinc concludi poterit, Domino Jus protimifeos hoc cafu non competere, licet fub claufula protectoria confenferit. Confenfus enim Domini ideo adhibetur contractui, ut per hunc contractus confirmetur. Unde cum omnes actus omnesque difpofitiones ita interpretandæ fint, ne fibi invicem contradicant, confenfus Domini ita quoque interpretandus erit, ne in aliorum præjudicium tendat.
- 15 Ex quo porro & illud fluit, fi Feudo Confenfu Domini alienato vel oppignorato, alienator Feudi absque herede mafculo moriatur, vel aliud quoddam contingat in perfona alienatoris, propter quod, fi alienator adhuc Feudum poffideret, hoc Feudum ad Dominum Feudi reverteretur, Domino Feudi non permittatur, Feudum ab eo, in quem quolibet alienationis titulo translatum eft, tanquam refoluto
- 16 Jure dantis, & illius quoque Jus refolutum fit, repetere. Cum enim Dominus confentiens alienationi Feudi, ei in quem alienationis titulo Feudum translatum eft, de novo intelligatur Feudum concessiffe, dubium non eft, quin quoad hoc, ut Feudum Domino aperia-
tur, confiderari debeat, non perfona alienatoris, fed perfona illius, in quem alienationis titulo feudum cum Confenfu Domini translatum eft. Schrad. *P. VIII. c. 4. n. 33. & 34.* Marin. Frecc. *in tract. d. fub-Feud. lib. 2. num. 8.*
- 17 Verum enim verò, hisce magnopere videtur obftare, quod Dominus in Confenfu quem de Feudo obligando concedit, regulariter annectere foleat claufulam refervatoriam, fe fc. confentire SALVO SUO JURE, adeoque videtur Dominus fibi refervare Jus integrum, & confenfum restringere ad perfonam Vafalli Confenfum imploran-
- 18 tis. Proinde hîc mihi nascitur anfa dubitandi, an Dominus Feudi teneatur ad folvendum debitum in quod confenfit, non obftante claufula SALVO SUO JURE in confenfu abjecta, quæ claufula Germanicè
- 19 ita concipi folet, iedoch uns und unsern Erben und Nachkommen und sonst iedermannniglich an feinen Rechten ohne Schaden; vel etiam ita, daß der gegebene Consens dem Lehnherren feinen Rechten und Gerechtigkeiten auff alle Fälle unnachtheilig und unverfänglich feyn
- 20 folle. Sed ut in compendio ad hanc quæftionem respondeam; Dominus,

minus, etiam si hanc clausulam addiderit, nihilominus tamen ad ex-
 solutionem Debiti in quod consensum suum dedit, obligatus est.
 Nam hæc clausula non detrahit aliquid Juri pignoris quod legitime & 21
 perfecte constitutum fuit, sed solum jus Domini directi, quod in Feu-
 do habet, illæsum Domino conservat. Barbof. *de clausul. usufrequent.*
Claus. 139. Dominus enim consentiens omni suo Juri, quo actum il- 22
 lum quovis modo impedire poterat, renunciassè, ac negotio illi vali-
 dissimum robur addidisse censetur; nec tam ratione personæ obligan-
 tis Debitoris, quam ejus cui res est obligata, consensus datus cense-
 tur; & sufficit, si hæc clausula protestatoria Domino *Jus Vasallitium*, 23
 ut ita loquar, & quicquid in genere quis verisimiliter concedere non
 solet, reservetur. Heig. *P. 2. Qu. 20. n. 3.* Hartm. *Pist. qu. 48. n. 32.* Schrad.
F. P. VIII. c. 4. n. 34. Carpz. *Resp. 67. n. 10. 11. & Decis. 176. num. 12. 13. 14.* &
 ita interpretanda hæc clausula, ne præcedentia corrigantur; jam vero
 correctio foret, si Princeps consentiret in obligationem Feudi, sed nol-
 let ipse in casu aperturæ Feudi debitum exsolvere. Dn. Præf. *in Disput. de*
Salvo Jur. Princ. c. 3. n. 43.

Nec est quod nobis opponatur, istam clausulam sine effectu 24
 esse ratione Principis seu Domini Feudi: Effectus enim insignis in
 eo remanet, ut si Creditor Consensu Domini munitam hypothecam
 habens, possessionem Feudi fuerit nactus, non possit declinare servi-
 tia Feudalia, multo minus possit Dominium Principis directum in
 dubium vocare, aut aliis oneribus, quibus alias obstrictus erat Va-
 fallus se subtrahere. Cæterum si Dominus in hypothecam feuda- 25
 lem consentiret, hac adjecta clausula, ne Creditori ex Feudo satisfiat,
 talis protestatio inutilis foret, cum sit facta contraria, & quod una
 largitur manu, alterâ aufertur, Heig. *Part. 2. quest. 20. num. 18.* Sic 26
 quoque si alienatio Feudi concessa, cum clausula SALVO JURE NO-
 STRO, certum est, alienationem recte fieri non obstante illa clausula,
 quia potestas alienandi Vasallo per expressum data, hinc reservatio
 Juris ad hunc casum expressum extendi nequit, sed pertinet ad illa
 quæ in hoc contractu seu concessione non denominata. Bursat. *lib. 2.*
Cons. 137. num. 13. Etiam si Princeps reservet sibi omne Jus, quocunque
 modo competens, hoc tamen ad illum casum qui in obligatione ex-
 pressus non extenditur.

Id tamen certum est, si Dominus in oppignorationem Feudi 27
 consenserit, SALVO SUO JURE, Vasallus Debitor vero à nexu æris

- alieni se liberare nequeat, quod tunc ad alienationem Feudi, non quidem novo penitus Domini consensu, repetito tamen opus sit, ita ut Domino denunciatur, huic vel illi Feudum esse vendendum, ne
- 28 Domino invito vel inscio novus obtrudatur Vassallus. Quod si vero Dominus postea Consensum suum ad alienationem denegare velit, existimans se ob reservatoriam illam clausulam ad id non esse obligatum, id Domino licitum non erit, quia per necessariam consequentiam ad id obstrictus est.
- 29 Quid si vero Princeps in obligationem Feudi consenserit, & hæc Clausula SALVO JURE NOSTRO in Consensu omissa fuerit, quæritur, an Consensus propterea invalidus dici poterit, quia Princeps jus salvum sibi non reservavit? Resp. non dubito obligationem à Vassallo hoc casu factam esse validam, ob rationes superius allegatas, nec
- 30 Princeps propterea in casu Aperturæ Feudi à solutione debiti immuniserit, quia clausula hæc sive expressa fuerit sive omissa, non concernit debitum de quo in obligatione agitur, sed tantum Jus illud quod Principi extra illum contractum competit. Hinc multo minus contractum vel Consensum invalidum dicere poterit, quia hæc clausula semper tacite subintelligitur, quæ vero tacite insunt, non opus est, ut exprimantur, & si omissa fuerint, actum non reddunt invalidum, cum expressum omne illud intelligatur, quod subintelligitur a Jure *L. licet Imperator. 74. ff. d. Leg. 1.* Tiraquellus in *L. si unquam verb. donatione largitus num. 158. C. d. Revocand. donat.* Imo in omnibus principum contractibus illa Clausula SALVO JURE SUPERIORITATIS Uns an unsern Rechten ohn schädlich subintelligitur, hinc si aliquando omissa & Jura Principum reservata non sint, attamen pariter reputatur, ac si illa clausula fuisset expressè adjecta. Quod enim semper solet apponi, illud dicitur expressum. Covarruv. *lib. 1. variar. Resolut. c. 15. n. 9.* & ea quæ sunt moris & consuetudinis, subintelliguntur. *L. 31. §. 20. ff. d. Edict.*
- 32 In quibusdam Consensibus solet etiam talis clausula addi: Wir und unsere Nachkommen wollen und sollen auch anfangs genannte A. K. dabey iederzeit so lange und so offte/ daß Noth seyn würde/ gndiglich schutzen / und erhalten. Quæ inter abundantes videtur referenda esse, cum tacite cuivis Consensus insit; præsertim si certum tempus in præcedentibus expressum. Sed quid si Dominus Consensum indefinitum dedit: Wir wollen uns vorbehalten haben / der Käufern

ein das Kauffgeld zu bezahlen/ wann es uns beliebet / und das Gut zu uns nehmen. Ut talis casus die 11. Sept. 1685. contigit. Pro reo contra A. F. judicatum, Consensus anno 1652. concessus, & interim non interpellatus erat.

Talem effectum habet Consensus Domini in *Feudis*. Dixi vero 33 supra, longe alium effectum habere Consensum Domini in *allodialibus*, quapropter hic jam de eo pluribus agendum, & quaeritur, si Vasallus consensu Domini Creditori suo obligaverit bona sua tam Feudalia, quam Allodialia, an Consensus Domini eandem efficaciam & idem jus, eundemque effectum habeat in Allodialibus Bonis, quem habet in Feudalibus? Ref. negando, Consensus enim Domini in Allodialibus nihil operatur, sed tantum efficaciam habet in Feudis. Pruckmann. *Conf.* 24. num. 100. Hinc licet in Feudalibus omnibus Credi- 34 toribus, etiam iis qui expressam anteriorem hypothecam à Vasallo constitutam habent, praferatur is qui consensum Domini impetravit; in allodialibus tamen secus est, & antiquior hypotheca conventionalis praferenda est ei qui Consensum Domini impetravit, nam hic non attenditur Consensus Domini, quia ille tantum Feudalia afficit, & strictè est interpretandus. Dn. Brunnemann. *Centur. V. Decis.* 75. num. 3. & *Consil.* 80. num. 23. Carpzov. *P. 2. C. 23. D. 24.* Hypothecarius itaque in allodialibus praefertur Creditori qui Consensum Domini impetravit, etiamsi huic consensu Domini hypotheca in allodialibus expressè sit constituta, nam allodialia sunt sub libera dispositione & administratione Vasalli *II. F. 17. §. 1.*

Quod tamen ita intelligendum puto, nisi ipsius Hypotheca sit 35 prior, nam licet Consensus Domini in allodialibus eundem effectum non habeat, quem in Feudis, quando tamen Dominus consideratur non modo quatales, sed etiam qua superior vel Princeps, hinc rectè dici poterit, valere hypothecam à Principe constitutam in allodialibus, & Consensum operationem suam extendere usque ad allodialia, quæ in Instrumento obligationis hypothecæ data sunt, licet non in vim Consensus, tamen in vim hypothecæ publicæ. Pruckman. *Conf.* 36 24. n. 101. Coler. *de Process. execut. P. 3. c. 1. num. 82.* Carpzov. *P. 1. Dec. 64. n. 23.* unde ad minimum beneficio *L. Scripturas. II. C. qui potior. in pign. vel hypoth.* juvabitur. Et hoc suo nititur fundamento, autoritas enim 37 & fides Principis Judici Inferiori, & testibus Juratis æquipollet imò præpollet. Vultej. *lib. 1. Conf. 34. num. 4.* Carpzov. *d. Decis. 64. num. 24.*

consequens ergo est, ejusmodi consensum tali modo ad allodiaha quoque pertingere, inque his ceu Instrumentum publicum, sigillo Principis communitum prælationem quandam, & potius Jure largiri.

- 38 Quod de bonis allodialibus dixi, idem obtinere certum est in *fructibus & commodatibus Feudi*. Nam licet Feudum sine Consensu Domini haut possit oppignorari, benè tamen fructus possunt, quoniam
- 39 illi naturam bonorum allodialium & mobilium induunt. Hinc si ne Consensu Domini in solutum dari possunt Fructus, ex Jure quod Vasallo in eos competit, & vendi & oppignorari possunt. Schrad. *de Feud. P. 8. c. 2. n. 3. inf.* Gail. *lib. I. Observ. 117. n. 6.* Struv. *c. 14. th. 32. n. 2.* Mev. *in Discussion. levam. inop. Debit. c. 4. Sect. 11. num. 5.* Kohl. *de Servit. Feud. P. 1. n. 70. & 77.* Et immissio in eos rectè fieri potest. Carpzov. *d. Oner. Vas. Feud. Decad. ult. Pos. 1. num. 28.* & non esse opus Consensu, quando e. g. vidua jure immissionis *de an. 1664.* vigore distributionis recessus, in feudo usque ad an. 1684. permanferat, judicatum in Ca-
- 40 merâ d. 2. Oct. 84. quæ sententia à Serenissimo confirmata. Quæ libera fructuum dispositio intelligenda non tantum de fructibus & redditibus separatis, sed etiam de nascituris & adhuc percipiendis. Struv. *c. 12. th. 71. n. 2.* licet dissentiat Vultej. *c. 10. num. 75.* cui tamen satisfacit antea laudatus Dn. Struv. *d. c. n. 2.* Hinc sequitur, si unus Creditor hypothecam publicam in Fructibus Feudi habeat, & alter Consensum Domini in eodem Feudo, priorem Creditorem præferendum esse in Fructibus Feudi illi qui Consensum Domini quoad Feudum ipsum habet, ob prioritatem temporis. Dn. Brunnemannus *Conf. 80. num. 23. 24.*
- 42 Poteritne ergo Vasallus absque Consensu Domini feudum alteri in antichresin dare, seu ad certum tempus facultatem utendi fruendi alteri vendere? Respondent sub distinctione, an facultatem tantum percipiendi fructus ex feudo assignet ad certum tempus, an vero simul possessionem feudi in alterum transferat. Priori casu non opus erit consensu, quia nihil præjudicii Domino infertur, Vasallo interim manente possessore feudi; sed posteriori casu Consensu opus esse in praxi volunt, ut constet in Cancellaria feudali, quis sit possessor: hinc feudum caducum declaratum, cum fratres sorori propter dotem in antichresin realiter tradidissent, in causa Advocati Fisci contra die 9. G. reservato sorori regressu contra fratres, 19. Febr. 1685. E contra in causa

Ad. F. contra Abel v. S. d. 9. Sept. 1685. reus absolutus, qui sorori assignaverat, die Früchte von 3. Hussen 9. Jahr. nulla enim realis traditio accesserat. Hinc Serenissimus in resolutione quadam ita sancivit: Wann iemand schon einen *Consens* aus der Lehns- & Canzeley auff einer *hypothec* hat erlanget / soll er dennoch auch / wann ihm *judicialiter* oder sonst die *hypothec* zugeschlagen wird / einen neuen *Consens* *propter traditionem* nehmen. Juxta Rescript. sub dato Potsdam 25. Octobr. Anno 1686.

Tantum de effectu Consensus ratione Domini. Videndum 43
jam erit de effectu Consensus ratione Agnatorum. Et certum est
Agnatos expresse consentiendo renunciare juri quod in Feudo habebant. Cum discrimine tamen, an consenserint alienationi an oppignorationi Feudi. Si alienationi consenserint omni Jus suum 44
amittunt, & nullum regressum ad Feudum amplius habent. 2. F. 26. §. Titius cap. Pastoralis X. de Donat. Mevius P. 2. Dec. 253. Vultej. F. c. 10. n. 72. & c. 11. num. 102. & hoc verum sive in ipso alienationis actu, sive postea ex intervallo consensum dederint. Köppen. Dec. 54. num. 67. 68. Wessenbec. lib. 1. Conf. 6. num. 145. Mynsing. lib. 4. Obs. 87. num. 6. Sed si 45
saltem in oppignorationem Feudi consenserint, tunc Jure suo non excidunt, nec Jus redemptionis amittunt, aut Juri prælationis renunciarunt.

Quæritur itaque, si Feudum sine Consensu Agnatorum pro 46
certa pecuniæ summâ oppignoratum vel alienatum, an illud Agnati sine refusione pretii revocare possint? Resp. De Jure communi certum ac indubitatum est, sine refusione pretii Feudum sine Consensu Agnatorum oppignoratum revocari posse. Quia Jure Successionis 47
ad Agnatos devoluto, Feudum petunt; alienantis enim Jus penitus extinctum. Anton. Disp. 10. th. 3. lit. C. Vultej. lib. I. c. 10. n. 81. seqq. Struv. F. c. 13. aph. 16. Emptori tamen regressus contra alienantis heredes competit, ne hi cum alterius damno locupletentur. Franzk. d. Eviction. n. 126. Carpz. P. 2. C. 49. D. 8. 9. 10.

Sed ex Jure, observantia & moribus Pomeraniæ aliud est dicen- 48
dum, nempe in Feudis Pomeranicis, ceu hereditariis mixtis, revocationem Feudi sine Consensu Agnatorum alienati prorsus locum habere non posse, ideoque actionem revocatoriam neque filiis neque Agnatis sine pretio competere. Quia Successori in Feudis Pomeranicis nihil aliud quam jus reversionis superest, ad quod ei quotidie

terminus tandem præclusivus præfigitur, quo elapso non amplius auditur sed Dominium Feudi irrevocabiliter transfertur, testante viridi observantia in Pomerania. Cum enim anno 1600. Domini Status Pomeraniæ hac de re protestati sint, quod & Jus relationis Agnatis in dubium vocetur, Princeps in Publicis Comitibus Provincialibus decidit d. 4. Aug. Anno 1600. Agnatis omnino competere illud Jus. In hunc etiam modum Collegium Regiminis judic. in causa L. M. wegen sel. Obersten G. Lehnfolgers *in puncto revocationis Feudi* sub sigillo Serenissimi & subscriptione Consiliariorum & attestati sunt 8. Martii An. 1671. daß der Oberste G. nach Pommerischer Lehn-Art und Recht sein Lehn-Gut P. wol verpfänden können / und dem Lehnfolger von Rechts- und dieser Lande Gewonheit wegen nichts als die Wiedereinlösung des Gutes für baar Geld fürbehalten bleibe. Ita Judic. in Sachen Rudiger Wotsloff Miklessen Klägers an einem / wider sel. Hans Miklessen Erben am andern Theil *in puncto revocationis*. Colberg den 27. Febr. an. 1665. addatur Dn. Mevius *in egregio Consilio* von der Pommerischen Güter Art und Eigenschaft S. 19. deme nachfolgig. ubi multa reperiuntur, quibus hæc sententia stabiliri potest, cupidum vero L. eò remittere cogor, quia paginæ hujus Disputationis nimium excrescerent, si ea, licet utilissima, huc referre vellem.

Si vero Agnatus consenserit, possuntne ejus filii non obstante Patris Consensu revocare oppignoratam vel alienatum Feudum? Communis quidem sententia est, iis Patris consensum non obesse, i. quod non præsumatur consentiens voluisse renunciare Juri filiis & heredibus suis ex concessione primi acquirentis quæsito, sed saltem Jus suæ personæ remittere voluisse. Rosenth. F. c. 9. Concl. 79. n. 3. accedit, quod ubi de revocatione Feudi ob Jus Successionis agitur, semper Agnatorum non filiorum fiat mentio. Deinde 3. ob text. 2. F. 45. & I. F. 18. ubi dicitur, alienationem subsistere, quandiu alienator & Ejus HEREDES vixerunt. Verius tamen putamus, Consensum Patris Filiis obesse, filii enim Jus à Patre dependet, cujus nec factum improbare potest præsertim si simul sit ejus heres. Hic enim tenetur præstare factum defuncti. per L. cum à Matre 14. C. d. R. V. & alias nunquam tuto alienari Feudum posset, etiam si Agnati consentirent. Struv. c. 13. n. 9. quam sententiam probavit Ser. Elect. Saxonix Ord. Torg. cit. Struv. d. c. 13. n. 7. Si tamen feudum sit merè ex pacto & providentia, filio jus revocandi concessum denegandum haut erit. Ant. Diss. 10. th. 4. lib. 6.

Ad 1. rationem respondeo, hanc præsumptionem contrario de- 55
functi facti elidi, dum non tantum pro se sed etiam pro heredibus suis,
uti communiter fieri solet, juri suo renunciavit, ad Jura vero renun-
ciata non datur regressus; Et filiorum Jus non aliunde quam à Jure
Paterno hoc casu dependet, quo per renunciationem extincto, nec fi-
lius eo amplius uti poterit. Præterea omnis contractus ad heredem
& contra heredem transit, siue de eo actum, siue non, per *L. Veteris 13.*
C. d. contrab. & committend. stipulat. & omnia pacta in dubio præsumun-
tur realia non personalia. Dn. Brunnem. *question. ad Wesenbec. d. Pact.*
qu. 12. adeo ut hoc casu potius præsumatur, defunctum non tantum
jus suæ personæ, sed etiam liberorum remisisse. *Ad 2.* licet Agnato-
rum in Jure fiat tantum mentio, horum tamen positio non erit libero-
rum exclusio, cum & hi Agnatorum nomine veniant; *Ad 3.* illud po-
tius pro nostra militat sententia, dum expressè dicitur, tamdiu valere
consensum, quamdiu Consentientis heredes vixerunt; ergo omnino
hi tenentur, quod in terminis claret.

Ceterum si Agnatus consenserit & postea Emptor illud Feudum 56
iterum vendere velit, an hoc casu Agnatus Jus Protimiseos habet, an
vero consensu suo sibi etiam in hoc puncto præjudicavit? Resp. Hoc
certum puto quod si absque consensu Agnati venditio facta à Vasallo,
quod tunc hoc casu locum habeat Jus protimiseos, ita tamen ut Agna-
tus retrahens integrum pretium, licet majus sit justo, emptori offerre
debeat, ne Emptor duplici afficiatur damno, dum carere debeat re
empta & parte quoque pretii. *L. ult. C. d. Jure Emp. Carpz. P. 2. C. 49. D.*
2. n. 7. 8. 9. Pruckm. Cons. 20. lib. 2. n. 38. Schrad. F. P. VIII. c. 7. n. 6. Köpp.
D. 54. n. 44. Gail. lib. 2. Obs. 19. n. 9. Et si Emptor hoc casu oblatum pre- 57
tium accipere recuset, pecunia ritè obsignata deponi potest, cujus ef-
fectus est, ut deponens lucretur omnes fructus post obsignationem fa-
ctam. *L. 9. C. d. Solut. L. 72. ff. eod.*

Sed aliud est si legitimè Feudum semel venditum vel alienatum, 58
nam hoc iterum vendendo amplius Jus Protimiseos non habet lo-
cum, Richt. *Cons. 14. n. 46. Brunnem. in L. 9. n. 2. ff. d. fideic. libertat. c. 1. §.*
præterea. quibus mod. Feud. amitt. Vultej. F. lib. I. c. 10. n. 72. & c. 11. num.
102. Köpp. Dec. 54. n. 67. seqq. Rosenth. F. c. 9. n. 2. Hartman. Pistor. lib. I.
qu. 6. num. 60. 71. Knipschild. d. Fideic. c. 11. num. 382. quia contra pro-
prium factum nemo venire potest. *L. 25. ff. d. Adopt.* Quod nec tunc 59
licebit, si Venditor succedat Agnato proximiori aut Fratri, qui
pote-

poterant retrahere. Quia hic contra bonam fidem foret, & quod nec directo licet, nec per indirectum licebit. Hartm. Pistor. *lib. I. qu. 6. n. 60.*

60 Quod limitari solet, nisi adjecta clausula, SALVO JURE PROTIMISEOS. Sed nec tunc locum illud habere videtur, quia contractus & Consensus sibi contradicere non debent. *Cap. cum tamen X. d. Test. Schneidw. d. F. P. 7. c. 2. n. 79.* Idem est si Dominus in Consensu alienationis sibi reservaverit hac clausulâ Jus protimiseos, eundem enim hîc quoque habet effectum.

61 Aliud verò est, si Agnato Feudum ad emendum sit oblatum, ille vero recuset, tunc in alienationem non consensisse dicendus est, nec à Jure revocandi excludendus. Hinc post mortem alienatoris sine pre-

62 tio revocare potest. Duo enim singularia non concurrunt circa unum idemque subjectum aut eandem rem, sed sufficit si recusatio unum producat effectum, ad excludendum sc. Jus Protimiseos ex Jure Feudali oriundum, non autem simul ad denegandum Jus revocandi competens ex ordine succedendi. *L. singularia 15. ff. d. reb. cred. Pruckm.*

63 *Cons. X. num. 69.* Jus itaque Protimiseos salvum non est, Agnato eo casu, quando scil. Feudum ipsi oblatum emere recusavit, nam non confundendum est hoc casu Jus Protimiseos, cum Jure Retractus. Nam Jus Protimiseos tribuit facultatem, venditionem nondum factum impediendi, & alterum compellendi, ut prius Agnato ad emendum offerat Feudum; Sed Jus Retractus est, quando Feudum jam in alium translatum, refuso pretio, ab emptore dato, revocatur. Nostro itaque casu Agnatus, cui Feudum obligatum, Jus Prælationis seu congrui amplius non habet, sed quoniam semel recusavit Feudum emere, emptori adjudicatur; modo cum denominatione extranei Emptoris & certi pretii Agnato fuerit oblatum, hic vero recuset. Anton. *Disp. Jur. F. X. th. 6. lit. b. Schrad. F. P. VIII. c. V. n. 2.3. Carpz. lib. 1. Resp. 88. num. 14.*

64 Alia porro circa consensum Agnatorum hic incidit quæstio; Si nimirum Vasallus Feudum Creditoribus suis oppignorare vel vendere velit oburgens æs alienum, an Agnati implorati teneantur consentire? Quod negatur, quia causam succedendi ab alienante Vasallo non habent, & quilibet eorum Jure proprio succedit, hinc in cujus-

65 libet est arbitrio, an consentiendo Juri suo renunciare velit; inviti vero renunciare non tenentur. *Struv. c. 13. d. 19. num. 3.* Nam certum est Agnatis esse Jus quæsitum in Feudo ex pacto & providentia illius, qui pri-

primo Feudum acquisivit, jus vero alicui ex contractu alterius nisi absque facto suo auferri nequit *L. id quod nostrum ff. d. R. 7.* igitur Vassallus hoc Jus Agnato suo per alienationem vel alio modo absque Consensu illius auferre non potest. Schrad. *F. P. VIII. c. V. num. 14.* Et nemo cogitur invitus etiam pro necessitate Famis aut simili casu rem suam non venalem neque ad victum destinatam alienare vel à se abdicare. *L. invitum. 11. C. d. Cont. Empt. L. nec emere 16. C. d. Jur. delib. Felin. c. 1. X. d. Judais.* Et alienatio etiam necessario facta alteri non præjudicat. *L. 69. §. ff. d. Leg. 2. ibique Brunnem. Carpzov. P. 3. C. 8. 35. Berlich. lib. I. Dec. 152. Schneidw. F. P. 7. c. 2. num. 94. 96.* Hinc si vivente Vassallo citati & tum noluerint emere, si non ex aliis consensibus alius colligatur, intra fatalia revocandi non excluduntur, nam intra illa sine refusione pretii ipsis datur jus revocandi, & obesse illis nequit, si non emerunt, quod postea gratis acquirere valuerunt.

Inspiciendæ tamen hoc casu locorum consuetudines. Multis enim in locis recepta est Praxis, ut si Feudum ob æs alienum vel aliam causam necessariam vendi debeat, omnibus Agnatis notificetur aut denunciatur, utrum ipsi emere, an in Venditionem consentire velint. Mevius *P. 2. D. 251. num. 5.* quo facto, ut se declarent an emere velint, obstricti sunt. Declaratione non facta, vel procrastinata, libertas contrahendi cum aliis datur, & Agnati citati pro consentientibus à Judice declarantur, & postea non audiuntur. Mev. *d. D. 251. n. 6. & P. V. D. 246. n. 3.*

Ceterum si aliqui ex Agnatis consenserint, aliqui vero non, tunc illi qui consenserunt, sibi ac suis heredibus præjudicarunt, & quoad illos consensus est validus & contractus subsistit. Sed non consentientibus libera adhuc est revocatio; hoc tamen cum discrimine, ut siquidem cum consentientibus in pari gradu sint, pro ratis portionibus consentientibus adhuc viventibus Feudum revocare possint, non vero in solidum. Struv. *c. 12. a. 19. Anton. Disp. 10. §. 5. lit. d. in m.* sed si in gradu remotiori, expectanda ipsis est successio. Vid. latè Hartm. Pistor. *lib. 2. qu. 7. num. 24. Rosenth. c. 9. concl. 81. num. 5.* Quod & verum est, quando Agnati proximiores non consenserunt, & tamen feudum à Vassallo alienatum etiam revocare nolunt, forte ob odium & invidiam sequentium Agnatorum tunc enim remotioribus revocatio competit, sed tamen non antea, nisi successio ad eos devoluta. Rosenth. *c. 9. concl. 62.* nisi tamen proximior feudum plane repudia-

verit, ubi cum remotior statim ad successionem admittatur, etiam Jus revocandi habebit Struv. c. 13. a. 17. n. 2. mortuo scil. alienante, nam quandiu hic aut ejus liberi vivunt, Agnatis nullum Jus competit, ergo & revocatio nondum competit, sed devoluta demum successione locum habet.

- 72 Multa adhuc circa consensum Agnatorum, ratione effectus, mihi supersunt dubia, sed ne terminos hujus Disputationis excedam, ad alia ea differenda sunt locum, & unicam saltem, eamque notabilem quaestionem hic subnectam. Scilicet si Agnatus solus in oppignorationem & obligationem Feudi consenserit, Dominus autem non, anne tunc nihilominus ad exsolutionem æris alieni obligabitur, si feudum ad eum postea per successionem pervenerit? De Domino superius habuimus, eum obligari, debitum in quod consensit sol-
- 73 vere, etiam si Agnati consensus non accesserit. Sed hoc casu secus est, & Agnati non obligantur ad exsolutionem debiti, si Feudum ad eos pervenerit, etiam si illud debitum consensu suo corroborarunt, si Dominus in illud Debitum simul non consensit. Nam consensus Agnati, deficiente Domini consensu nihil operatur quoad debita solvenda, quia uti superius dictum, oppignoratio Feudi sine consensu Domini nullo modo subsistere potest. Et in Pignoris constitutione præcisè requiritur Domini consensus. 2. F. 55. pr. ibi. *ut nulli liceat Feudum totum vel partem aliquam vendere vel pignorare, sine permissione illius Domini, ad quem Feudum spectare dignoscitur.* & consensus Domini & Agnatorum ad diversa tendunt, ille ad subsistentiam & validitatem contractus & hypothecæ, hic ad renunciationem tantum Juris quod in Feudo habet Agnati. Struv. F. c. 13. a. 7. & c. 14. a. 22.
- 74 num. 1. Nec valet respectu Creditoris quia oppignoratio, propter deficientem Domini consensum, plane invalida est, adeoque nullum jus in feudo Creditor habet, nec Agnatus consensu suo ad solutionem se adstrinxit. Neque igitur actione reali, neque personali Agnatum, ad quem Feudum delatum, convenire potest Creditor, nisi expresse ad præstationem Debiti se obligavit. Carpz. P. 2. c. 46. D.
- 75 8. 9. 10. Ergo invalidè præstitus consensus Agnatorum, æquiparatur consensui non præstito. Kohl. Exercit. 3. n. 5. neque intentio ac mens Agnati consentientis est, ut ipse obligaretur, sed tantum ut ratam haberet oppignorationem Feudi, quæ tamen rati habitio sine consensu Domini non potest subsistere. Carpz. d. def. 9. & Dec. 176. Franzk. lib. 3.

Res. 8. Quippe consensus ad unum effectum præstitus non debet alium 76
operari, & Agnatus ideo consensit, quia credidit Dominum quoque
consensisse, ergo causa non secuta, potest quis contravenire, quod ob
eam causam fecit, neque eo modo venit contra factum suum Agnatus,
quia nec se nec feudum obligavit aut tradidit. *Kohl. d. exerc. 3. n. 4. &*
28. vid. Mev. P. 3. D. 363.

Contrarium huic sententiæ defendit *Rauchb. P. 1. qu. 45. 1.* quia 77
non potest Agnatus venire contra proprium factum. Sed *Resp.* non
eum venire etiam propriè contra proprium factum, sed tantum hoc
factum ita explicandum ut Juri sit conveniens, Jura verò expressè Do-
mini consensum requirunt, & Jura ipsa hoc factum Vasalli pro nullo
declarant, quilibet enim præsumitur ita agere voluisse, ut minus sibi
præjudicaretur Renunciatio quoque stricti Juris est; & sibi imputent
cæteri quod non impetraverint Domini consensum. Ita vero con-
traria opinio æquitatis quandam speciem habet, sed Juris nullam.
Carpz. P. 2. C. 46. D. 9. n. 2. quia Exceptio deficientis consensus esset ex-
ceptio Juris tertii, *Resp.* hanc exceptionem toties non habere locum,
quoties alterius consensus de forma actus requiritur, uti hic Domi-
ni consensus, qui de substantia hypothecæ hoc casu est, adeo ut etsi
centies consenserit Vasallus, toties consensus non constituit hypothe-
cam nec eam obligabit ad solvendum, quia principale requisitum de-
est, & in Jure idem est non consentire & non legitimo modo consenti-
re. Nisi Agnatus uti dixi se simul ad solutionem debiti obligavit, 78
tunc enim ex promissione personaliter obligatus erit, ad præstandam
Debiti exsolutionem, ex Feudo ad se devoluto, quo forsan respicit
Rauchb. d. loc. & Dn. Brunnem. in L. 25. n. 6. ff. d. Adopt. & Cent. 2. Dec.
94. num. 7.

Supereft ut de Effectu consensus respectu creditorum paucis vi- 79
deamus; & quidem hic insignem habet utilitatem consensus ratione
Prælationis creditorum; Nam in Feudis consensus Domini non ad so-
lam hypothecæ confirmationem, sed & ad fundandam prioritatem in
concurfu creditorum spectat *Carpz. Dec. 56. n. 10.* Et qui primo Do- 80
mini Feudi consensum consecutus est, reliquis omnibus creditoribus
præfertur, & semper in Feudalibus in concurfu creditorum primo loco
habenda ratio consensu est. *Pruckm. Conf. XV. n. 89.* Hinc creditor qui 81
consensum Domini impetravit præfertur in specie 1. Hypothecæ Judi-
ciali

ciali sive publicæ coram Actis vel Notario publico, sive quasi publicæ coram tribus testibus constitutæ, vel alias privilegiatæ Hypothecæ; Licet hypotheca Consensualis posterior sit, Pruckm. *lib. 1. Cons. 15. num. 89. & 109.* Schepliz. *in Const. March. P. 4. t. 2. §. 4. num. 5.* Müll. *P. R. F. Resol. 80. num. 27. 28.*

- 82 2. Debitum posterius Consensu Domini munitum præfertur Doti etiam anteriori. Nam licet alias Dos omnibus aliis Creditoribus, etiam illis qui expressam anteriorem hypothecam habent, præferatur, per *L. Assiduis 12. C. qui pot. in pign. hab.* quæ Lex cum generaliter loquatur, non erit restringenda ad posteriorem hypothecam. Dn. Brunnem. *ad illam L. & qu. 9. de privileg. Credit.* unde etiam idem servatur in Pomerania vid. *Disp. de Jur. Fœm. singul. & in Marchia Dn. Brunnem. d. loc.*
- 83 licet aliud in Saxonia Carpzov. *P. 1. C. 28. D. 65.* In Feudalibus tamen semper primo loco attenditur Consensus, & Doti præfertur, licet Dos
- 84 prior sit. Si autem Pacta Dotalia Consensu Domini munita, præfertur Dos Debitori Consensuali, secundum prioritatem temporis. Carpz. *P. 2. D. 201.*

- 85 Si vero Debitum consensuatum concurret cum Dote Sororis vel Filiæ, de Jure Communi etiam Creditores consensuati præferuntur. Rauchb. *P. 1. qu. 38. n. 44.* Carpz. *P. 2. c. 46. D. 33. n. 9. 10. 11. & Dec. 72. n. 4. & Dec. 73.* Sed de Jure Saxonico Dos Sororum præfertur per expressam constitutionem Elect. Saxonici *Ord. Proc. Judic. t. 45. §. es trāß get sich zu.* Struv. *c. 14. a. 33. n. 2.* Nec non de Consuet. Pomeranica, per quam filiabus ratione Dotis & elocationis tam promittendæ quam promissæ benè prospectum, ut Fratrum Viduis cæterisque eorum Creditoribus etiam consensuatis, ob Jus radicatum in Feudis præferantur, etiam si saltem à Fratre sit promissa Dos, & obtentu ejus usuræ in stipulatum deductæ teste Mev. *P. 3. D. 367. n. 2. & P. VII. D. 133. n. 4.* Dn. Brunnem. *ad L. 1. ff. d. Separat.* Similiter Dotalitium Debito Consensuato præfertur, & in genere priora sunt Debita feudalia. Carpz. *P. 2. C. 46. D. 23.* Dn. Præf. *Exam. 7. Feud. c. 21. qu. 21.*

- 89 Porro præfertur Debitum Consensuatum hypothecæ in feudo vendito reservatæ pro residuo pretii: licet reservatio expressè facta. Nisi illi expressè accedat Consensus Domini. Carpz. *lib. 4. Resp. 28.* Brunnem. *in L. 1. ff. d. bon. eorum qui sub tutel.* Müll. *Pr. Rer. For. Res. 80. num. 30.*
- 90 Verum si plures sint Domini, & unus saltem ex his Consensum suum dederit, reliqui autem non; tunc Consensus unius tribuit Prælationem

nem pro una saltem rata vel portione Debiti; ratione cæterorum Dominorum alienatio vel Hypotheca feudi valere non potest. Ros. F. c. 9. Concl. Pruckm. Cons. 37. n. 159. Vultej. F. 1. c. 10. n. 62. Ratione Allodialium vero Creditores Consensuati Jus Prælationis non habent, quia Consensus Domini in Allodialibus nullam habet efficaciam. Dn. Brunnem. Cent. V. D. 75. De qua re jam supra dictum.

Quoad Creditores qui Jure separationis utuntur, de Jure Comuni quidem certum, Chirographarios Creditores Paternos præferri Jure Separationis hypothecariis Filii, sed è contrario pariter certum, quod in Feudis hoc obtinere nequeat, ibi enim regulariter nulla Debita ex Feudo solvenda, nisi quæ Consensu Domini sint munita, ut hinc Creditores Filii Consensuati ob Jus in Feudo radicatum semper Chirographariis Paternis vel non consensuatis sint præferendi. vid. Carpz. P. I. D. 73. n. 9. Sed in Pomerania & Marchia contrarium receptum, ubi etiam in Feudis Chirographarii Paterni omnibus Creditoribus filii etiam consensuatis præferuntur, quod præjudiciis multis comprobatum esse testatur Dn. Præses in Ufu Pract. ad ff. tit. de Separat. In Marchia tamen sine dubio hoc restringendum ad debita ante annum 1653. seu ante *Recessum Provinciale* illius anni contracta; tunc enim liberior Feudi obligatio erat in Marchia; Sed per illum Recessum cum libertas obligandi Feuda Nobilibus adempta sine Consensu Domini, non poterunt amplius Debita paterna Chirographaria Consensuatis filii Creditoribus præferri, cum Chirographaria debita feudum amplius non afficiant, sicuti id olim erat in Marchia. Dn. Præf. in Ufu Pract. ff. d. t. §. circ. fin.

Inter Creditores ipsos Consensuatos is potior est qui prior tempore. Et hæc sufficiant de Effectu Consensus. Ratio temporis & Disputationis quæ mihi habenda, non permittit plura hîc addere, sed vela hujus capitis contraho, & ad portum hoc est ultimum caput propero, quod erit

CAPUT ULTIMUM

De

Revocatione Consensus.

S U M M A R I A.

Connexio. n. 1.
Revocatur Consensus elapso tem-
pore in Consensu expresso. n. 2.
Præsertim si CLAUSULA CASSATORIA
addita fuit. n. 3.
Nisi vel tacite vel expresse Consensus
prorogatus fuit. n. 4.
Declaratur exemplo. n. 5.
An pro Interesse vel usuris tacite Proro-
gatus censeatur? n. 6.
Pro alio debito Creditor Feudum reti-
nere nequit. n. 9.
In Marchia revocatur Consensus, si sin-
gulis Sexenniis non fuerit renova-
tus. n. 10.

Nulla tempore expresso, perpetuo durat
Consensus, donec debitum solutum.
n. 11.
Non decennio expirat. n. 12.
Nec Morte, vel Principis seu Domini.
n. 13.
Aut Creditoris, nec Debitoris, sed ut-
ringq; ad Successores transit. n. 14. 15.
Consensus solvitur & revocatur iisdem
modis quibus hypotheca. n. 16.
Varie species recensentur. n. 17. 18. seq.
An Assensus revocetur, si Feudum ad
Dominum ob delictum. Vassalli re-
vocetur? n. 21. 22.
Conclusio Disputationis. n. 23.

Non perpetuum aut indissolubile est vinculum, quo Feuda Consensu Domini Creditoribus obligantur; Sed uti certam Formam, modum & Effectum, ita suos quoque terminos atque fines habet Consensus, quibus elapsis suo destituitur Effectu. Non inutilis itaque erit labor, perspectâ hæcenus Naturâ & Effectu Consensus, subicere, quando & quomodo Consensus ad Feudi obligationem à Domino præstitus REVOCETUR. Cæterum quoniam Præcedentium Capitulorum paginæ in maiorem amplitudinem quam mihi ab initio proposueram, excreverunt, veniam dabis B. L. si non eadem prolixitate materias huius ultimi Capituli proposuero; Brevitati enim studens, potiora quæ hîc dicenda occurrent, in compendium contraham, & sine ambagibus in medium proponam. Conspectâ enim terra, ad Portum velis remisque contendimus.

Scilicet Consensus vel ad certum tempus conceditur, vel nul-
 lum in Consensu exprimitur tempus. Priori casu, si Dominus ad
 certum tempus v. g. ad 4. vel 5. annos consenserit, lapso tempore revo-
 catur Consensus. Carpz. P. 2. C. 22. D. 24. quia permissum ad certum
 tempus, post id censetur prohibitum. Hinc elapso tempore Jus Cre-
 ditoris & Hypotheca Consensu Domini in Feudo constituta, evanescit
 & extinguitur, nec Jure Prælationis amplius respectu cæterorum Cre-
 ditorum uti frui potest. Carpz. d. D. 24. Rauchb. P. 2. qu. 23. Et id ad-
 huc eò magis procedit, si Consensui à Domino ad certum tempus præ-
 stito addita fuit CLAUSULA, ita dicta, CASSATORIA, seu annullatoria,
 quæ Germanicè ita exprimi solet, daß der Consens, nach Verfließung
 der Zeit todt und nichtig seyn soll. Richter. de Concurfu Creditor. Class. 4.
 Sect. 2. n. 102. Philipp. ad Decis. Elect. Saxon. 31. Obs. 1. n. 12. Certum enim
 est, si postea Consensus non fuerit renovatus, eum revocari, nec am-
 plius valere.

Ceterum quod de revocatione Consensus ad certum tempus
 præstiti, dixi, id tamdiu valet, donec constat vel expressè vel tacitè,
 prorogationem temporis esse factam. Dn. Præs. Exam. Jur. Feud. c. 19. qu.
 12. Hinc si Dominus ad certum tempus consentiens, reservet sibi aut
 Debitori potestatem finito tempore Feudum oppignoratam reluendi,
 si relutio durante eo tempore non fuerit facta, Consensus censetur ta-
 citè prorogatus, & tamdiu viget, usque dum pignus soluto debito re-
 luatur. Carpz. P. 2. C. 23. D. 25. Struv. c. 14. aph. 23. n. 6. Conditio enim
 hæc tacitè inest contractui, & continuat obligationis vinculum, & re-
 vocari à Domino Consensus hoc casu non poterit, sed tamdiu valebit,
 donec totaliter pretium fuerit solutum. Tacitè tunc quoque proro-
 gatus censetur Consensus quando Dominus ad 6. annos consensit, hac
 addita clausula: Und sol ein halb Jahr vor Ablauf der Wiederkauffs-
 Jahre der v. P. die Lose thun / wann daß nicht gethan würde / oder die
 Wiederkauffs-Summe nicht entrichtet / solte die Käuferin nicht schul-
 dig seyn aus den Gütern zu weichen / sondern des Wiederkauffs-Rechts
 biß zur Abfindung / zu gebrauchen befuget seyn. Hinc contra Fiscum pro
 Consensu judicatum 14. Oct. 1685. licet consensus hic jam anno 1625. con-
 cessus fuisset. Similiter Dominus ipse feudi anno 1441. Vasallo feu-
 dum oppignoraverat, hisce formalibus: Währe auch Sache / daß
 wir der v. B. binnen Jahres-Zeit dem v. L. das Geld nicht wieder zah-
 len / so verzeihen wir uns solches Gutes mit allen seinen Zubehörun-

gen und Rechten/ und verleihen dem v. L. und seinen Erben solch Gut / nach ausgehender Jahres-Zahl zu gebrauchen / so lange biß wir ihnen ihr Geld gütlich und wohl zu Dancß bezahlen / elapsis jam 250. annis contra fiscum pro possessore iudicatum 29. April. 1685. Ex eadem ratione renovatione consensus haud opus fuisse in casu illo decisum, ubi Serenissimus anno 1616. ad 6. annos consenserat, hâc clausulâ: **Wiederkaufflich auff 6. Jahr/ also/ daß wann nach verflossenen 6. Jahren die Ablösung nicht geschehen sollte / solcher Wiederkauff immerfort von 6. Jahren zu 6. Jahren/ biß zur völligen Wiederlösung continuiren sollte.** 25. Apr. 1685.

- 6 Sed quid, si Dominus consenserit ut Feudum Creditori obligarem pro certâ pecuniæ summa, ad certum tempus v. g. 6. annos, & sortem intra hoc tempus solverim, an revocari poterit Consensus, an vero tacitè prorogatus erit pro Usuris, ita ut Creditor respectu usurarum Feudum retinere, & post præstitutum tempus Consensu uti possit?
- 7 Resp. Certum esse Consensum non tantum ad rem principalem, h. e. sortem sed etiam ejus accessorium, nimirum usuras extendi, licet earum nulla in Consensu facta fuerit à Domino mentio quod supra c. 3. pluribus deduximus. Hinc non dubito asserere, non revocari hoc casu consensum sed tacitè prorogatum censi, ita ut Creditor tantum Hypothecam in Feudo retineat, donec ipsi plenè fuerit satisfactum, tam quoad sortem, quam quoad usuras. Cum enim hîc actio super sorte mota pendente tempore in consensu definito, non poterit nocere creditori, qui agendo sibi vigilaverat, quod solutio usurarum quadantenus fuerit dilata, vid. quæ in simili tradit Joh. Philipp. *ad Decis. Elect. Saxon. 31. Obs. 2. n. 8.* Cui correspondet *Decis. Electoralis Sax.* his verbis: Nicht weniger dann auch in dem Fall/ wann einer vor Ablauf der in der Gunst enthaltenen Zeit der Consensus verstriche / gleichwol auff ein richtig Unterpfandes-Recht und hypothec, ohngeachtet der verflossenen Zeit/ so wohl sonsten/ als in *Concursu Creditorum* gesprochen werden ic. Sed pro alio debito non prorogatus tacitè erit consensus.
- 9 Dominus enim in specie in illud Debitum consensit, quod elapso tempore ex Feudo juxta consensum Domini peti non poterit; licet Schrad. *d. F. P. VIII. c. 2. n. 6.* putet ratione Vasalli Debitoris nihilominus retentioni locum esse, arg. *L. un. C. Et. ob. Chirogr. deb.* Nec tacita prorogatio valebit regulariter ubi legale tempus consensibus præscriptum est, uti in Novâ Marchia singulis sexenniis consensus renovandus est. Dn.

Præf. Exam. Jur. F. c. 19. qu. 22. Extra novam Marchiam consensus tempora non fuerunt certa, sed pro lubitu in Cancellaria feudali determinata, uti casus extiterunt, ubi ad 50. 80. & 90. annos consensus dati fuerunt: postea tamen *anno 1684.* ad 25. vel ad 20. annos restricti, per specialem resolutionem Serenissimi. Sed qui si Dominus consentiat ut sit perpetuus consensus, uti talis casus contigit, & consensus hisce formalibus datus erat: *Und wir consentiren, daß D. v. E. dessen Erben und Nachkommen/ das Gut St. vor 4500. fl. behalten sollen/ biß die Zahlunge erfolge/ und soll dieses ein ewiger Wiederkauff seyn.* Advocato Fisci hunc consensum impugnante, ut sibi contradicentem, & Domino feudi maximè præjudicantem, utpote cum ab anno 1609. jam duraverit, nemine investituram interim petente, pro consensu tamen judicatum *14. Oct. 1685.* determinatione termini futuri Serenissimo relicta. Hoc quoque certum tempora consensus, non à die impetrati consensus, sed à die contractus computanda esse. Uti in Camera Electorali decisum *d. 2. Aug. 1684.*

Et ita obtinet si certo tempore consensus fuerit inclusus. Sed si 11
Consensus sub nullo certo tempore fuerit præstitus, & Dominus indefinite consenserit in obligationem Feudi, tunc perpetuo durat, donec pretium fuerit solutum. *Vultej. F. lib. 1. c. 10. n. 66.* Nec decennio revocatur *Rosenth. Concl. 36. n. 3.* Licet Privilegium non-utendo tanto tem- 12
poris spatio amittatur. Nec morte expirat, tam Creditoris quam Debitoris, vel etiam Domini, sed utrinque ad Successores transit. Nam 13
Princeps consensus Feudales Prædecessoris sui servare tenetur. *Dn. Brunnem. Cent. 3. Dec. 17.* quia consensus illi exhibentur ratione officii & dignitatis, ideò meritò servandi *Schrad. P. 9. Sect. 14. n. 54.* Confer. *Consil. Marpurgens. 9. n. 85. Vol. 1.* Nec Pœnitentiâ Domini revocari pote- 14
rit. *Rosenth. Concl. 36. n. f.* Quoad heredes Vasalli aut creditoris distinguunt inter heredem universalem & singularem ita ut ad illum transeat consensus, sed ad hunc non, sed à Domino revocetur, quia ille quidem in universum Jus defuncti succedit, hic vero defuncti personam non æque repræsentet. *Vid. Rosenth. C. 37. n. 4. & seqq. & Concl. 75.* Sed cum 15
hic Autor in specie loquatur de consensu ad alienationem dato, non poterit hoc commodè extendi ad consensum super debito interpositum: Hic enim consensus est cessibilis, & sic etiam præcipuè si id exprimitur, in successorem singularem transire possit.

Porro quoniam consensus Domini adhibetur ad confirmandam 16

- hypothecam in Feudo à Vasallo creditoribus constitutam, sequitur exinde, tamdiu valere consensum Domini, quamdiu durat hypotheca ipsa; eâ vero sublatâ, consensus Domini quoque sublatus erit. Uti ergo certum est, quod Pignus & Hypotheca, tam in Allodialibus quam Feudalibus, solvatur I. Ipso Jure, per solutionem aut aliam satisfactionem debiti, vel per Novationem, & confusionem, Vid. Struv. *Exercit. ad ff. 26. th. 50.* Dn. Brunnem. *quest. ad ff. quibus mod. pign. vel hypoth. solv. qu. 1.* II. Voluntate creditoris remittentis pignus sive expressè, sive tacitè, pignus sc. reddendo, vel etiam consentiendo ut pignus alteri vendatur, *pec L. Paulus 12. ff. quibus mod. pign. vel hypoth. solv.* Dn. Brunn. *Cent. 3. Decis. 3.* modo non cum protestatione creditor consenserit, ut sc. sibi salva maneat pignoris causa *per L. 8. §. 15. ff. dict. tit.* vel etiam aliud pignus, Fidejussoresve à Debitore accipiendo. *L. 9. §. 3. ff. de Pignorat. act. L. 6. §. 1. ff. quib. mod. pign. solv.* III. Casu, vel interitu totali, in Feudo oppignoro accidente, vel resolutio Jure Debitoris, quod in Feudo habuit, arg. *L. Lex Vectigalem 31. ff. d. Pignorib.* Carpz. *Decis. 22.* Struv. *d. Exercit. th. 49. n. 3.* Ita similiter quoque certum est, quod consensus Domini iisdem modis revocetur ac tollatur.
- 21 Ceterum si Dominus consenserit in obligationem Feudi, postea Vasallus delictum committat, ob quod ad Dominum revertitur Feudum, seu uti loquimur, das Gut wird eingezogen / an tunc consensus Domini quoque revocabitur? Resp. Negando Vasallus enim per delictum suum Jus creditorum in Feudo ipsius per constitutionem Hypothecæ & confirmationem quæsitum intervertere & tollere haut potuit; pariter uti Agnatis per delictum suum præjudicare non potuit; Hi enim si ex Vasalli delinquentis descendantibus nemo amplius ad-
- 22 fuerit, admittendi Struv. *c. 14. th. 15.* Carpz. *P. 3. c. 27. D. 6. 8.* Hinc sæpius in Camera Electorali judicatum, quando successor feudalis investituram debito tempore non petiit, & præstanda non præstitit: Daß die Lehne verfallen / Ankl. aber bey dem Gute geschützet würde biß die Consens-Jahre zu Ende. uti talis casus 9. Sept. 1685. decisus, dum filius ob culpam Patris feudo privatus, sed ob illata materna consensu munita feudi Possessionem tamdiu retinuit donec tempora consensus elapsa, & pecunia ipsi soluta. Et in simili contra die von L. 6. Febr. 1685. quæ sententia à Serenissimo confirmata.
- 23 Sed hîc filum Disputationis abrumpo, & vela contraho. Tu vero, B. L. ut ea, quæ hætenus proposui, serenâ ac benignâ fronte accipere,

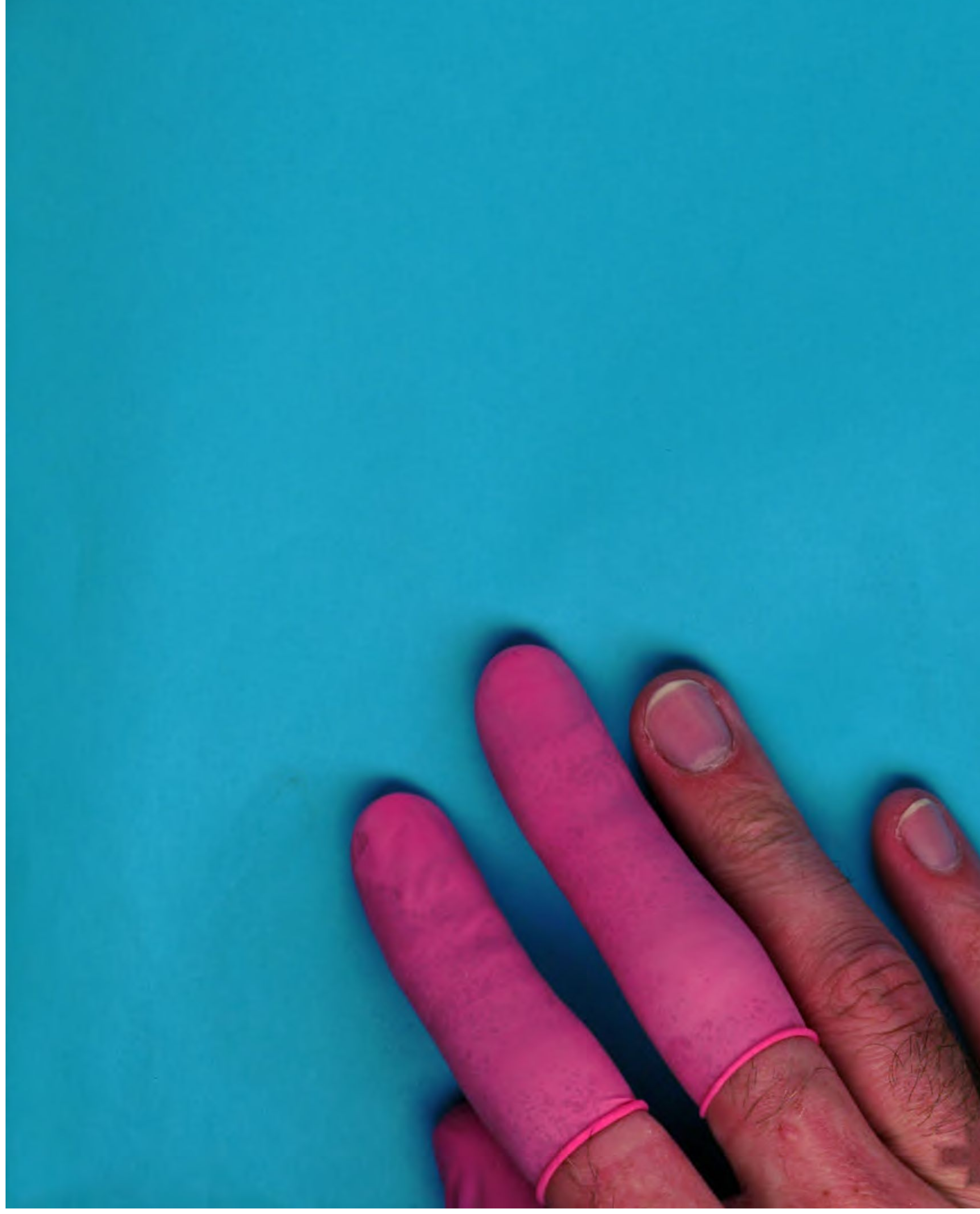
pere, ac de iis magis secundum æquitatem, quam stricti Juris rigorem judicare velis humanissimè rogo. Si in hoc CONSENSU meo quædam occurrant, quæ consensu tuo non videntur digna, sed potius DISSENSU, meliori judicio tuo me lubentissimè submittam. De cætero Tibi Supreme DEUS pro singulari Gratia Studiis meis hætenus largissimè concessa, immortales exsolvo Gratias; & ut ea porro in tui Nominis gloriam & Patriæ emolumentum clementissimè dirigere velis, humillimè peto.

S. D. G.

S. D. G.

Stryk, Samuel,

Diss. iur. de obligatione feudi, consensu munita, von consentirten
Lehnschulden

Francofurtum ad Viadrum 1690

4 Diss. 1431#Beibd.6

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10676649-7

VD17 1:006226C